

דוח תמציתי של הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 26 במאי 2008 (כ"א באייר התשס"ח) הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון ואת הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המוחזקות שלו ליום 31 במרץ 2008. הדוחות הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילויות הבנק

התפתחויות במשק בישראל ברבעון הראשון של שנת 2008

התפתחויות ריאליות

אינדיקטורים כלכליים ברבעון הראשון של שנת 2008 מצביעים על המשך ההתרחבות בפעילות הכלכלית במשק, אם כי בשיעורים נמוכים מאלו של השנים האחרונות. ברבעון הראשון של שנת 2008, עלה המדד המשולב למצב המשק בקצב שנתי של 4.9% לעומת 8.5% ברבעון הקודם ו- 8.2% בשנת 2007 כולה. נתוני המגמה של פדיון מסחר ושירותים בחודשים דצמבר 2007 עד פברואר 2008 מצביעים על עלייה של 2.8% במונחים שנתיים, בהמשך לעלייה של 2.5% בשלושת החודשים הקודמים. שיעורים אלו נמוכים באופן יחסי לעלייה של 6% בשנת 2007. נתוני המגמה של ייצוא הסחורות מצביעים על קצב גידול שנתי של 15.8% ברבעון הראשון, בהמשך ל- 26.3% ברבעון הקודם. ניכרת האטה בקצב הגידול בייצוא תעשיות טכנולוגיה עילית ומעורבת עילית, המהוות כ- 70% מהייצוא התעשייתי. נתוני המגמה של הייצור התעשייתי בחודשים דצמבר 2007 עד פברואר 2008 מעידים על התמתנות בקצב הגידול בייצור ל- 3.7% במונחים שנתיים, לאחר עלייה של 6.9% בשלושת החודשים הקודמים.

על פי נתוני המגמה, שיעור המובטלים בחודשיים הראשונים של שנת 2008 המשיך לרדת, ועמד על 6.5%, לעומת 6.7% ברבעון האחרון של שנת 2007 ו- 7.8% ברבעון הראשון של שנת 2007.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך הרבעון הראשון של 2008 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.1%, לעומת ירידה של 0.2% בתקופה המקבילה אשתקד. השינויים העיקריים במחירים היו עליות במחירי המזון, לרבות פירות וירקות, ומנגד ירידות במחירי הדיור, ההלבשה וההנעלה. לאחר תאריך המאזן, עלה מדד המחירים לצרכן בגין חודש אפריל 2008 ב-1.5%.

במהלך הרבעון הראשון של 2008 יוסף שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של 7.6%, ומול האירו בשיעור של 0.7%. שער החליפין עמד ב- 31 במרץ 2008 על 3.553 שקלים חדשים לדולר, לעומת 3.846 שקלים חדשים לדולר ב- 31 בדצמבר 2007. במהלך חודש מרץ 2008 ירד שער החליפין של השקל מול הדולר עד לרמה של 3.377, השער הנמוך ביותר בעשור האחרון, אך בעקבות הכרזת בנק ישראל על תוכנית לרכישת מטבע חוץ בהיקף של 10 מיליארד שקלים חדשים בתוך שנתיים, חל שינוי במגמה, והשקל פוחת עד סוף החודש. מגמה זו שבה והתהפכה בהמשך, ושער החליפין של השקל מול הדולר עמד בראשית מאי על 3.424 שקלים חדשים לדולר. שער החליפין מול האירו עמד ב- 31 במרץ 2008 על 5.617 שקלים חדשים לאירו, לעומת 5.659 שקלים חדשים לאירו בסוף שנת 2007. בראשית מאי עמד שער החליפין מול האירו על 5.315 שקלים חדשים.

מדיניות מוניטרית ופיסקלית

על רקע החששות להאטה בקצב צמיחת המשק והייסוס בשער החליפין של השקל מול הדולר, הפחית בנק ישראל במהלך הרבעון הראשון של 2008 את הריבית על מקורותיו, בשני מהלכים, בשיעור מצטבר של 1.0 נקודת אחוז, כך שהריבית לחודש אפריל עמדה על 3.25% לשנה לעומת 4.25% בחודש ינואר 2008.

ברבעון הראשון של 2008 נרשם עודף של 6.5 מיליארד שקלים חדשים בתקציב הממשלה המקומי לעומת עודף של 7.5 מיליארד שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. העודף נובע מביצוע עונתי נמוך של צד ההוצאות בתקציב, בעוד שרמת ההכנסות תאמה את המתוכנן בתקציב.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני המגמה שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ניכרת ברבעון הראשון של 2008 ירידה במכירת דירות חדשות ביוזמה פרטית (המהוות כ- 25% מסך העסקאות), הן בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד, והן לעומת הרבעון האחרון של שנת 2007. מלאי הדירות החדשות הלא מכורות ביוזמה פרטית הולך וקטן, והיה נמוך בחודש מרץ 2008 ב- 33% לעומת החודש המקביל אשתקד. על פי האומדנים המתוקנים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה חלה עלייה קלה בהיקף ההשקעה בבנייה למגורים בשנת 2007, בהשוואה לשנת 2006.

היקף המשכנתאות ללא מיחזורים, שניתנו ברבעון הראשון של שנת 2008, היה נמוך במקצת מזה של הרבעון האחרון בשנת 2007, אך גבוה במידה ניכרת מזה של הרבעון המקביל אשתקד. ברבעון הראשון של 2008 מסתמנת ירידה מסוימת בהיקף הפיגורים ובמשקלם מיתרת ההלוואות לדיוור.

שוק ההון

הרבעון הראשון של שנת 2008 התאפיין באי וודאות גלובלית ובסימנים להחרפת ההאטה הכלכלית בעולם.

שוק המניות - מדדי המניות העיקריים בשוק המקומי סיכמו רבעון שלילי, בדומה למגמה העולמית, כאשר ברקע המשך הלחימה בדרום הארץ אשר תרם למגמה השלילית. מדד תל אביב 25 ומדד תל אביב 100 רשמו ברבעון הראשון ירידה של כ- 18.1% וכ- 19.6%, בהתאמה. מדדי הנדל"ן 15 והתל-טק 15 רשמו ירידות חדות אף יותר, וסיימו את הרבעון בירידה של כ- 33.4% וכ- 30.5%, בהתאמה. מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המירים הסתכם ברבעון הראשון בכ- 2.2 מיליארד שקלים חדשים, גידול של כ- 6% לעומת המחזור הממוצע היומי בשנת 2007. על רקע המשבר בשווקים, ניכרה ברבעון הראשון ירידה בהיקף ההנפקות, ובמהלך הרבעון גוייס סך של כ- 8.6 מיליארדי שקלים חדשים. זאת, לעומת 13.9 מיליארדי שקלים חדשים שגוייסו ברבעון המקביל אשתקד וכ- 13.2 מיליארדי שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2007.

בשוק איגרות החוב עלו מדד אגרות החוב הכללי, מדד אגרות החוב הצמודות ומדד אגרות החוב הלא צמודות בכ- 1.53%, 2.10% ו- 2.23% בהתאמה. בסך הכל גייס הסקטור העסקי מהציבור וממשקיעים מוסדיים ברבעון הראשון באמצעות איגרות חוב בסך של כ- 12.1 מיליארדי שקלים חדשים. מחזור המסחר היומי הממוצע באיגרות חוב עמד על כ- 4.1 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של כ- 25% בהשוואה למחזור המסחר היומי הממוצע בשנת 2007.

כלכלה עולמית

ברבעון הראשון של שנת 2008 הועמקה ההאטה במשק האמריקאי בעקבות משבר האשראי שפרץ במחצית השנייה של שנת 2007. על פי אומדנים ראשוניים, שיעור צמיחת התוצר המקומי הגולמי בארצות הברית ברבעון זה עמד על 0.6% בשיעור שנתי, בהמשך לשיעור דומה ברבעון האחרון של שנת 2007 ולעומת 2.2% בכל שנת 2007. שיעור האבטלה בארצות הברית הגיע בחודש מרץ ל- 5.1% (4.6% בשנת 2007). בבריטניה עמד שיעור הצמיחה ברבעון הראשון על 1.7% בשיעור שנתי - השיעור הנמוך ביותר מאז הרבעון הראשון של שנת 2005. קרן המטבע הבינלאומית הפחיתה בחודש אפריל את תחזיתה לצמיחה העולמית לשנת 2008 ל- 3.7% (4.8% בתחזית הקודמת). תחזית הצמיחה בארצות הברית הופחתה ל- 0.5% (1.9% בתחזית הקודמת), ובגוש האירו ל- 1.4% (2.1% בתחזית הקודמת).

במשקים העיקריים בעולם (ארצות הברית, גוש האירו, יפן) גברו הלחצים האינפלציוניים הנובעים בעיקר מעליית מחירי הסחורות, ובמיוחד מחירי המזון והאנרגיה. מחירי הנפט הגיעו לכ- 120 דולר לחבית. קצב האינפלציה, כאשר הוא נמדד במונחי 12 החודשים האחרונים, עמד בחודש מרץ 2008 על 4.0% בארצות הברית ועל 3.6% בגוש האירו.

על רקע ההאטה, ולמרות לחצי האינפלציה בארצות הברית, הפחית הבנק המרכזי בארצות הברית את הריבית, במהלך הרבעון הראשון של 2008, בשיעור מצטבר של 2.0 נקודות אחוז. בחודש אפריל הופחתה הריבית בשיעור של 0.25% נוספים, כך שהריבית לחודש מאי עומדת על 2.00% לשנה.

על רקע התבהרות מימדי משבר ה-"sub-prime", ההאטה בצמיחה בארצות הברית, העליות במחירי הנפט והסחורות והחשש מפני ההשפעות של אלה על הכלכלה העולמית, ובהמשך לחוסר היציבות בשוקי הכספים וההון בעולם במחצית השנייה של שנת 2007, ניכרו ברבעון הראשון של שנת 2008 ירידות במדדי המניות המובילים בעולם. מדדי הדאו ג'ונס, הנאסד"ק וה-S&P 500 ירדו במהלך הרבעון בשיעורים של 7.6%, 14.1% ו-9.9% בהתאמה; מדדי Dj EuroSTOXX, ה-CAC הצרפתי, ה-DAX הגרמני וה-FTSE 100 ירדו במהלך הרבעון בשיעורים של 17.5%, 16.2%, 19.0% ו-11.7%, בהתאמה. מדד ה-Nikkei ירד באותה תקופה בשיעור של 20.0%. במהלך התקופה שמתום הרבעון הראשון של 2008 ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים הסתמנו עליות שיעורים במדדים המובילים, אשר קיזזו חלק מהירידות, אולם חוסר היציבות בשווקים נמשך.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד או מהמשתמע ממנו. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף, לשמות עצם כגון: "תכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים מספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מההתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאופוליטיים; משינויים והתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון בארץ ובעולם, מגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים, משינויים באיתנות הפיננסית של לווים, מהעדפות הציבור, מחקיקה, מהוראות גורמי פיקוח, מהתנהגות המתחרים, מהיבטים הקשורים בתדמית הבנק, מהתפתחויות טכנולוגיות ומנושאי כח אדם.

אסטרטגיה עסקית

ביום 24 בדצמבר 2007 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית חומש אסטרטגית חדשה לשנים 2008-2012, המבוססת על העקרונות הבאים:

- היעד הוא להציג בשנת 2012 תשואה מרווח נקי מפעולות רגילות להון עצמי ממוצע בשיעור של כ- 18%.
- בתקופת תוכנית החומש האסטרטגית יישמר יחס הלימות ההון של הבנק (כולל שטרי הון מורכבים) בשיעור שלא יפחת מ- 11.2%, ויחס הלימות ההון (לא כולל שטרי הון מורכבים) בשיעור שלא יפחת מ- 10%, בהתאם להחלטה קודמת של הדירקטוריון מחודש מאי 2007. זאת, על רקע הנוהג המקובל בבנקים בעולם לשמור על יחס הלימות הון בשיעורים העולים על דרישות המינימום של הרגולטורים, במטרה לבטא בפני מפקידים ומשקיעים את הגישה השמרנית ואת הסטנדרטים הבינלאומיים שמבקש הבנק לאמץ לעצמו, וכן לאור כוונת המפקח על הבנקים לאמץ את הוראות באזל II ולהקצות הון גם בגין סיכונים תפעוליים.
- ביום 25 בפברואר 2008 החליט דירקטוריון הבנק להנחות את הנהלת הבנק לפעול לכך, כי עד סוף שנת 2009 יחס הלימות ההון (כולל שטרי הון מורכבים) לא יפחת משיעור של 12%.
- בתקופת תוכנית החומש תישמר מדיניות חלוקת הדיבידנד שאימץ לעצמו הבנק, לפיה, בכפוף לכך שיחס ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחת מ- 10%, יחולק בכל שנה דיבידנד בשיעור של 40% מהרווח הנקי מפעולות רגילות ו- 80% מהרווח הנקי מפעולות בלתי רגילות.

הבנק מבסס את תוכנית הצמיחה העתידית שלו על מספר מאמצים עיקריים בתחומים הבאים:

- המשך תהליך הגדלת נתח השוק של הבנק במגזר משקי הבית;
- שמירת מעמדו כמוביל בשוק המשכנתאות;
- שדרוג תשתיות המסחר והביצוע (חדרי העסקאות) והמשך ביסוס מעמד מוביל בתחום זה;
- התרחבות בפעילות הבינלאומית, בדגש על תחומי הבנקאות הפרטית ותשתיות המסחר;
- הרחבת בסיס הלקוחות העסקיים וגיבוש הצעות ערך ייחודיות ובמיוחד לעסקים קטנים ובינוניים.

מנועי הצמיחה מכוונים להגדלת הכנסות הבנק בשיעור שנתי ממוצע של למעלה מ- 8% (אם כי לא לינארי) מול שליטה ברמת הוצאה השנתית הממוצעת בשיעור גידול מתון של כ- 4% בלבד (שגם הוא אינו לינארי). יודגש, כי שיעורים אלו כוללים בתוכם את העלויות הכרוכות ברכישת השליטה בבנק יחב ובניית הקבוצה כולה בראיה רב מותגית.

הבנק מבסס את התוכנית האסטרטגית הרב שנתית, בין יתר הנושאים, על הטמעה של רכישת השליטה בבנק יחב, על היתרונות שעשויים לנבוע לבנק מיישום המלצות באזל II, תחומי יעוץ פנסיוני וביטוח, המשך הצמיחה האורגנית, שליטה ברמת ההוצאות והתייעלות מתמדת תוך הכנסת מרכיבים הולכים וגדלים של רכיבי תגמול משתנים מבוססי ביצועים, והמשך הרחבת פעילות אגף לתפעול עורפי תוך העברת פעילות לוגיסטיקה ותפעול מהמערך הסניפי לאגף זה, תהליך שהחל בו הבנק בתחילת 2007.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים

הקשורים להתפתחויות הכלכליות בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאו-פוליטיים, לשוקי המטבע ושוקי ההון, לגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים, להעדפות הציבור, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כוח אדם.

ארועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק

רכישת השליטה בבנק יהב

ביום 27 במרץ 2007 חתם הבנק על מזכר עקרונות אשר לפיו ירכוש 50% מההון המונפק של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "יהב") על הזכויות הנלוות לו. ביום 9 בספטמבר 2007 נחתם הסכם מפורט לרכישת המניות והזכויות כאמור על בסיס העקרונות המפורטים במזכר העקרונות. ביום 13 בנובמבר 2007 נחתמה תוספת להסכם, בה נקבעה התמורה שישלם הבנק בסך 371 מיליוני שקלים חדשים, בתוספת כ- 48 מיליוני שקלים חדשים בגין הגידול בהונו של יהב לאחר מכירת קופות הגמל, ובכפוף להתאמות העשויות לנבוע מחלוקת דיבידנד. כמו כן, נקבע המועד להשלמת העסקה ליום 27 ביוני 2008. השלמת העסקה מותנית במספר תנאים מתלים כמפורט בהסכם. רכישת האחזקות בבנק יהב תואמת את האסטרטגיה העסקית של הבנק, השמה דגש, בין היתר, על פיתוח הפעילות הקמעונאית של הקבוצה. לפרטים נוספים, ראה באור 8 לדוחות הכספיים.

הסכם עם ישראלכרט

ביום 13 בנובמבר 2007 חתם הבנק על מזכר עקרונות עם ישראלכרט בע"מ ויורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ (להלן: "ישראלכרט" ו- "יורופי", בהתאמה), לפיו ינהלו הצדדים משא ומתן להחלפת הסדרי ההתקשרות הקיימים ביניהם בהסכם חדש שמטרתו הנפקת כרטיסי אשראי ממותגים "מזרחי-טפחות" וקביעת הסדרי תפעול ומתן שירותים על ידי ישראלכרט ו/או יורופי לכרטיסי חיוב שיונפקו על ידן ויופצו על ידי הבנק ללקוחותיו (להלן: "ההסכם החדש"), בתמורה להקצאה של 3.6% ממניות ישראלכרט ויורופי לבנק. ביום 10 באפריל 2008 הודיע הבנק, כי המשא ומתן לחתימת ההסכם החדש לא השתכלל לכלל הסכם מחייב. כפועל יוצא מכך, ובהתאם למזכר העקרונות לו מחוייבים הצדדים, ימשיכו לחול בין הצדדים הסדרי ההתקשרות הקיימים לתקופה של 10 שנים שתחילתן ביום 13 בנובמבר 2007, ובידי הבנק נותרים בתמורה להסכמתו זו, 1.8% ממניות ישראלכרט ויורופי שהוקצו לבנק ביום 19 בדצמבר 2007. כמו כן, הבנק רשאי להפיץ את הכרטיס הממותג באמצעות כל גורם אחר שיבחר. לפרטים נוספים, ראה באור 9 לדוחות הכספיים.

תכנית אופציות למנהלים

ביום 19 במאי 2008 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק ולאחר קבלת המלצתן של ועדות התגמול וההנהלה של דירקטוריון הבנק לעניין העקרונות של תכנית האופציות, לאשר תכנית אופציות ("תכנית" או "תכנית האופציות") לנושאי משרה בבנק, למנהלי סניפים, מחלקות

ושלוחות וכן לעובדים אחרים בבנק ובחברות בת של הבנק. במסגרת נימוקי המנהל הכללי של הבנק לאישור התכנית, כפי שאומצו על ידי ועדות התגמול וההנהלה, ועדת הביקורת והדירקטוריון, צוין, בין היתר, כי תכנית האופציות מהווה נדבך חשוב ומרכזי, במטרה לתמרץ את העובדים להשגת היעד של הבנק על פי תכנית החומש האסטרטגית לשנים 2008 עד 2012 (לפרטים, ראה לעיל בפרק האסטרטגיה העסקית). עוד צוין, כי נוסחת הזכאות למימוש, כמפורט בתכנית האופציות, מעניקה תמריץ ראוי לעובדים להמשיך ולכהן בבנק בשנים הבאות ויוצרת קשר ישיר בין שיעורי התשואה השנתיים של הבנק בשנים 2008 עד 2012, לבין ההטבות שהניצעים יהיו זכאים להן על פי תנאי תכנית האופציות. לפרטים נוספים, ראה באור 10 לדוחות הכספיים.

החלטת דירקטוריון באשר ליחס הלימות הון

ביום 25 בפברואר 2008 החליט הדירקטוריון להנחות את הנהלת הבנק לפעול לכך, כי עד סוף שנת 2009 יחס הלימות ההון (כולל שטרי הון מורכבים) לא ייפחת משיעור של 12.0%, ללא שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנדים של הבנק. לפרטים, ראה באור 7 לדוחות הכספיים.

עסקאות במניות הבנק

ביום 8 בינואר 2008 קיבל הבנק הודעה, לפיה קבוצת החברות דוד לובינסקי בע"מ, כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ ואפסילון בית השקעות בע"מ, הנשלטות בעקיפין על ידי אותם בעלי שליטה, מחזיקה במניות הבנק בשיעור מצטבר העולה על 5% (בעת מתן ההודעה 5.325%) מהון המניות המונפק של הבנק. עוד נמסר, כי מועד ביצוע הפעולה שבעקבותיה הפכה הקבוצה הנ"ל לבעלת עניין בבנק הינו 1 בינואר 2008, וזאת כתוצאה מצירוף אחזקות קופות גמל של בנק הפועלים שנרכשו על-ידי כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ. ביום 4 במרץ 2008 קיבל הבנק הודעות, לפיהן, בעקבות מכירה של מניות הבנק בבורסה, חדלה קבוצת החברות הנ"ל להיות בעלת עניין בבנק.

היתרים והסדרים הנוגעים לשליטה בבנק

למיטב ידיעת הבנק, לאחר הזרמת הון של 90 מיליון שקלים חדשים לחברת האחים עופר נכסים (1957) בע"מ, הודיע המפקח על הבנקים לבא כח עופר נכסים, במכתב מיום 6 במרץ 2008, כי לאור מאמצי קבוצת עופר למציאת פתרון קבע לאופן החזקת אמצעי השליטה, בכוונת בנק ישראל לאפשר המשך הליך ההידברות להסדרת אופן ההחזקה של קבוצת עופר באמצעי השליטה בבנק, לשביעות רצון הפיקוח על הבנקים, עד ליום 31 בדצמבר 2009, ובלבד שלאחר מועד זה, במידה שעדיין לא הוסדר אופן ההחזקה כאמור, תעמוד חברת אחים עופר נכסים (1957) בע"מ ביחס הון למקורות של לפחות 40% בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

מעצר עובד הבנק בארצות הברית

ביום 19 בדצמבר 2007 נעצר בארצות הברית עובד הבנק, שפרש בינתיים לגמלאות, בטענה, בין היתר, שהוא סייע לישיבה שמקום מושבה בארצות הברית להונות את רשויות המס וניירות ערך שם ואף הוגש נגדו ונגד אחרים כתב אישום לבית המשפט בלוס אנג'לס. סניף הבנק בלוס אנג'לס קיבל subpoena להצגת מסמכים. מכיוון שמדובר בחקירה פלילית שעדיין מתנהלת על ידי רשויות האכיפה בארצות הברית ("רשויות האכיפה"), ה-subpoena כולל איסור מסירת מידע לאחרים, אולם, הבנק הבהיר לרשויות האכיפה כי במסגרת הדוחות הכספיים שלו יינתן גילוי נאות לעניין.

הבנק הביע את נכונותו לסייע ולשתף פעולה עם רשויות האכיפה בהתאם להוראות החוק והאמנה בין ישראל לארצות הברית. רשויות האכיפה הסכימו שהיענות של הבנק ל-subpoena תהיה בתהליך של המצאת מסמכים, שישתרע על פני מספר שבועות. הבנק המציא את המסמכים האמורים. עוד יצוין, כי רשויות האכיפה מסרו שהבנק הוא אחד מיעדי החקירה, אך הן עדיין שוקלות את עמדתן כלפיו. על פי בדיקות שנערכו על ידי הבנק הוא לא ביצע עבירות כלשהן בישראל או בארצות הברית, ואם אמנם בוצעו עבירות כלשהן על ידי עובד הבנק כפי שנטען בכתב האישום, שהוגש נגדו, הוא עשה כך בניגוד לנהלי הבנק ובניגוד למחויבות שלו כלפיו. הבנק דיווח למפקח על הבנקים על התפתחות האירועים שלעיל.

מכתב רשות ההגבלים העסקיים

ביום 19 במרץ 2008 התקבל מכתב מרשות ההגבלים העסקיים, לפיו, נוכח ממצאי חקירת הרשות שנערכה בחודש נובמבר 2004, בוחנת הממונה על ההגבלים העסקיים את אפשרות הפעלת סמכותה לפי החוק ולקבוע כי התקיימו הסדרים כובלים בין הבנק לבין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות. בטרם תקבל הממונה החלטה האם לעשות שימוש בסמכותה לפי החוק, ניתנה לבנק האפשרות להביא את עמדתו, בכתב, בפני הממונה, וזאת עד ליום 5 ביוני 2008. הבנק יעיין בחומר שרלבנטי לשימוע ויציג את עמדתו בפני הממונה. הבנק אינו יכול להעריך, בשלב זה, את ההשלכות של שימוש בסמכות הממונה לפי החוק, אם תעשה כן.

דיבידנד

להלן פירוט הדיבידנדים שחולקו ושהוכרזו על ידי הבנק החל משנת 2006 ועד למועד פרסום דוחות כספיים אלה (בסכומים מדווחים):

תאריך תשלום	דיבידנד למניה (באגורות)	סה"כ דיבידנד ששולם (מליוני ש"ח)
13 בספטמבר 2006	57.00	125
19 בדצמבר 2006	91.41	200
13 ביוני 2007	90.49	200
19 בספטמבר 2007	56.46	125
19 בדצמבר 2007	33.82	75
19 בפברואר 2008	33.80	75
11 ביוני 2008 ⁽¹⁾	33.78	75 (הוכרז)

(1) ביום 19 במאי 2008 החליט דירקטוריון הבנק על תשלום דיבידנד בסך של 75 מליוני שקלים חדשים, המהווים שיעור של 337.8% מההון המונפק, היינו כ – 33.78 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הוא 26 במאי 2008, יום האקס הוא 27 במאי 2008, ויום התשלום הוא 11 ביוני 2008.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2008 הסתכם ב- 180 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 370 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי מפעולות רגילות הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-180 מיליוני שקלים חדשים לעומת 163 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 10.4%. רווח זה מבטא תשואה על ההון בשיעור של 13.5% במונחים שנתיים, לעומת 13.3% בתקופה המקבילה אשתקד ו-12.9% בכל שנת 2007.

להלן הגורמים המרכזיים שתורמו לעליה ברווחי הקבוצה מפעולות רגילות ברבעון הראשון של שנת 2008 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים, בנטרול הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני בסך 19 מיליון שקלים חדשים, של השקעות הבנק בקרנות ממונפות, גדל ב- 101 מיליוני שקלים חדשים.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפעתם מיתנה את העליה ברווחי הקבוצה מפעולות רגילות:

- גידול בסך 10 מיליוני שקלים חדשים בהפרשות בגין חובות מסופקים ומכשירי אשראי אחרים. הגידול נובע בעיקר מהפרשה בסך 19 מיליוני שקלים חדשים לירידת ערך של השקעות הבנק בקרנות ממונפות. נכון ליום 31 במרץ 2008 ביצע הבנק הפרשה לירידת ערך בגין השקעות במכשירים החשופים במישרין או בעקיפין לשוק המשכנתאות בארצות הברית או בקרנות ממונפות, במלוא סכומן (מתוך השקעה מקורית בסך כ-157 מיליון שקלים חדשים - כ-35 מיליון דולר ארה"ב).
  - ירידה של 45 מיליוני שקלים חדשים בהכנסות התפעוליות והאחרות, עקב דיבידנד בסך 36 מיליון שקלים חדשים שהתקבל בגין מניות ברבעון הראשון אשתקד ולא התקבל ברבעון הנוכחי, וכן אובדן הכנסות דמי ניהול מקופות גמל בסך 22 מיליון שקלים חדשים, עקב מכירת הפעילות בקופות הגמל. בנטרול השפעות אלו, גדלו ההכנסות התפעוליות ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-13 מיליון שקלים חדשים לעומת הרבעון המקביל אשתקד.
  - עליה בסך 19 מיליוני שקלים חדשים במשכורות ובהוצאות נלוות, בעיקר עקב המשך הגידול הרציף בפעילות העסקית בכלל ותחום הבנקאות הקמעונאית בפרט, תוך הגדלת מספר הלקוחות. על מנת לתת מענה הולם להתפתחויות אלה, נעשתה בבנק עבודת מטה שבחנה בקפידה הן את נושא הפריסה הסניפית והן את התאמת מצבת כוח האדם לקצב הצמיחה בפעילות לאורך זמן. כפועל יוצא של מהלך התקינה, גייס הבנק עד תום הרבעון הראשון של 2008 כ-270 עובדים חדשים, אשר ברובם הופנו למערך הסינוף, לצורך איוש נקודות מכירה וסניפים חדשים וכן על מנת להמשיך ולשפר את רמת השירות ויכולת השיווק בסניפים קיימים. חלק מן העובדים החדשים הוצבו במוקד הטלפוני, המהווה גורם מרכזי הן בפעילות גיוס הלקוחות והן בהיבט השירות השוטף ללקוחות ותיקים וחדשים. תהליך זה הושלם.
  - עלייה בסך של כ-15 מיליוני שקלים חדשים בהוצאות התפעוליות מלבד הוצאות שכר ונלוות. יצוין כי ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון הראשון של שנת 2007 היו נמוכות ביחס לממוצע השנתי, כך שלמעשה אין ברבעון הראשון של 2008 גידול בהוצאות אלו.
- ברבעון הראשון אשתקד נכלל רווח מפעולות בלתי רגילות בסך 207 מיליוני שקלים חדשים, בעיקר בגין מכירת פעילות קבוצת הבנק בקופות הגמל.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים של הקבוצה הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-549 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 467 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-17.6%.

להלן ניתוח ההתפתחות ברכיבים העיקריים של הרווח מפעילות מימון ברבעון הראשון של שנת 2008 (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי	רבעון ראשון		
	2007	2008	
9.2%	476	520	פעילות שוטפת
-	40	40	הכנסות מגביית ריבית בגין חובות בעייתיים
-	2	(5)	רווחים (הפסדים) מממוש ומירידת ערך של אגרות חוב זמינות למכירה ואיגרות חוב למסחר, נטו (1)
-	(51)	(6)	השפעת רישום חשבוני של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות (2)
17.6%	467	549	סך הכל

(1) כולל הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני בסך 19 מיליון שקלים חדשים, של השקעות הבנק בקרנות ממונפות.
 (2) השפעת הרישום החשבוני של נגזרים לפי שווי הוגן נובעת מההבדל בין הטיפול החשבוני במכשירים מאזניים, הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער בלבד), לעומת נגזרים הנמדדים לפי שווי הוגן.

להלן פירוט הרווח המימוני לפי מגזרי פעילות עיקריים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים) (1):

שיעור השינוי	רבעון ראשון		מגזר פעילות
	2007 ⁽²⁾	2008	
7.7%	91	98	משקי בית:
6.9%	131	140	משכנתאות
42.9%	7	10	אחר
16.9%	65	76	בנקאות פרטית
50.0%	26	39	עסקים קטנים
17.8%	107	126	בנקאות מסחרית
-	26	(14) ⁽³⁾	בנקאות עסקית
-	14	74	פעילות בינלאומית
17.6%	467	549	ניהול פיננסי
			סך הכל

(1) להגדרת מגזרי הפעילות, ראה להלן בפרק מגזרי הפעילות של קבוצת הבנק.
 (2) סווג מחדש.
 (3) כולל הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני בסך 19 מיליון שקלים חדשים של השקעות הבנק בקרנות ממונפות, וכן הוצאות בסך כ-31 מיליון שקלים חדשים בגין השקעות בנגזרי אשראי, אשר השינויים בשווי השוק שלהם נרשמים בדוח רווח והפסד.

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים הפיננסיים במגזרי ההצמדה השונים (כולל השפעת נגזרים) (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור שינוי	שלושה חודשים ראשונים		מגזרי הצמדה
	2007	2008	
27.6%	(1) 55,129	70,356	מטבע ישראלי לא צמוד
4.7%	38,199	39,988	מטבע ישראלי צמוד למדד
2.2%	59,621	60,922	מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ) (2)
12.0%	152,949	171,266	סך הכל

(1) סווג מחדש.

(2) פעילות מקומית ושלוחות חו"ל.

העלייה ביתרה הממוצעת של הנכסים הפיננסיים במגזר הלא צמוד נובעת בעיקר מגידול משמעותי בנפח הפעילות במכשירים נגזרים.

להלן פערי הריבית במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים) (כולל השפעת נגזרים)

שיעור	שלושה חודשים ראשונים		מגזרי הצמדה
	2007	2008	
1.88%	1.58%		מטבע ישראלי לא צמוד
0.40%	0.50%		מטבע ישראלי צמוד למדד
0.03%	0.68%		מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ) (1)
0.84%	0.98%		סך הכל כולל השפעת נגזרים
1.06%	2.34%		סך הכל ללא השפעת נגזרים

(1) פעילות מקומית ושלוחות חו"ל.

בסקירת ההנהלה ניתנים נתונים לגבי שיעורי ההכנסה וההוצאה בפעילות הבנק, ולגבי המרווח הפיננסי המיוצג על ידי פערי הריבית.

ההפרשה לחובות מסופקים בקבוצה הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-41 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 50 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-18.0% הנובע מירידה בהפרשות הספציפיות בגין לווים בעייתיים.

סך ההפרשות בגין חובות מסופקים ומכשירי אשראי אחרים, גדל בכ-10 מיליוני שקלים חדשים, עקב הפרשה בסך 19 מיליוני שקלים חדשים לירידת ערך של השקעות הבנק בקרנות ממונפות בארצות הברית.

להלן פרוט התפתחות ההפרשה לחובות מסופקים (מיליוני שקלים חדשים):

רבעון ראשון		
2007	2008	
		הפרשה ספציפית :
1 ⁽¹⁾	2	לפי עומק הפיגור
53 ⁽¹⁾	31	אחרת
54	33	סך הכל הפרשה ספציפית
(4)	8	הפרשה כללית ונוספת
50	41	סך הכל
0.28%	0.22%	שיעור ההפרשה לחובות מסופקים מסך האשראי לציבור

(1) סווג מחדש.

להלן פירוט ההפרשה לחובות מסופקים לפי מגזרי פעילות עיקריים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

רבעון ראשון		
2007 ⁽¹⁾	2008	מגזר פעילות
		משקי בית:
4	2	משכנתאות
12	10	אחר
17	15	עסקים קטנים
17	15	בנקאות עסקית
-	(1)	פעילות בינלאומית
50	41	סך הכל

(1) סווג מחדש.

היתרה המאזנית של ההפרשה הכללית והנוספת לחובות מסופקים בקבוצה הסתכמה ליום 31 במרץ 2008 ב-180 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-172 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2007.

הרווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2008 לסך של 508 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 417 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-21.8%.

סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות בקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2008 הסתכמו ל-283 מיליוני שקלים חדשים לעומת 328 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-13.7%.

ההכנסות מעמלות תפעוליות בקבוצה הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-256 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 253 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-1.2%.

הרווחים מהשקעות במניות, נטו, הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-8 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 38 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הרווחים אשתקד, נובעים מדיבידנד שהתקבל בגין השקעה במניות.

ההכנסות האחרות בקבוצה הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-19 מיליוני שקלים חדשים לעומת 37 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-48.6%. הקיטון נובע מאובדן הכנסות בסך 22 מיליון שקלים חדשים מדמי ניהול מקופות גמל עקב מכירת פעילותן.

ההוצאות התפעוליות והאחרות בקבוצה הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-501 מיליוני שקלים חדשים לעומת 467 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-7.3%.

המשכורות וההוצאות הנלוות בקבוצה הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-312 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 293 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-6.5%. הבנק ממשיך באופן רציף להגדיל את פעילותו העסקית בכלל ואת תחום הבנקאות הקמעונאית בפרט, תוך הגדלת מספר הלקוחות של הבנק.

על מנת לתת מענה הולם להתפתחויות אלה, נעשתה בבנק עבודת מטה שבחנה בקפידה הן את נושא הפריסה הסניפית והן את התאמת מצבת כוח האדם לקצב הצמיחה בפעילות לאורך זמן. כפועל יוצא של מהלך התקינה, גייס הבנק עד תום הרבעון הראשון של 2008 כ-270 עובדים חדשים, אשר ברובם הופנו למערך הסינוף, לצורך איוש נקודות מכירה וסניפים חדשים וכן על מנת להמשיך ולשפר את רמת השירות ויכולת השיווק בסניפים קיימים. חלק מן העובדים החדשים הוצבו במוקד הטלפוני, המהווה גורם מרכזי הן בפעילות גיוס הלקוחות והן בהיבט השירות השוטף ללקוחות ותיקים וחדשים. תהליך זה הושלם. בנטרול השפעת עלות התרחבות הפעילות וגידול זמני בסך 2 מיליון שקלים חדשים שחל בהפרשה לחופשה, הסתכם הגידול במשכורות ובהוצאות הנלוות בכ-2.4% בלבד.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-104 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 100 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-4.0%, בעיקר כתוצאה מעליה בהוצאות הפחת על בניינים וציוד.

ההוצאות התפעוליות האחרות בקבוצה הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-85 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 74 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. יצוין כי ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון הראשון של שנת 2007 היו נמוכות ביחס למוצע השנתי, כך שלמעשה אין ברבעון הראשון של 2008 גידול בהוצאות אלו.

כתוצאה מההתפתחויות בהכנסות ובהוצאות חלו שינויים ביחסים הפיננסיים הבאים:

שנת	רבעון ראשון		
	2007	2008	
61.4%	70.2%	56.5%	יחס הכיסוי התפעולי ⁽¹⁾
60.3%	58.7%	60.2%	Cost-Income Ratio ⁽²⁾
בנטרול שינויים חריגים בהכנסות ובהוצאות⁽³⁾:			
57.6%	63.0%	54.1%	יחס הכיסוי התפעולי ⁽¹⁾
59.5%	61.4%	59.7%	Cost-Income Ratio ⁽²⁾

- (1) סך ההכנסות התפעוליות והאחרות לסך ההוצאות התפעוליות והאחרות.
 (2) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הפרשה לחובות מסופקים.
 (3) דמי ניהול / תפעול קופות גמל, הפרשה לירידת ערך של השקעה בניירות ערך, ועמלות הפצה של קרנות נאמנות.

הרווח בקבוצה מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-290 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 278 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-4.3%.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2008 ב-110 מיליוני שקלים חדשים לעומת 115 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-4.3%. הקיטון נבע בעיקר מהשפעת חוק התיאומים בגין המדד השלילי ברבעון הראשון של שנת 2007. לפרטים בדבר ביטול חוק התיאומים, ראה להלן בפרק מגבלות ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק.

הרווח הנקי מפעולות רגילות הגיע ברבעון הראשון של שנת 2008 ל-180 מיליוני שקלים חדשים לעומת 163 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-10.4%.

הרווח בקבוצה מפעולות בלתי רגילות לאחר מס הסתכם ברבעון הראשון אשתקד ב-207 מיליוני שקלים חדשים, בעיקר בגין מכירת פעילות הקבוצה בקופות הגמל.

להלן תשואת⁽¹⁾ רווחי הקבוצה והתפתחותם ביחס להון העצמי⁽²⁾ (באחוזים):

שנת	רבעון ראשון		
	2007	2008	
2007	12.9	13.5	מפעולות רגילות
2007	17.2	13.5	רווח נקי

(1) תשואה בחישוב שנתי.

(2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכולל את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר ושל אגרות חוב זמינות למכירה.

הרווח למניה

להלן נתוני הרווח למניה (מניה רגילה בסך 0.1 ש"ח ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

שנת	רבעון ראשון		
	2007	2008	
2007	3.08	0.81	רווח בסיסי למניה:
2007	4.11	0.81	מפעולות רגילות
			מהרווח הנקי

רווח מדולל למניה:

2007	3.03	0.80	מפעולות רגילות
2007	4.04	0.80	מהרווח הנקי

התפתחות סעיפי המאזן

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי לעומת		31 בדצמבר		31 במרץ		
2007 בדצמבר	2007 במרץ	2007	2007	2008		
(0.7%)	(1.1%)	95,317	95,747	94,690		סך כל המאזן
1.1%	5.1%	74,320	71,452	75,117		אשראי לציבור
(2.7%)	(2.7%)	75,290	75,250	73,237		פיקדונות הציבור
(33.3%)	(40.6%)	6,145	6,894	4,096		ניירות ערך
1.2%	3.6%	5,557	5,427	5,621		הון עצמי

אשראי לציבור - משקלו של האשראי לציבור במאזן המאוחד מסך כל הנכסים הגיע ב-31 במרץ 2008 לכ-79% לעומת כ-78% בסוף שנת 2007. האשראי לציבור בקבוצה גדל בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 בכ-797 מיליוני שקלים חדשים, גידול של כ-1.1%. בניטרול השפעת היסוף בשער החליפין של השקל, גדל היקף האשראי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 בכ-2.1%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

יתרה ליום		מגזר הצמדה
31 בדצמבר 2007	31 במרץ 2008	
שיעור השינוי באחוזים		מטבע ישראלי
6.6%	27,911	29,745
(0.5%)	33,586	33,422
(1) (6.8%)	12,823	11,950
1.1%	74,320	75,117
		לא צמוד
		צמוד מדד
		מט"ח כולל צמוד מט"ח
		סך הכל

(1) ללא השפעת הייסוף בשער החליפין של השקל, קיטון של 0.7% בלבד.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי לעומת		יתרה ליום 31 במרץ			מגזר פעילות
31 בדצמבר	31 במרץ	ל-31 בדצמבר	2007	2008	
2007	2007	2007	2007	2008	
					משקי בית
3.8%	11.0%	35,795	33,469	37,140	משכנתאות
(0.4%)	3.8%	7,808	7,497	7,779	אחר
(1.2%)	(4.3%)	4,806	4,960	4,746	עסקים קטנים
1.3%	10.6%	4,087	3,742	4,139	בנקאות מסחרית
(1.7%)	(6.7%)	17,412	18,345	17,124	בנקאות עסקית
(5.1%)	21.8%	4,412	3,439	4,189	פעילות בינלאומית
1.1%	5.1%	74,320	71,452	75,117	סך הכל

להלן פירוט סיכון האשראי הכולל בגין חובות בעייתיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר		31 במרץ		
2007	2007	2007	2008	
934	908	920	920	חובות שאינם נושאים הכנסה
185	301	215	215	חובות שאורגנו מחדש
2	35	14	14	חובות המיועדים לארגון מחדש
1,027	1,129	962	962	חובות בפיגור זמני
615	633	582	582	מזה: בגין הלוואות לדיור
(¹) 1,582	(¹) 1,868	1,607	1,607	חובות בהשגחה מיוחדת
				מזה: חובות בגינם קיימת הפרשה
120	129	102	102	ספציפית
				מזה: אשראי לדיור שבגינן קיימת הפרשה
(¹) 670	(¹) 702	655	655	לפי עומק הפיגור
3,730	4,241	3,718	3,718	סך אשראי מאזני ללווים בעייתיים
616	531	597	597	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים
4,346	4,772	4,315	4,315	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים

(1) סווג מחדש.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך ירדה ברבעון הראשון של שנת 2008 בכ- 33.3% עקב מימוש השקעות בניירות ערך במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר הצמדה	יטרה ליום 31 במרץ		31 בדצמבר		שיעור שינוי לעומת 31 בדצמבר 2007
	2008	2007	2007	31 במרץ 2007	
מטבע ישראלי	247	1,543	1,207	(84.0%)	(79.5%)
צמוד מדד	513	1,496	1,742	(65.7%)	(70.6%)
לא צמוד	2,931	3,461	2,797	(15.3%)	4.8%
מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)	405	394	399	2.8%	1.5%
פריטים לא כספיים	4,096	6,894	6,145	(40.6%)	(33.3%)
סך הכל					

להלן התפלגות יתרת השקעות הקבוצה בניירות ערך לפי סוגי המנפיקים ליום 31 במרץ 2008 (במיליוני שקלים חדשים):

עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו (סכום במאזן)	שווי הוגן	ניירות ערך זמינים למכירה:
2,206	20	20	2,206	איגרות חוב של ממשלת ישראל
40	-	-	40	איגרות חוב של ממשלות זרות
1,066	-	43	1,023	איגרות חוב של בנקים
217	1	2	216	איגרות חוב של חברות
155	-	44	111	איגרות חוב מגובות נכסים
336	69	-	405	מניות של אחרים
4,020	90	109	4,001	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
94	-	-	94	ניירות ערך למסחר:
1	-	-	1	אגרות חוב של ממשלת ישראל
4,115	90	109	4,096	של אחרים
				סך הכל ניירות ערך

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 31 במרץ 2008 לכ-77.3% לעומת כ-79.0% בסוף שנת 2007.

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 קטן היקף פיקדונות הציבור בקבוצת הבנק, בסך של כ-2.1 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של כ-2.7%. בניטרול השפעת הייסוף בשער החליפין של השקל, הסתכם הקיטון בסך פיקדונות הציבור בכ-1.1%.

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שעור השינוי לעומת		יתרה ליום 31 במרץ			מגזר הצמדה
31 בדצמבר	31 במרץ	ל-31 בדצמבר	2007	2008	
2007	2007	2007	2007	2008	מטבעי ישראלי
(4.0%)	3.3%	36,125	35,843	34,666	לא צמוד
(0.6%)	(0.8%)	20,020	20,067	19,907	צמוד מדד
(1) (2.5%)	(3.5%)	19,145	19,340	18,664	מט"ח כולל צמוד מט"ח
(2.7%)	(2.7%)	75,290	75,250	73,237	סך הכל

(1) ללא השפעת הייסוף בשער החליפין של השקל, גידול של 3.8%.

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים חדשים):

שעור השינוי לעומת		יתרה ליום 31 במרץ			מגזר פעילות
31 בדצמבר	31 במרץ	ל-31 בדצמבר	2007	2008	
2008	2007	2007	2007	2008	מסקי בית
3.0%	1.7%	30,731	31,123	31,660	בנקאות פרטית
13.2%	32.6%	2,204	1,882	2,495	עסקים קטנים
(1.0%)	18.8%	11,106	9,256	10,994	בנקאות מסחרית
(18.1%)	6.6%	2,432	1,869	1,992	בנקאות עסקית
(0.9%)	(7.8%)	10,753	11,559	10,656	פעילות בינלאומית
(1.6%)	(4.5%)	⁽¹⁾ 5,481	5,644	5,391	ניהול פיננסי
(20.1%)	(27.8%)	⁽¹⁾ 12,583	13,917	10,049	סך הכל
(2.7%)	(2.7%)	75,290	75,250	73,237	

(1) סווג מחדש.

הון עצמי

על פי כללי המדידה שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים ביחס לניירות ערך זמינים למכירה, נזקפת ההתאמה של ניירות ערך אלה לשוויים ההוגן, במישרין להון העצמי. השינוי בקרן ההון בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 בניכוי המס המתייחס, הסתכם בקיטון של כ-38 מיליוני שקלים חדשים. ביתרת ההון העצמי ליום 31 במרץ 2008 נכללה קרן הון שלילית בסך של כ-11 מיליוני שקלים חדשים הנובעת מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לשוויים ההוגן, לאחר המס המתייחס.

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ביום 31 במרץ 2008 הגיע ל-5.94% לעומת 5.83% בסוף שנת 2007.

יחס הון לרכיבי סיכון

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים מחוייב תאגיד בנקאי לשמור על יחס הון מזערי כולל, שלא יפחת משיעור של 9% מהסיכום המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים, כאשר אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות המפקח.

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה:

	31 במרץ 2008	31 בדצמבר 2007
יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון	6.66%	6.69%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	11.28%	11.33%
יחס ההון המזערי הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים	9.00%	9.00%

יחס ההון לרכיבי סיכון מביא בחשבון גם את דרישת הלימות ההון בגין סיכונים שוק בהתאם להוראה 341 - הלימות הון בגין סיכונים שוק, אשר השפעתה על יחס ההון ליום 31 במרץ 2008 היא כ-0.42%.

היתרה של שטרי ההון המורכבים וכתבי ההתחייבויות הנדחים לצורך יחס הון בקבוצה, ליום 31 במרץ 2008, מסתכמת ב-3,765 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-3,710 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2007. סכומים אלו כוללים שטרי הון מורכבים הרשומים למסחר בסך של כ-966 מיליוני שקלים חדשים.

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2008 ל- 22 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 17 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

בנק אדנים למשכנתאות בע"מ (להלן: בנק אדנים)

בנק אדנים הינו חברה פרטית בבעלות מלאה של הבנק. תרומת בנק אדנים לרווח הנקי של הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2008 הסתכמה בכ- 7 מיליוני שקלים חדשים, לעומת כ- 6 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון (הון ממוצע, כהגדרתו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים) הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2008 ל- 9.4% לעומת תשואה של 9.7% ברבעון המקביל אשתקד. סך המאזן של בנק אדנים ליום 31 במרץ 2008 הסתכם ל- 4,140 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 4,038 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2007. יתרת האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה לכ- 4,049 מיליוני שקלים חדשים, לעומת כ- 3,933 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2007.

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: טפחות ביטוח)

טפחות ביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת בניהול פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק.

תרומתה של טפחות ביטוח לרווח הנקי של הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2008 הסתכמה בכ- 11 מיליוני שקלים חדשים, לעומת כ- 9 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 22%. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2008 לכ- 14.3% לעומת תשואה של כ- 14.6% ברבעון המקביל אשתקד.

יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד

יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד (להלן: "בנק המזרחי שווייץ") מתמחה בשירותי בנקאות פרטית בינלאומית. הבנק בשוויץ מוחזק באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, UMOHC B.V.

הרווח הנקי של בנק המזרחי שוויץ הסתכם ברבעון הראשון של 2008 בכ- 0.9 מיליוני פרנקים שווייצרים, לעומת כ- 0.8 מיליוני פרנקים שווייצרים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך המאזן של בנק המזרחי שוויץ ליום 31 במרץ 2008 הסתכם בכ- 132 מיליוני פרנקים שווייצרים, לעומת 141 מיליוני פרנקים שווייצרים בסוף שנת 2007.

יתרת האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה לכ- 75 מיליוני פרנקים שווייצרים, לעומת כ- 86 מיליוני פרנקים שווייצרים בסוף שנת 2007, בעוד שיתרת הפקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה לכ- 37 מיליוני פרנקים שווייצרים, לעומת כ- 35 מיליוני פרנקים שווייצרים בסוף שנת 2007. יתרת פקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה לכ- 46 מיליוני פרנקים שווייצרים, לעומת כ- 35 מיליוני פרנקים שווייצרים בסוף שנת 2007, בעוד שיתרת הפקדונות מבנקים ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה לכ- 39 מיליוני פרנקים שווייצרים, לעומת כ- 59 מיליוני פרנקים שווייצרים בסוף שנת 2007. נתונים אלה אינם כוללים סעיפים חוץ מאזניים, כגון פיקדונות בנאמנות (FIDUCIARY) ותיקי ניירות ערך של לקוחות, המהווים מרכיבים עיקריים בפעילותו העסקית של הבנק בשוויץ.

תרומת מזרחי להחזקות בינלאומיות בע"מ (ב.ו.הולנד), המחזיקה בבנק המזרחי שוויץ, לרווח הנקי של הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2008, הסתכמה ב- 3.5 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד בסך 0.8 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

השקעות בתאגידים ריאליים

בבנק יחידה, המטפלת במעקב אחר השקעות נוסטרו בתאגידים ריאליים, ובין היתר בוחנת את ערך ההשקעות באופן שוטף. כ- 95% מההשקעות הן סחירות, ומוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן. יתר ההשקעות מוצגות בהתאם לעלותן או בהתאם לשוויין המאזני. במקרים של ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, נרשמת הפרשה לירידת ערך בספרי הבנק.

השקעות הבנק בתאגידים ריאליים הסתכמו ליום 31 במרץ 2008 לסך של 329 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 410 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2007.

השקעות אלו כוללות השקעות סחירות בסך 308 מיליוני שקלים חדשים המוצגות בתיק הזמין למכירה (345 מיליוני שקלים חדשים לסוף שנת 2007), מהן סך של 297 מיליוני שקלים חדשים (322 מיליוני שקלים חדשים לסוף שנת 2007) המהווה את שווי השוק של מניות ששועבדו בגין חבות של לקוח מסויים, אשר בהתאם למכתב הפקוח על הבנקים סווגו לסעיף ניירות ערך.

הכנסות הבנק נטו מדיבידנד ומרווחי הון מתאגידים ריאליים הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2008 בסך של כ- 7 מיליוני שקלים חדשים, לעומת כ- 38 מיליוני שקלים בתקופה המקבילה אשתקד.

מידע כספי לגבי מגזרי הפעילות

מגזרי הפעילות של קבוצת הבנק

הבנק מנהל את פעילותו בשבעה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות וסוגי השרותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן. הפעילות בשבעת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ.

מגזרי הפעילות של הבנק הם:

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית, במסגרתה ניתנים ללקוחות המגזר - משקי הבית, שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית. ללקוחות המגזר - עסקים קטנים, ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצורכיהם.

בנקאות פרטית - באחריות החטיבה הקמעונאית. במגזר זה נכללים לקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה, להם מציע הבנק נגישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחרית - באחריות החטיבה לבנקאות עסקית, הכוללת בין היתר את סקטור עסקים, סקטור בניה ונדל"ן וסקטור תאגידי, המחלקים ביניהם את הטיפול בלקוחות העסקיים בהתאם להיקף חבותם, לגודלם ולאופי פעילותם. מגזר הבנקאות המסחרית כולל פעילות מול חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, תוך פיזור גבוה בין ענפי המשק השונים.

בנקאות עסקית - במסגרת מגזר זה מטפלת החטיבה העסקית במכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. במסגרת מגזר זה נכללת גם קבוצת השירותים הבנקאיים ללקוחות גדולים בתחום הבניה והנדל"ן.

הפעילות הבינלאומית - הפעילות במגזר כוללת את הפעילות הבינלאומית בשלוחות הבנק בחוץ לארץ, ואת הפעילות מול לקוחות תושבי חוץ במרכזי הבנקאות לתיירים בירושלים ובתל אביב. הפעילות הבינלאומית מוצגת כיום בנפרד, לכשתשתלב הפעילות הבינלאומית במערכת המדידה, במהלך שנת 2008, יפוצלו תוצאות הפעילות הבינלאומית בין המגזרים השונים.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול תיק הנוסטרו, ניהול החשיפות לסיכוני שוק, ניהול הנזילות ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר באחריות החטיבה הפיננסית, למעט השקעות בתאגידים ריאליים אשר באחריות החטיבה העסקית.

המוצרים העיקריים המוצעים במסגרת מגזרי הפעילות השונים של הבנק הם:

- **בנקאות ופיננסים** - מכלול השירותים הבנקאיים המוצעים ללקוחות פרטיים ולתאגידים, לרבות עו"ש וחח"ד, אשראי וערבויות לסוגיהם, פיקדונות, פעילות סחר חוץ (יבוא, יצוא, אשראי דוקומנטרי וכדומה), פעילות במכשירים נגזרים, לרבות מסחר במטבעות ובריבית ועוד.
- **שוק ההון** - פעילות בניירות ערך עבור לקוחות בבורסות בארץ ובעולם, שירותי תפעול לקופות גמל (ניהול קופות גמל וקרנות נאמנות עד למכירתן), המשמשות אחד מאפיקי ההשקעה ללקוחות הבנק.
- **כרטיסי אשראי** - מכלול המוצרים הפיננסיים והשירותים הבנקאיים הניתנים בקשר עם כרטיסי האשראי המונפקים ללקוחות הבנק על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ.
- **משכנתאות** - הלוואות לדיור המובטחות במשכון דירת מגורים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תכניות הסיוע הממשלתיות.
- **בניה ונדל"ן** - פעילות בנקאית מול חברות בתחום הנדל"ן, וכן שירותים בנקאיים ייחודיים בתחום הנדל"ן, לרבות מימון הקמת פרויקטים של נדל"ן בשיטת הליווי הסגור.

במהלך שנת 2007 הופעלה בבנק מערכת חדשה למדידת רווחיות, המודדת את תוצאות פעילות הבנק ומפלחת את יתרות הנכסים וההתחייבויות החל מרמת העסקה הבודדת, דרך רמות ההיררכיה השונות במבנה הארגוני, ועד לרמת הארגון כולו. באמצעות המערכת החדשה מנתחת הנהלת הבנק את תוצאות הפעילות על פי חתכים ארגוניים ובהתאם למוצרים השונים אותם מציע הבנק ללקוחותיו. הרווח מיוחס במערכת ללקוחות ולמוצרים, אשר מפולחים בהתאם למבנה הארגוני של הבנק.

על מנת לנתח את תוצאות פעילות הבנק על פי חיתוכים רלוונטיים, שויכו הלקוחות במערכת ליחידות הארגוניות האחראיות על הטיפול בהם. הנתונים המוצגים להלן לפי מגזרי פעילות מבוססים על המבנה הארגוני של הבנק, על שיוך הלקוחות ליחידות השונות ומכאן למגזרי הפעילות, ועל ייחוס התוצאות והיתרות ללקוחות ולמגזרים במערכת החדשה.

לפרטים נוספים, בין היתר בדבר אופן החלוקה למגזרי פעילות ובדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות והוצאות ללקוחות במערכת, ראה באור 30 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

יצוין כי הרווח מפעילות מימון מחיצוניים בגין מכשירים נגזרים מחושב על פי שינויים בשווי ההוגן של הנגזרים. בפעילות במכשירים נגזרים מול לקוחות, תמחור העסקאות (הן בעסקאות עתידיות על פי היוון, והן באופציות על פי מודל בלק אנד שולס) מבוסס על מרווחים בין עקום הריבית המשמש את הבנק לעסקאות בהן הוא הצד המוכר, לבין העקום המשמש כאשר הבנק הצד הקונה. מרווח זה מיוחס ללקוחות, ולמגזרי הפעילות שאליהם משויכת הפעילות של לקוחות אלו. השינויים בשווי ההוגן, מעבר לרווחיות מהמרווח הפיננסי הגלום בנגזרים, נכללים במגזר הניהול הפיננסי.

בנספח 5 לדוחות הכספיים מוצג דיווח של התוצאות העסקיות של קבוצת הבנק על פי מגזרי הפעילות.

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות כפי שהוגדרו על ידי הבנק (במיליוני שקלים חדשים, בסכומים מדווחים).

רווחיות

התשואה להון (באחוזים)		רווח נקי		רווח נקי מפעולות		
ברבעון הראשון		ברבעון ראשון		רגילות ברבעון ראשון		
2007	2008	(1) 2007	2008	(1) 2007	2008	
						משקי בית:
15.5	14.9	62	69	62	69	משכנתאות
164.2	18.4	124	21	12	21	אחר
-	-	52	5	5	5	בנקאות פרטית
61.4	8.8	39	6	4	6	עסקים קטנים
11.8	22.9	7	15	7	15	בנקאות מסחרית
16.1	12.8	65	54	60	54	בנקאות עסקית
14.5	(20.8)	7	(14)	7	(14)	פעילות בינלאומית
10.8	16.2	14	24	6	24	ניהול פיננסי
32.1	13.5	370	180	163	180	סך הכל

(1) סווג מחדש.

להלן תוצאות פעילות קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות

תוצאות מגזר משקי הבית

לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2007 ⁽¹⁾					לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2008				
סך הכל	משכנתאות (1)	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים במיליוני שקלים חדשים	סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים במיליוני שקלים חדשים
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:									
256	303	6	3	(56)	291	419	4	4	(136)
(34)	(212)	-	(3)	181	(53)	(321)	-	(3)	271
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:									
222	91	6	-	125	238	98	4	1	135
147	65	22	16	44	156	65	22	18	51
369	156	28	16	169	394	163	26	19	186
16	4	-	-	12	12	2	-	-	10
הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים									
252	47	11	5	189	260	49	11	14	186
(26)	-	-	(1)	(25)	(25)	-	-	(2)	(23)
סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות									
226	47	11	4	164	235	49	11	12	163
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים									
127	105	17	12	(7)	147	112	15	7	13
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות									
53	43	7	5	(2)	57	43	6	3	5
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים									
74	62	10	7	(5)	90	69	9	4	8
רווח, מפעולות בלתי רגילות לאחר מס									
112	-	112	-	-	-	-	-	-	-
186	62	122	7	(5)	90	69	9	4	8
רווח (הפסד) נקי									
39.8%					15.6%				
תשואה להון									
41,567	34,292	-	1,058	6,217	44,782	36,937	-	1,220	6,625
32,386	3,438	-	-	28,948	34,950	3,613	-	-	31,337
31,798	25,047	-	-	6,751	36,377	29,120	-	-	7,257
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20,064	-	20,064	-	-	12,917	-	12,917	-	-
40,966	33,469	-	1,232	6,265	44,919	37,140	-	1,376	6,403
31,123	-	-	-	31,123	31,660	-	-	-	31,660
17,090	16,913	-	-	177	16,952	16,794	-	-	158
מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:									
125	76	-	-	49	143	87	-	1	55
מרווח מפעילות מתן אשראי									
71	-	-	-	71	78	-	-	-	78
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות									
26	15	6	-	5	17	11	4	-	2
אחר									
סך הכל רווח מפעילות מימון מחיצוניים ובינמגזרי לפני הפרשה לחובות מסופקים									
222	91	6	-	125	238	98	4	1	135

(1) סווג מחדש

תרומת מגזר משקי הבית לרווחי הקבוצה מפעולות רגילות ברבעון הראשון של שנת 2008 גדלה בשיעור של 21.6% לעומת התרומה בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח מפעולות בלתי רגילות, בסך 112 מיליון שקלים חדשים, הינו בגין חלקו של המגזר ברווח ההון ממכירת פעילות קבוצת הבנק בקופות הגמל.

הגידול ברווח מפעולות רגילות נובע מעליה של 7 מיליון שקלים חדשים, כ-11.3%, בתרומה השוטפת של פעילות המשכנתאות, ומעליה של 9 מיליון שקלים חדשים, כ-75.0%, בתרומת יתר הפעילות הבנקאית במשקי הבית, הכוללת את הבנקאות והפיננסים, כרטיסי האשראי ופעילות שוק ההון. הגידול נובע בעיקר מעליה ברווח מפעילות מימון ובהכנסות מעמלות ומירידה בהפרשה לחובות מסופקים, והוא קוזז בחלקו על ידי גידול בהוצאות התפעוליות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי.

בסך הכל, ניתן לראות במגזר משקי הבית גידול של כ-7.2% ברווח מפעילות מימון (8.0% בבנקאות ופיננסים ו-7.7% במשכנתאות), קיטון של כ-25.0% בהפרשה לחובות מסופקים, וגידול של 6.8% בהכנסות התפעוליות. ההוצאות התפעוליות במגזר גדלו בכ-4.0%, בעיקר לצורך גיוס עובדים על מנת לתת מענה לגידול בפעילות העסקית של המגזר, ולהתרחבות בשוק הקמעונאי.

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר:

היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)			
רבעון ראשון			
	2007	2008	שיעור שינוי
משכנתאות שבוצעו (לדירור ולכל מטרה)			
מכספי הבנק	1,681	2,225	32.4%
מכספי האוצר:			
הלוואות מוכונות	191	191	-
הלוואות עומדות ומענקים	49	63	28.6%
ניהול עבור אחרים	9	-	(100.0%)
סך הכל הלוואות חדשות	1,930	2,479	28.4%
הלוואות שמוחזרו	196	201	2.6%
סך הכל ביצועים	2,126	2,680	26.1%
מספר לווים (כולל מיחזורים)	8,085	9,386	16.1%

לפרטים בדבר הסכמים בין הבנק לבין המדינה באשר למתן הלוואות לזכאים, ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

תוצאות מגזר בנקאות פרטית

לרבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 2007 ⁽¹⁾			לרבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 2008			
בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	
במיליוני שקלים חדשים			במיליוני שקלים חדשים			
						רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(18)	-	(18)	(64)	-	(64)	מחיצוניים
25	-	25	74	-	74	בינמגזרי
						רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
7	-	7	10	-	10	הכנסות תפעוליות ואחרות
4	3	1	5	4	1	סך ההכנסות
11	3	8	15	4	11	הוצאות תפעוליות ואחרות
						מחיצוניים
5	-	5	6	-	6	בינמגזרי
(3)	-	(3)	-	-	-	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
2	-	2	6	-	6	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
9	3	6	9	4	5	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
4	2	2	4	2	2	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
5	1	4	5	2	3	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
47	47	-	-	-	-	רווח נקי
52	48	4	5	2	3	
						תשואה להון
-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים
1,877	-	1,877	2,555	-	2,555	יתרה ממוצעת של התחייבויות
-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
9,370	9,370	-	6,033	6,033	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	-	-	-	-	-	אשראי לציבור (יתרת סוף)
1,882	-	1,882	2,495	-	2,495	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
						מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
-	-	-	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
7	-	7	9	-	9	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	1	-	1	אחר
7	-	7	10	-	10	סך הכל רווח מפעילות מימון מחיצוניים ובינמגזרי לפני הפרשה לחובות מסופקים

(1) סווג מחדש

תרומת מגזר הבנקאות הפרטית לרווחי הקבוצה מפעולות רגילות ברבעון הראשון של שנת 2008 נותרה ללא שינוי לעומת התרומה בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח מפעולות בלתי רגילות, בסך 47 מיליון שקלים חדשים, הינו בגין חלקו של המגזר ברווח ההון ממכירת פעילות קבוצת הבנק בקופות הגמל.

המגזר התאפיין ברבעון הראשון של 2008 בגידול בפעילות: יתרת הפיקדונות במגזר הסתכמה ב-31 במרץ 2008 בכ-2.5 מיליארד שקלים חדשים, לעומת 1.9 מיליארד שקלים חדשים ב-31 במרץ אשתקד. כתוצאה מכך, גדלו הרווח מפעילות מימון וההכנסות התפעוליות, ומנגד עלו ההוצאות התפעוליות.

תוצאות מגזר עסקים קטנים

לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2007 ⁽¹⁾				לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2008			
סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני שקלים חדשים				במיליוני שקלים חדשים			
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
4	-	1	3	(21)	2	1	(24)
61	-	(1)	62	97	-	(1)	98
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
65	-	-	65	76	2	-	74
44	5	2	37	43	4	2	37
109	5	2	102	119	6	2	111
17	-	-	17	15	-	-	15
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
95	1	-	94	103	1	-	102
(11)	-	-	(11)	(10)	-	-	(10)
84	1	-	83	93	1	-	92
8	4	2	2	11	5	2	4
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים:							
4	2	1	1	5	2	1	2
4	2	1	1	6	3	1	2
35	35	-	-	-	-	-	-
39	37	1	1	6	3	1	2
רווח נקי (הפסד)							
61.4%				8.8%			
תשואה להון							
5,001	-	31	4,970	4,839	-	35	4,804
8,728	-	-	8,728	11,095	-	-	11,095
4,582	-	-	4,582	4,204	-	-	4,204
-	-	-	-	-	-	-	-
17,417	17,417	-	-	11,213	11,213	-	-
4,960	-	34	4,926	4,746	-	36	4,710
9,256	-	-	9,256	10,994	-	-	10,994
186	-	-	186	162	-	-	162
מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
40	-	-	40	51	-	-	51
19	-	-	19	19	-	-	19
6	-	-	6	6	2	-	4
סך הכל רווח מפעילות מימון מחיצוניים ובינמגזרי לפני הפרשה לחובות מסופקים							
65	-	-	65	76	2	-	74

(1) סווג מחדש

תרומת מגזר העסקים הקטנים לרווחי הקבוצה מפעולות רגילות ברבעון הראשון של שנת 2008 גדלה בשיעור של 50.0%, לעומת התרומה בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח מפעולות בלתי רגילות בסך 35 מיליון שקלים חדשים, הינו בגין חלקו של המגזר ברווח ההון ממכירת פעילות קבוצת הבנק בקופות הגמל.

המגזר התאפיין ברבעון הראשון של 2008 בקיטון של כ-4.3% (כ-0.2 מיליארד שקלים חדשים) בפעילות האשראי ובגידול של כ-18.8% בפעילות הפיקדונות (כ-1.7 מיליארד שקלים חדשים), לעומת הרבעון המקביל אשתקד. כתוצאה מכך, גדל הרווח מפעילות מימון ברבעון הראשון של 2008 בכ-16.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה לחובות מסופקים במגזר קטנה ברבעון הראשון של 2008 ב-2 מיליון שקלים חדשים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הגורם העיקרי שמיתן את הגידול בתרומת המגזר הוא הוצאות התפעוליות המיוחדות למגזר, שעלו בכ-10.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות מגזר בנקאות מסחרית

לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2007 ⁽¹⁾				לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2008			
סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים במיליוני שקלים חדשים	סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים במיליוני שקלים חדשים
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
39	-	-	39	60	-	-	60
(13)	-	-	(13)	(21)	-	-	(21)
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
26	-	-	26	39	-	-	39
12	1	1	10	13	2	1	10
38	1	1	36	52	2	1	49
הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים בינמגזרי							
18	1	-	17	16	-	-	16
10	-	-	10	13	-	-	13
28	1	-	27	29	-	-	29
10	-	1	9	23	2	1	20
3	-	-	3	8	1	-	7
7	-	1	6	15	1	1	13
-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	1	6	15	1	1	13
רווח נקי							
11.8%				22.9%			
תשואה להון							
3,665	-	-	3,665	4,191	-	-	4,191
1,983	-	-	1,983	2,068	-	-	2,068
3,689	-	-	3,689	4,239	-	-	4,239
1,971	1,971	-	-	2,024	2,024	-	-
3,742	-	-	3,742	4,139	-	-	4,139
1,869	-	-	1,869	1,992	-	-	1,992
49	-	-	49	20	-	-	20
מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
18	-	-	18	31	-	-	31
4	-	-	4	5	-	-	5
4	-	-	4	3	-	-	3
סך הכל רווח מפעילות מימון מחיצוניים ובינמגזרי לפני הפרשה לחובות מסופקים							
26	-	-	26	39	-	-	39

(1) סווג מחדש

תרומת מגזר הבנקאות המסחרית לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2008 גדלה ב-8 מיליון שקלים חדשים, למעלה מכפליים מהתרומה בתקופה המקבילה אשתקד. המגזר התאפיין ברבעון הראשון של 2008 בגידול בפעילות: יתרת האשראי במגזר הסתכמה ב-31 במרץ 2008 בכ-4.1 מיליארד שקלים חדשים לעומת 3.7 מיליארד שקלים חדשים ב-31 במרץ אשתקד, ויתרת הפיקדונות הסתכמה ב-31 במרץ 2008 בכ-2.0 מיליארד שקלים חדשים, לעומת 1.9 מיליארד שקלים חדשים ב-31 במרץ אשתקד. כתוצאה מכך, גדל הרווח מפעילות מימון ברבעון הראשון של 2008 בכ-13 מיליון שקלים חדשים, כ-50%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ביתר סעיפי ההכנסות וההוצאות לא חל שינוי משמעותי ברבעון הראשון של 2008.

תוצאות מגזר בנקאות עסקית

לרבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 2007 (2)				לרבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 2008			
בנקאות ופיננסים (1) והון שוק	בניה ונדל"ן	בניה	סך הכל	בנקאות ופיננסים (1) והון שוק	בניה ונדל"ן	בניה	סך הכל
במיליוני שקלים חדשים				במיליוני שקלים חדשים			
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
94	7	92	193	93	7	94	194
(38)	-	(48)	(86)	(19)	-	(49)	(68)
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
56	7	44	107	74	7	45	126
52	1	3	56	18	8	2	28
108	8	47	163	92	15	47	154
5	-	12	17	3	-	12	15
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
24	-	9	33	27	-	8	35
10	-	3	13	13	-	2	15
34	-	12	46	40	-	10	50
69	8	23	100	49	15	25	89
28	3	9	40	19	6	10	35
41	5	14	60	30	9	15	54
-	5	-	5	-	-	-	-
41	10	14	65	30	9	15	54
16.1%				12.8%			
תשואה להון							
11,162	-	5,960	17,122	12,427	-	6,308	18,735
9,214	-	941	10,155	11,052	-	1,128	12,180
13,714	-	11,823	25,537	15,035	-	11,369	26,404
-	-	-	-	-	-	-	-
-	32,130	-	32,130	-	36,579	-	36,579
-	-	-	-	-	-	-	-
13,226	-	5,119	18,345	11,467	-	5,657	17,124
10,613	-	946	11,559	9,552	-	1,104	10,656
5	-	78	83	8	-	164	172
מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
26	-	44	70	43	-	45	88
15	-	-	15	15	-	-	15
15	7	-	22	16	7	-	23
סך הכל רווח מפעילות מימון לחובות מסופקים							
56	7	44	107	74	7	45	126

(1) כולל תוצאות פעולות בגין כרטיסי אשראי ושוק ההון בסכומים לא מהותיים.
 (2) סווג מחדש

תרומת מגזר הבנקאות העסקית לרווחי הקבוצה מפעולות רגילות ברבעון הראשון של שנת 2008 קטנה בכ-6 מיליון שקלים חדשים, כ-10.0%, לעומת התרומה בתקופה המקבילה אשתקד. ללא השפעת הכנסות בסך כ-36 מיליון שקלים חדשים מדיבידנד בגין השקעה במניות שהתקבל ברבעון המקביל אשתקד, גדלה תרומת המגזר לרווחי הרבעון מפעולות רגילות בכ-42.1%, כ-16 מיליון שקלים חדשים. הרווח מפעולות בלתי רגילות, בסך 5 מיליון שקלים חדשים, הינו בגין חלקו של המגזר ברווח ההון ממכירת פעילות קבוצת הבנק בקופות הגמל. תרומת פעילות הבניה והנדל"ן ברבעון הראשון של שנת 2008 גדלה בשיעור של כ-7.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר עקב עליה של כ-2.3% ברווח מפעילות מימון וירידה של כ-16.7% בהוצאות התפעוליות, תוך שמירה על רמה יציבה של הפרשה לחובות מסופקים. תרומת מפעילות הבנקאות והפיננסים, ירדה ברבעון זה בכ-11 מיליון שקלים חדשים, כ-53.1%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בניטרול ההכנסות מדיבידנד בסך 36 מיליון שקלים חדשים ברבעון הראשון של 2007, גדלה תרומת הבנקאות והפיננסים ב-11 מיליון שקלים חדשים, כ-57.9%. הרווח מפעילות מימון גדל בכ-32.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ההכנסות התפעוליות (בניטרול ההכנסות מדיבידנד אשתקד) גדלו בכ-12.5%, וההפרשה לחובות מסופקים קטנה בכ-2 מיליון שקלים חדשים. מנגד, גדלו ההוצאות התפעוליות בכ-17.6%.

תוצאות הפעילות הבינלאומית

לרבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 2007 ⁽²⁾	לרבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 2008	
בנקאות ופיננסים	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	
		רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
10	(32)	מחיצוניים
16	18	בינמגזרי
26	(14) ⁽¹⁾	רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
13	18	הכנסות תפעוליות ואחרות
39	4	סך ההכנסות
-	(1)	הפרשה לחובות מסופקים
		הוצאות תפעוליות ואחרות
25	29	מחיצוניים
1	-	בינמגזרי
26	29	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
13	(24)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
6	(10)	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
7	(14)	רווח נקי (הפסד)
14.5%	(20.8%)	תשואה להון
4,616	6,461	יתרה ממוצעת של נכסים
5,229	5,910	יתרה ממוצעת של התחייבויות
3,042	3,686	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
677	716	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
3,439	4,189	אשראי לציבור (יתרת סוף)
5,644	5,391	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
		מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
13	2	מרווח מפעילות מתן אשראי
13	2	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	(18)	אחר
		סך הכל רווח מפעילות מימון מחיצוניים ובינמגזרי לפני הפרשה לחובות מסופקים
26	(14)	

- (1) כולל הפרשה בסך 19 מיליון שקלים חדשים לירידת ערך השקעות בניירות ערך מגובי נכסים, והוצאות בסך 31 מיליון שקלים חדשים בגין ירידת שווי של השקעות בנגזרי אשראי הנרשמות בדוח רווח והפסד.
- (2) סווג מחדש

תרומת הפעילות הבינלאומית לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של 2008 הסתכמה בהפסד של 14 מיליון שקלים חדשים, לעומת רווח של 7 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תוצאות הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של 2008 כללו הוצאות בסך כ-31 מיליון שקלים חדשים בגין ירידה בשווי השקעות בנגזרי אשראי שונים, אשר נרשמת בדוח רווח והפסד, וכן הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני בגין השקעה בקרנות ממונפות בארצות הברית, בסך 19 מיליון שקלים חדשים. ללא השפעות אלו, הסתכמה התרומה לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של 2008 בכ-18 מיליון שקלים חדשים, לעומת 7 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בתרומת הפעילות הבינלאומית מורכב מגידול של כ-10 מיליון שקלים חדשים ברווח השוטף מפעילות מימון, ומעליה של כ-5 מיליון שקלים חדשים בהכנסות התפעוליות.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי

לרבעון שנתיים ביום 31 במרץ 2007 (1)			לרבעון שנתיים ביום 31 במרץ 2008			
בנקאות ופיננסים במיליוני שקלים חדשים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים במיליוני שקלים חדשים	שוק ההון	סך הכל	
(17)	-	(17)	121	2	119	רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
31	-	31	(47)	-	(47)	מחיצוניים בינמגזרי
14	-	14	74	2	72	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הכנסות תפעוליות ואחרות
52	14	38	20	3	17	סך ההכנסות
66	14	52	94	5	89	הוצאות תפעוליות ואחרות
39	3	36	52	3	49	מחיצוניים בינמגזרי
16	-	16	7	-	7	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
55	3	52	59	3	56	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
11	11	-	35	2	33	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
5	5	-	11	-	11	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
6	6	-	24	2	22	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
8	-	8	-	-	-	רווח נקי
14	6	8	24	2	22	
10.8%			16.2%			תשואה להון
17,350	-	17,350	16,141	-	16,141	יתרה ממוצעת של נכסים
23,833	-	23,833	20,740	-	20,740	יתרה ממוצעת של התחייבויות
8,025	-	8,025	8,859	-	8,859	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
42,298	-	42,298	45,485	-	45,485	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
674	674	-	24,192	24,192	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	-	-	-	-	-	אשראי לציבור (יתרת סוף)
13,917	-	13,917	10,049	-	10,049	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
-	-	-	-	-	-	מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
-	-	-	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
14	-	14	74	2	72	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות אחר
14	-	14	74	2	72	סך הכל רווח מפעילות מימון מחיצוניים ובינמגזרי לפני הפרשה לחובות מסופקים

(1) סווג מחדש.

תרומת מגזר ניהול הפיננסי לרווחי הקבוצה מפעולות רגילות ברבעון הראשון של שנת 2008 גדלה בכ-18 מיליון שקלים חדשים, פי שלשה מהתרומה בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח מפעולות בלתי רגילות, בסך 8 מיליון שקלים חדשים, הינו בגין חלקו של המגזר ברווח ההון ממכירת פעילות קבוצת הבנק בקופות הגמל.

התרומה העיקרית לרווחי המגזר נובעת מהרווח מפעילות מימון, שהגיע ברבעון הראשון של 2008 לכ-74 מיליון שקלים חדשים, לעומת 14 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. מספר גורמים ברבעון הראשון של 2008, לעומת הרבעון המקביל אשתקד, גרמו להטיית הרווח מפעילות מימון בין שני רבעונים אלו: הרבעון הראשון של 2008 כולל רווחים בסך 14 מיליון שקלים חדשים ממימוש השקעות באגרות חוב זמינות למכירה, לעומת 2 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. כמו כן, כולל הרווח מפעילות מימון ברבעון הראשון של 2008 השפעה שלילית בגין רישום נגזרים לפי שווי הוגן וגורמים אחרים, בסך 6 מיליון שקלים חדשים, לעומת השפעה שלילית בסך 51 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, וכן הפסדים בסך 5 מיליון שקלים חדשים מירידת ערך השקעות בנגזרי אשראי, הנרשמות בדוח רווח והפסד. בניטרול גורמים אלו, הסתכם הרווח מפעילות מימון ברבעון הראשון של 2008 בכ-71 מיליון שקלים חדשים לעומת 63 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-12.7%. הגידול נבע בעיקר מעליה בפעילות השוטפת ומרווחים בגין פעילות בנגזרים, עקב ניצול תנאי השוק ברבעון הראשון של 2008.

הגידול ברווחיות המגזר קוזז על ידי ירידה של 32 מיליון שקלים חדשים בהכנסות התפעוליות, כתוצאה מאובדן הכנסות דמי הניהול מקופות גמל בסך 22 מיליון שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, ומירידה בהכנסות מעמלות על פעילות במטבע חוץ בעיקר עקב הייסוף בשערי החליפין של השקל.

מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות, כתבי התחייבות ואגרות חוב לסוגיהם והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, בכלל זה יעדי ריווחיות, תשואה על ההון והלימות הון, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוקי ההון ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

סך פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 31 במרץ 2008 עמד על כ-73.2 מיליארד שקלים חדשים, לעומת כ-75.3 מיליארד שקלים חדשים בסוף שנת 2007. פיקדונות הציבור במגזר הצמוד למדד קטנו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 בשיעור של כ-0.6%, פיקדונות הציבור במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ קטנו בשיעור של כ-2.5%, ואילו הפיקדונות במגזר השקלי הלא-צמוד קטנו בכ-4.0%. לפרטים, ראה פרק התפתחות סעיפי המאזן לעיל.

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו.

במסגרת תשקיף מדף שפירסמה טפחות הנפקות לציבור ביום 28 בנובמבר 2006, בתוקף לשנתיים, רשאית טפחות הנפקות להנפיק לציבור תעודות התחייבות נוספות בערך נקוב של כ-5 מיליארדי שקלים חדשים. במסגרת זו הנפיקה החברה עד ליום 31 במרץ 2008 תעודות התחייבות בהיקף של 750 מיליוני שקלים חדשים, מהם 450 מיליוני שקלים חדשים התחייבויות נדחות.

למועד הדוחות הכספיים הונפקו לציבור על-ידי טפחות הנפקות תעודות התחייבות (סדרות 25-30) בערך נקוב כולל של 1,974 מיליוני שקלים חדשים. היתרה המשוערכת ליום 31 במרץ 2008 של תעודות התחייבות אלו שבמחזור הסתכמה ב-2,038 מיליוני שקלים חדשים.

במהלך השנים 2006-2007 גייס הבנק סכום של כ-941 מיליוני שקלים חדשים (960 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב), באמצעות הנפקה של שטרי הון מורכבים, שיחשבו להון משני עליון לעניין שמירת יחס הון מזערי. שטרי ההון רשומים למסחר, ויתרתם לצורך חישוב יחס הון ליום 31 במרץ 2008 עמדה על כ-966 מיליוני שקלים חדשים.

ניהול סיכונים

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המכשירים הפיננסיים המאזניים והחוץ מאזניים חושפת את הקבוצה לסיכונים פיננסיים ואחרים, בעיקר - סיכונים שוק ונזילות, סיכונים אשראי וסיכונים תפעוליים. מדיניות ניהול הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה תוך הגבלת הסיכונים העשויים לנבוע מהחשיפה לסיכונים אלה.

ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע באופן שוטף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 339 של בנק ישראל. במסגרת זו מונו בקבוצה מנהלי סיכונים, והוקם אגף לבקרת סיכונים. הנהלת הבנק רואה במערך ניהול ובקרת סיכונים של הבנק את אחת מיכולות הליבה שלו, ולפיכך, מדיניות הבנק היא לפעול באופן מתמיד לשיפור מערך ניהול ובקרת הסיכונים. בפרט, נמצא הבנק בשלבים מתקדמים של יישום הנחיות באזל II.

גישת הנהלת הבנק היא, כי ניהול הסיכונים ובקרתם צריכים להיות תהליך אינטגרטיבי. כחלק מגישה זו, רכש הבנק מערכת ניהול סיכונים (מערכת "אלגוריתמיקס") המאפשרת לנהל ולבקר תחת פלטפורמה אחת את סיכון השוק ואת סיכון הנזילות של הבנק, ובעתיד גם את סיכונים האשראי השונים, כולל יישום הוראת באזל II לחישוב הון רגולטורי והון כלכלי. הבנק החל ביישום מודול מתקדם של המערכת, המאפשר לו ניהול ובקרה של חשיפות הלקוחות בשוק ההון, תחת התשתית המשמשת אותו לשם ניהול סיכונים השוק, הנזילות והאשראי. במהלך שנת 2007 הושלם מהלך המאפשר הפעלת מודלים מתקדמים לשם ניהול חשיפת לקוחות שוק ההון בזירת המט"ח. מהלך זה יורחב בשנת 2008 במטרה לכלול לקוחות הפועלים בזירות מסחר אחרות. כמו כן, בסוף שנת 2007, החלה המערכת בקליטת הקבצים לשם חישוב ההון הרגולטורי הנדרש על פי הנחיות באזל II (נדבך 1 – שיטה סטנדרטית).

סיכון אשראי

במסגרת מדיניות האשראי של הבנק נקבעו עקרונות וכללים להעמדת אשראי ולניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות וכללים אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים, הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים, והן ברמה של ענפי משק וסקטורים עסקיים. כאמור לעיל, נמצא הבנק בשלבי יישום מתקדמים של הנחיות באזל II. למרכיבים הכמותיים של ההוראה, ולא פחות מכך, למרכיביה האיכותיים, השפעה רבה על אופן ניהול סיכון האשראי של הבנק. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2008, סיים הבנק ביצוע סקר פערים בנושא דרישות באזל II בנוגע לניהול סיכון האשראי, והוא נמצא בתהליך של לימוד הפערים במטרה לפעול לסגירתם.

מנהל סיכוני האשראי בבנק הוא מנהל החטיבה לבנקאות עסקית. כל יחידה המטפלת במתן אשראי עוקבת באופן שוטף אחר פרעונו בהתאם לתנאיו ואחר מצבו הפיננסי של הלקוח בהתאם להקפי חבותו. ממצאים הדורשים טיפול מדווחים לגורם שהאשראי בסמכותו. בבנק פועלת יחידה לאיתור ובקרה, המפעילה מנגנונים ממוכנים לצורך התרעה על חשבונות ולקוחות חריגים, לרבות תוך הסתמכות על מידע חיצוני לבנק. בנוסף, פועלת בבנק יחידה לבקרת אשראי במסגרת האגף לבקרת סיכונים, המדווחת על ממצאה באופן ישיר למנהל הכללי.

הנהלים למתן אשראי ולטיפול באשראי ובביטחונות, כמו גם מערכות המיכון הרלוונטיות לכך, נבחנים ומעודכנים באופן שוטף, כדי להתאימם לסביבה העסקית המשתנה. כמו כן, מושקע מאמץ מתמיד לשיפור המקצועיות והמומחיות של העובדים העוסקים באשראי באמצעות פעולות הדרכה והשתלמויות מקצועיות בכל הרמות. במקביל, מושקעים אמצעים רבים בשיפור ובשכלול כלי הבקרה ומערכות המידע הממוחשבות, העומדים לרשות מקבלי ההחלטות בתחום האשראי.

סיכוני שוק

סיכוני השוק אליהם חשוף הבנק במכשירים הפיננסיים השונים נובעים מרגישותם לשינויים בלתי צפויים בריבית, בשיעור האינפלציה ובשערי חליפין, כך ששינויים בתנאי השוק, עשויים להוביל לשינויים בשווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים השונים. סיכוני השוק העיקריים אליהם חשוף הבנק הם סיכוני ריבית, סיכוני בסיס וסיכוני נזילות.

ניהול סיכוני השוק נועד למקסם את הרווח של הבנק ברמת סיכון שנקבעה.

החשיפות לסיכוני שוק מנוהלות בהתאם למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, אשר במסגרתן ובכפוף להן, פועלת הנהלת הבנק בהתאם לתנאי השוק במועד נתון.

האומדן הפנימי של ערך ה-VAR של קבוצת הבנק מציג את הסיכון להפסד במהלך חודש ימים, שההסתברות להתרחשותו אינה עולה על 1%. להלן ערך ה-VAR המקסימלי (על פי השיטה ההיסטורית) של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

	שנת 2007	רבעון ראשון 2008	
לסוף התקופה	126	90	
ערך מקסימלי במהלך התקופה	169 (אוגוסט)	124 (ינואר)	
ערך מינימלי במהלך התקופה	104 (ינואר)	90 (מרץ)	

ניהול הסיכונים בראיה כוללת, על כלל הפעילות הפיננסית של הבנק, מאזנית וחוזק מאזנית, מאפשר לבנק ניצול מרבי של המתאמים בין גורמי הסיכון השונים (בסיס וריבית) במגזרי ההצמדה השונים, ופיזור מיטבי של הסיכון. בנוסף למדידת הערך הכולל של הסיכון, מודד הבנק ומנהל את תמהיל מרכיבי הסיכון.

סיכון בסיס

סיכון בסיס הצמדה הוא הסיכון של שחיקה בהון כתוצאה משינויים בערכו של בסיס ההצמדה - שינוי מחירים, שערי חליפין וקצב האינפלציה. החשיפה לסיכון בסיס קיימת כאשר הנכסים וההתחייבויות של הבנק נקובים במגזרי מטבע או הצמדה שונים. להלן ניתוח רגישות רווחי קבוצת הבנק (לפני מס) לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן, ליום 31 במרץ 2008:

רווח (הפסד) במיליוני שקלים חדשים

	תרחיש קיצון היסטורי (1)		תרחישים			
	ירידה	עליה	ירידה של 5%	ירידה של 10%	עליה של 5%	עליה של 10%
מדד	8.1	26.9	89.7	44.9	(44.9)	(89.7)
דולר	(6.3)	21.1	(8.0)	(8.4)	20.0	53.8
ליש"ט	2.1	(2.0)	4.2	2.6	(0.8)	(3.0)
יין	1.1	13.0	2.8	0.6	3.6	8.8
אירו	3.0	5.6	17.8	1.8	3.1	11.6
פר"ש	(0.1)	0.6	(0.1)	(0.1)	0.3	0.6

(1) תרחישי הקיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.

סיכון ריבית

סיכון הריבית הוא הסיכון של שחיקת ההון כתוצאה משינויים שיחולו בעתיד בשיעורי הריבית. החשיפה לסיכון הריבית נובעת מחוסר התאמה בין טווחי הזמן לפרעון של נכסי הבנק לעומת התחייבויותיו. להלן תיאור רגישות הפוזיציות של הבנק נכון ליום 31 במרץ 2008, לתזוזות מקבילות של 1% בעקומי הריביות (במיליוני שקלים חדשים):

	תזוזות מקבילות של 1%	
	ירידת עקום	עליית עקום
שקל צמוד למדד	20.8	(31.6)
שקל לא צמוד	(13.2)	12.1
מטבע חוץ	4.6	(3.7)
כל המגזרים	12.2	(23.2)

סיכוני נזילות

סיכוני נזילות נובעים מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. סיכוני הנזילות מנוהלים בכפוף למגבלות הדירקטוריון וההנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

ברבעון הראשון של 2008 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון. לבנק עודפי אמצעים נזילים על צורכי המימון, לתקופה של חודש, בהיקפים ניכרים, הן במטבע ישראלי, והן במטבע חוץ. עודפי הנזילות במטבע ישראלי מושקעים בעיקר בהפקדות בבנק ישראל לתקופה של עד שבוע ובאגרות חוב ממשלתיות. עודפי הנזילות במטבע חוץ מושקעים בפיקדונות לתקופות קצרות בבנקים בחוץ לארץ, בבנקים מקומיים ובבנק ישראל, ובאגרות חוב הניתנות למימוש מהיר.

מכשירים נגזרים

הפעילות במכשירים נגזרים מהווה חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, וזאת בכפוף למגבלות הדירקטוריון. הבנק פועל במכשירים נגזרים הן עבור לקוחותיו, והן לצורך עצמי במסגרת ניהול חשיפות בסיס וריבית במגזרי ההצמדה השונים.

הבנק פעיל במכשירים נגזרים בתחום מטבע חוץ, במטבע ישראלי לא צמוד ובמטבע ישראלי צמוד למדד. הפעילות במכשירים נגזרים מנוהלת בעיקרה בחדר העסקאות של הבנק, ומסוגלת ל-3 סוגים: עסקאות גידור, עסקאות לצורך ניהול נכסים והתחייבויות (ALM) ועסקאות אחרות. לפרטים, ראה בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

הבנק פועל בתחום נגזרות אשראי בתיק הנוסטרו. במסגרת זו, מבטיח הבנק זכאות לתשלום במקרה של שינוי בדרוג האשראי, אי יכולת לעמוד בהתחייבויות או כל אירוע אשראי אחר המתייחס לצדדים נגדיים שהם מדינות או בנקים בחוץ לארץ. השקעות אלה נבחנות באופן פרטני, בוועדה לניהול סיכונים, ומובאות לאישור ועדת ניהול נכסים והתחייבויות. הסכום הנקוב של נגזרות אשראי אלה ליום 31 במרץ 2008 עמד על 729 מיליוני שקלים חדשים.

מדיניות ניהול תיק האופציות מבוססת על אסטרטגית "דלתא ניוטרל". הפעילות באופציות כפופה למגבלות כמותיות שנקבעו על ידי ההנהלה, הכוללות חשיפת דלתא (רגישות מחיר האופציה לשינוי במחיר נכס הבסיס), ערך VAR מקסימלי לאופק השקעה של יום ברמת מובהקות של 99% בחישוב בשיטת מונטה-קרלו, והפסדים מקסימליים בתרחישים שונים. מגבלת ה-VAR על תיק האופציות של הבנק מחושבת במהלך היום (INTRADAY) בכל שעה.

בשנת 2007 הפעיל הבנק, כחלק ממערכת ניהול הסיכונים שלו, מודול מתקדם, הבוחן את ערך ה-VAR, ערכי הרגישות של מחיר האופציה לשינויים בפרמטרים שונים הקובעים את מחירה (כגון: מחיר נכס

הבסיס, סטיית התקן ושיעור הריבית), וערך מבחני המצוקה של תיק האופציות של הבנק. חישובי המערכת מתבצעים בתוך יום המסחר, בכל שעה (INTRADAY VAR). הבנק נמצא בתהליך של הרחבת השימוש במודול זה לכל פעילות הנגזרים שלו.

סיכונים תפעוליים

הנחיות באזל I התייחסו לסיכון התפעולי כאל סיכון שיורי, ולמעשה הוגדר סיכון זה כסיכון שאינו סיכון שוק או סיכון אשראי. הוראות באזל II הגדירו את הסיכון התפעולי באופן מפורש, וציינו גורמים עיקריים כמחוללי הסיכון התפעולי (תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, וארועים חיצוניים). בנוסף, כולל הנדבך הראשון של באזל II, דרישת הון בגין הסיכון התפעולי.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2008 נמשכו ההליכים שהחלו לקראת סוף שנת 2007 לשדרוג מדיניות הבנק בנושא הסיכון התפעולי ומדיניות ההמשכיות העסקית של הבנק והתאמת המדיניות הקיימת לדרישות באזל II ובנק ישראל.

סיכונים משפטיים

הוראת ניהול בנקאי תקין 339 קובעת, בין היתר, כי על התאגידים הבנקאיים לפעול למזעור הסיכונים המשפטיים הנגזרים מפעילויותיהם השונות. בהתאם להוראה, סיכון משפטי הוא "סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם".

במסגרת היערכות הבנק לניהול הסיכונים המשפטיים ולקיום ההוראה, מונה מנהל סיכונים משפטיים, שתפקידו לנהל סיכונים אלה ולפעול למזעורם.

בבנק נקבעו נהלים, המסייעים למיזעור הסיכונים המשפטיים בפעילויות וביחידות השונות של הבנק. הנהלים קובעים, בין היתר, את הממשקים בין מערך הייעוץ המשפטי של הבנק לבין היחידות השונות, מגדירים את סוגי ההסכמים עליהם רשאי הבנק לחתום ואת נהלי עריכתם, קובעים את האופן בו נבחן הצד הנגדי להסכם, לרבות סמכותו לפעול של מי שפועל בשם אחרים, ומגדירים את אופן הטיפול בקבלתם וברישומם של בטחונות. כמו כן, הוגדר חלקו של המערך המשפטי בהכנת הנהלים הפנימיים של הבנק, ובהכנת המסמכים והטפסים הנגזרים מהם.

מגבלות ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק

חוק הבנקאות (שרות ללקוח) (תיקון מס' 12), התשס"ז-2007

ביום 26 ביוני 2007 התקבל תיקון לחוק הבנקאות (שרות ללקוח) (תיקון מס' 12), התשס"ז-2007. התיקון נועד להגביר את רמת התחרות בין הבנקים, ולשם כך הוא קובע הסדרים המתייחסים לפיקוח על מחירי העמלות ולהגברת השקיפות של מחירי השירותים הבנקאיים, כך שללקוחות תהיה אפשרות מעשית להשוות בין מחירי השירותים הבנקאיים.

לפרטים בדבר התיקון לחוק, הכללים שנקבעו מתוקף החוק, והשפעתם על תוצאות פעילות הבנק, ראה באור 4 לדוחות הכספיים.

חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2008), התשס"ח-2008

חוק ההסדרים, שפורסם ביום 1 בינואר 2008, כולל בין היתר, תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ח-2005 (להלן: "חוק הפיקוח"). חוק הפיקוח שאושר ביום 25 ביולי 2005, קבע בין היתר, כי עיסוק ביעוץ פנסיוני יותר לבעלי רשיון לכך בלבד. כן קבע החוק את התנאים והמגבלות לקבלת רשיון יועץ פנסיוני ואת רשימת המוצרים הפנסיוניים שהיועץ רשאי לייעץ לגביהם. במסגרת התיקון האמור נקבע, כי תאגידים בנקאיים, שהונם העצמי אינו עולה על 10 מיליארד שקלים חדשים, יורשו, החל ביום 1 בינואר 2009, ובכפוף לקבלת רשיון מתאים מאת הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר, לייעץ, כחלק משרותי הייעוץ הפנסיוני שהם נותנים, גם לגבי מוצרים פנסיוניים שיש להם מרכיב ביטוחי, ובכלל זה: ביטוח מנהלים, ביטוח חיים הכולל מרכיב חסכון, וביטוח אובדן כושר עבודה, ובלבד שהוא חלק מפוליסת ביטוח מנהלים או ביטוח חיים. תאגידים בנקאיים שהונם העצמי עולה על 10 מיליארד שקלים חדשים יורשו לתת ייעוץ פנסיוני, לרבות במוצרים פנסיוניים ביטוחיים, במועדים מאוחרים יותר.

הבנק פועל בתחום הייעוץ הפנסיוני בהתאם לרישיון מאת הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון. מתן ייעוץ לביטוח, כאמור, יאפשר הרחבה של פעילות הייעוץ הפנסיוני של הבנק בתמורה לעמלות הפצה מחברות הביטוח באופן דומה להסדרים הנהוגים באשר למוצרים הפנסיוניים האחרים.

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 3), התשס"ח-2008

התיקון לחוק שהתקבל ביום 23 לחודש ינואר 2008, כולל תיקונים לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) ותיקונים משלימים לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) ולחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני).

מטרת התיקון לחוק היא הסטת החיסכון הפנסיוני למסלול קצבה מינימאלית והעברת מועד קבלת ההחלטה על אופן משיכת הכספים (הון, קצבה) לגיל פרישה.

לפיכך, נקבע סכום מינימאלי מתוך הכספים שהעמית צבר, אותו יוכל למשוך כקצבה חודשית בלבד עם פרישתו לגמלאות. מעל סכום זה, יוכל העמית לבחור, אם למשוך את היתרה כמשיכה חד פעמית, או להגדיל את הקצבה החודשית מעל הסכום המינימאלי.

אישור קופת גמל שניתן עד היום על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר לקופות גמל הוניות יעמוד בתוקפו, ולא יהיו שינויים לגבי הכללים החלים על סכומים שהופקדו עד סוף 2007. אולם, החל מ-1 בינואר 2008 יופקדו הכספים ל"קופת גמל לא משלמת לקצבה", אותם ניתן יהיה למשוך רק בגיל פרישה על ידי העברתם ל"קופת גמל משלמת לקצבה" על מנת לקבל תשלומים חודשיים שלא יפחתו מסכום הקצבה המינימאלי שנקבע בחוק. הגבלות אלו לא יחולו על כספי פיצויים.

במסגרת התיקון לחוק מבוטלות קופות הגמל המרכזיות לפיצויים שרשומות על שמו של המעביד. יחד עם זאת, קופות פעילות שבחודש דצמבר 2007 הופקדו בהן כספים על ידי המעביד, ניתן יהיה להמשיך ולהפקיד בהן כספים עד סוף שנת 2010, וגם זאת רק בגין עובדים שבגנים הופקדו כספים בדצמבר 2007. בנוסף, מגדיל התיקון את שיעור ההוצאה המוכרת לרכישת כסיו לאבדן כושר עבודה ומשווה את הטבות המס בין תוכניות לפנסיה מקיפה לבין תוכניות שאינן לפנסיה מקיפה.

חוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008

ביום 3 לחודש פברואר 2008 אושר חוק מערכת תשלומים, התשס"ח-2008. בעקבות המלצות של קרן המטבע הבינ-לאומית והבנק העולמי, שקבעה סטנדרטים בין-לאומיים בנושא מערכות תשלומים, החליט נגיד בנק ישראל בדצמבר 2002 על רפורמה במערך התשלומים בישראל, לצורך התאמת מערכות התשלומים המקומיות לסטנדרטים אלה. במסגרת רפורמה זו הוחלט על הקמת מערכת חדשה לתשלומים ולסליקה של מטבע ישראלי, שבה ישתתפו הבנקים וייסלקו תשלומים גדולים בזמן אמת (RTGS - Real Time Gross Settlement). בחודש אוגוסט 2007 השיק בנק ישראל את מערכת התשלומים בזמן אמת - RTGS. המערכת מאפשרת ללקוחות להעביר סכומי כסף בשקלים מחשבון בבנק אחד לחשבון אחר באותו בנק או בבנק אחר בזמן אמת. הסליקה הינה מיידית וסופית.

מטרת החוק לעגן את ההוראות הנדרשות לצורך מזעור הסיכונים הגלומים בהעברת תשלומים בזמן אמת כאמור, ולצורך הקניית ודאות משפטית, במטרה להבטיח את יציבותן של מערכות התשלומים. החוק מחיל על מפעילי מערכות תשלומים חובות שמטרתן להבטיח את יציבותן ותפקודן היעיל של מערכות אלה לצורך הפחתת הסיכון המערכתי העלול להיווצר כתוצאה מפעילות בלתי תקינה שלהן. לאור חשיבותן של מערכות התשלומים, נקבע כי הן תהיינה נתונות לבקרה של בנק ישראל, וכי לנגיד בנק ישראל יוקנו לשם כך סמכויות מתאימות, ובין השאר, סמכות לתת הוראות למפעיל המערכת וסמכות לקבלת מידע. כמו כן, יוסמך בנק ישראל לתת אשראי תוך יומי למשתתף במערכת כאמור, לצורך הבטחת התפקוד היעיל של המערכת, כנגד ביטחונות.

חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20) (הגבלת תקופת התחולה), התשס"ח – 2008
ביום 26 בפברואר 2008 אושר חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20) (הגבלת תקופת התחולה), התשס"ח – 2008 (להלן: "התיקון"), לפיו תחולתו של חוק התיאומים בשל אינפלציה תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. במסגרת התיקון בוצעו גם שינויים בחוק מס ערך מוסף, המשפיעים על חישוב מס הרווח ומס השכר המשולמים על ידי מוסד כספי.

לפרטים בדבר התיקון ובדבר הערכת הבנק באשר להשפעת החלתו על רווחי הבנק, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

תיקונים לחוק המכר (דירות)(הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974

ביום 31 במרץ 2008 אושרו תיקונים מס' 4 ומס' 5 לחוק המכר (דירות)(הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974. היוזמה לתיקוני החקיקה באה בעקבות קריסת חברת "חפציבה", ונועדה להעניק הגנה טובה יותר לרוכשי הדירות מפני מקרים שבהם מוכר הדירה אינו יכול לעמוד בהתחייבויותיו על פי הסכם המכר. במסגרת התיקונים לחוק הורחבה אחריותו של המוכר, ובמקרה של תאגיד, הוטלה אחריות גם על נושאי משרה בתאגיד. בין היתר נקבע, כי כבר עם קבלת 7% ממחיר הדירה (במקום 15% טרם התיקון) יהא המוכר חייב להבטיח את כספי הקונה. במסגרת מחיר הדירה, שאת התשלומים בגינם יש להבטיח, יכללו כל הסכומים שהקונה התחייב לשלם למוכר בקשר לרכישת הדירה. על המוכר להודיע לקונה על זכויותיו על פי החוק להבטחת הכספים ששילם למוכר. כן, חייב המוכר להודיע לקונה עד למועד חתימת חוזה המכר, במקרה שלא התקשר עם תאגיד בנקאי בהסכם ליווי פיננסי. בנוסף, הורחבו העילות למימוש ערבות בנקאית שהוצאה להבטחת כספי הקונה (להלן: "ערבות חוק המכר") ולדרישת תשלום בהתאם לפוליסת ביטוח שהוצאה על פי החוק. נקבע גם, ששר השיכון, בהסכמת המפקח על הבנקים, יוכל לקבוע את נוסח הערבות לעניין זה, ואילו שר האוצר יוכל לקבוע את נוסח פוליסת הביטוח. החוק מטיל אחריות גם על תאגיד בנקאי המלווה פרויקט בנייה. בין היתר חייב התאגיד הבנקאי ליישם במסגרת הליווי הפיננסי שיטת תשלום באמצעות פנקסי שוברים שיופקו לרוכשים. התאגיד הבנקאי מחוייב להנפיק ערבות חוק המכר בגין תשלום בשובר תוך 14 ימי עסקים מיום התשלום, או לוודא מתן בטוחה אחרת לקונה בהתאם לחוק. החוק מחייב תאגיד בנקאי הנותן הלוואה לקונה להודיע לו בכתב על הוראות החוק ועל זכויותיו להבטחת הכספים ששולמו למוכר עבור הדירה. תאגיד בנקאי כאמור יעביר כספים למוכר רק אחר שווידא קבלת בטוחה בהתאם לחוק או קבלת התחייבות בכתב מהמוכר להמציא בטוחה כאמור. בחוק נקבע, כי ממונה מטעם משרד הבינוי והשיכון יפקח על ביצוע הוראות החוק. לממונה ניתנה בין היתר סמכות להטלת עיצום כספי על מוכר שהפר הוראות מסויימות בחוק, ולמפקח על הבנקים ניתנה סמכות הטלת עיצום כספי על תאגיד בנקאי שהפר את ההוראות.

תחילתו של החוק ביום 6 באוקטובר 2008. הבנק נערך ליישום הוראות החוק.

צו הרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק

ביום 30 בדצמבר 2007 פורסם צו הרחבה בדבר ביטוח פנסיוני שתחולתו מיום 1 בינואר 2008. הצו קובע, כי על מעביד חלה חובה להפריש סכומים מתאימים לטובת ביטוח פנסיוני עבור עובדיו אשר להם ותק של 9 חודשים ומעלה, בכפוף לתנאים שנקבעו בצו. על-פי הוראות הצו, הפרשות פנסיוניות מחליפות את פיצויי הפיטורין בהתאם לשיעורי ההפרשה. גובה ההפרשות יעמוד בשנה הראשונה על 2.5% מגובה המשכורת, מהם 1.667% הפרשות המעביד ו- 0.833% הפרשות העובד, וישתנה בהתאם להוראות הצו. הבנק מקיים את הוראות הצו.

מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (להלן: "ההוראה"). לפרטים בדבר ההוראה ובדבר הערכות הבנק ליישומה, ראה באור 3 לדוחות הכספיים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 326 בנושא ליווי פיננסי

ביום 4 בפברואר 2008 פירסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 326 בנושא ליווי פיננסי. מטרת ההוראה להבטיח את כספי רוכשי הדירות בפרויקטים הממומנים בשיטת הליווי הפיננסי, ולוודא ריכוז המקורות המיועדים להקמת הפרויקט, בפרט כספי התמורה ממכירת דירות, בחשבון הפרויקט המיועד לכך. זאת, באמצעות יישום שיטה של שוברי תשלום. ההוראה קובעת, כי תאגיד בנקאי לא יממן פרויקט בנייה בשיטת הליווי הפיננסי, אלא אם יופק ויימסר לקבלן פנקס שוברי תשלום בגין כל דירה העתידה להימכר בפרויקט. שוברי התשלום ישמשו לכל תשלום שעתיד רוכש הדירה לשלם לקבלן בגין מחיר הדירה. ההוראה מפרטת את הפרטים שייכלול כל שובר תשלום. ההוראה מחייבת את התאגיד הבנקאי להוציא ערבות לרוכש הדירה בגין סכום ששולם באמצעות שובר תשלום, או לוודא הוצאתה או מתן בטוחה אחרת על-פי חוק המכר, בתוך 14 ימי עסקים מיום התשלום. בנוסף, קובעת ההוראה הסדרים למתן מידע לרוכש באשר להתאמת חשבון הפרויקט לפרויקט מסויים, וקובעת פרטים שייכללו בהסכם ליווי עם הקבלן, על מנת לאפשר את יישומה של שיטת השוברים. ההוראה תחול על הסכמי ליווי שייחתמו מיום 1 ביוני 2008 ואילך. הבנק נערך ליישום ההוראה.

הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 456 בנושא ערבות לפי חוק המכר

ביום 2 באפריל 2008 פירסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 456 בנושא נוסח של כתב ערבות לפי חוק המכר (דירות)(הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974. ההוראה קובעת, כי החל ביום 1 ביוני 2008 ערבות חוק מכר שיוציא תאגיד בנקאי תהיה בנוסח שנקבע בהוראה.

הבנק נערך לעדכון נוסח הערבויות לפי חוק המכר שהבנק מוציא בהתאם להוראה. להערכת הנהלת הבנק, עדכון נוסח הערבות אינו צפוי להשפיע באופן מהותי על עסקי קבוצת הבנק.

עניינים אחרים

הואה החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לאמור בבאור 12 א-ד לדוחות הכספיים בדבר תביעות שהוגשו כנגד הבנק, ביניהן תביעות אשר הוגשו בקשות להכיר בהן כתביעות ייצוגיות, לרבות בנושא הביטוח.

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, היקף העסקת המבקר הפנימי וצוות העובדים הכפופים לו ואופן הגשת דין וחשבון על ממצאי המבקר נכללו בדוח הדירקטוריון שצורף לדוחות הכספיים לשנת 2007. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה. דוח סיכום שנתי של עבודת הביקורת הפנימית לשנת 2007 נדון בישיבת ועדת ביקורת שהתקיימה ביום 18 בפברואר 2008.

הליך אישור הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים נערכים בבנק ביחידה מקצועית, בראשותו של החשבונאי הראשי, בהתאם למדיניות גילוי שקבע דירקטוריון הבנק.

במקביל לעריכת הדוחות הכספיים, מאשרים כל חברי ההנהלה, בחתימתם, שלא בא לידיעתם כל פרט העשוי להעיד כי הנתונים והתיאור בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים ביחס לתחומי אחריותם כוללים מצג שגוי או חסר של עובדה מהותית, שנקבעו על ידם בקרות אפקטיביות על מנת להבטיח שכל מידע מהותי שבתחום אחריותם מובא לידיעתם, וכן שכל ליקוי משמעותי או חולשה מהותית בבקרה הפנימית על דיווח כספי אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי בתחומים שבאחריותם, הובאו לידיעת הגורמים המתאימים.

נושאים עקרוניים הקשורים בגילוי הניתן בדוחות הכספיים, נדונים בוועדת הגילוי בדוחות הכספיים (להלן: ועדת הגילוי) בראשות המנהל הכללי, ובהשתתפות החשבונאי הראשי, היועץ המשפטי הראשי וחברי הנהלה נוספים. הנושאים המוצגים בפני ועדת הגילוי כוללים גם את התייחסותו המקצועית של רואה

החשבון המבקר. נושאים עקרוניים אלו כוללים נושאים בעלי השפעה משמעותית על הדוחות הכספיים, בעלי עניין לציבור, נושאים החייבים להיות מדווחים לציבור, שינויים מהותיים ביישום מדיניות חשבונאית, בקשות או דרישות של רשויות פיקוח ונושאים שלגביהם קיימים חילוקי דעות בין הנהלת הבנק לבין ראי החשבון המבקרים.

ועדת הגילוי ממליצה בפני ועדת המאזן הדירקטוריונית על אופן יישום מדיניות הגילוי. ועדת המאזן הדירקטוריונית מקיימת דיון בנושאים החייבים בגילוי ובנושאים שהועלו על ידי ועדת הגילוי, וקובעת את הגילוי הנדרש בדוחות לציבור לגבי נושאים חייבים בגילוי. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים באשר ליישומן של הנחיות סעיף 302 בחוק Sarbens-Oxley האמריקאי, מובא בפני ועדת המאזן דיווח באשר לכל ליקוי משמעותי שאותר בתהליכי הגילוי בדוחות הכספיים. כל הנושאים האמורים מוצגים גם בפני ועדת הביקורת הדירקטוריונית, ודיווח על ליקויים משמעותיים מוצג גם לדירקטוריון. לאחר הדיון בוועדת המאזן הדירקטוריונית ובהתאם להמלצותיה, מאושרים הדוחות הכספיים בדירקטוריון הבנק.

הדירקטוריון

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 קיים דירקטוריון הבנק 6 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-23 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

בישיבת הדירקטוריון מיום 24 במרץ 2008 הוחלט למנות את מר אברהם (בייגה) שוחט ליושב ראש ועדת מאזן, במקומו של מר אברהם נתן.

במהלך הרבעון לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים המבוטאות על סעיף 302 של Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקורות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן - הצהרה על הגילוי). הוראה זו של המפקח על הבנקים הינה במסגרת מדיניות כוללת, בדבר אימוץ הוראות סעיף 404 לחוק Sarbanes-

Oxley, הכוללות בין היתר הצהרה של המנהל הכללי והחשבונאי הראשי בדבר "אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי", אשר נקבע כי תצורף לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2008. הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקורות ולנהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר להנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. הצהרה על הגילוי אינה אמורה לכסות את ההיבטים הרחבים של "אפקטיביות הבקרה הפנימית של הדיווח הכספי", כאמור.

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בעקבות המעבר למערכת מדידה חדשה לנושא מגזרי פעילות, ברבעון הרביעי של שנת 2007, החל מאותו מועד חל שיפור הדרגתי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי לפי מגזרי פעילות. במהלך שנת 2008, עם ייצוב מערכת המדידה החדשה, צפוי להימשך השיפור האמור ביתר שאת.

אליעזר יונס

מנהל כללי

יעקב פרי

יושב ראש הדירקטוריון

רמת גן, 26 במאי 2008

כ"א באייר התשס"ח

שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד (1)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2007			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008		
הכנסות שיעורי הכנסה (הוצאה)		הכנסות שיעורי הכנסה (הוצאה)		הכנסות שיעורי הכנסה (הוצאה)	
יתרה	ללא השפעת כולל השפעת	יתרה	ללא השפעת כולל השפעת	יתרה	ללא השפעת כולל השפעת
ממוצעת (2)	ממוצעת (2)	ממוצעת (2)	ממוצעת (2)	ממוצעת (2)	ממוצעת (2)
ממון	ממון	ממון	ממון	ממון	ממון
נגזרים	נגזרים	נגזרים	נגזרים	נגזרים	נגזרים
ב-%	ב-%	ב-%	ב-%	ב-%	ב-%
מטבע ישראלי לא צמוד					
5.92	391	(4) 27,017	5.78	456	32,208
					נכסים (3)
	415	28,112		490	38,148
					השפעת נגזרים משובצים
5.98	806	(4) 55,129	5.49	946	70,356
					ALM-ו (5)
	(3.53)	(308)	(3.06)	(278)	36,775
		(4) 35,397			סך הכל נכסים
					התחייבויות (3)
	(220)	16,971		(385)	32,130
					השפעת נגזרים משובצים
(4.09)	(528)	(4) 52,368	(3.91)	(663)	68,905
					ALM-ו (5)
1.88	2.39		1.58	2.72	סך הכל התחייבויות
					פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד					
3.91	334	34,627	6.69	571	34,993
					נכסים (3)
	22	3,572		37	4,995
					השפעת נגזרים משובצים
3.78	356	38,199	6.22	608	39,988
					ALM-ו (5)
	(3.48)	(237)	(6.34)	(436)	28,168
					סך הכל נכסים
					התחייבויות (3)
	(70)	9,214		(104)	10,383
					השפעת נגזרים משובצים
(3.38)	(307)	36,793	(5.72)	(540)	38,551
					ALM-ו (5)
0.40	0.43		0.50	0.35	סך הכל התחייבויות
					פער הריבית
מטבע חוץ (6)					
(1.22)	(74)	24,101	(19.66)	(1,189)	22,330
					נכסים (3)
	10	692		(24)	529
					השפעת נגזרים (5)
	(296)	34,828		(2,272)	38,063
					נגזרים מגדרים
(2.39)	(360)	59,621	(20.99)	(3,485)	60,922
					ALM-ו משובצים
	2.89	137	24.73	1,371	19,994
					סך הכל נכסים
					התחייבויות (3)
	(1)	683		3	541
					השפעת נגזרים (5)
	229	40,325		2,133	38,675
					נגזרים מגדרים
2.42	365	59,771	21.67	3,507	59,210
					ALM-ו משובצים
0.03	1.67		0.68	5.07	סך הכל התחייבויות
					פער הריבית

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) לאחר ניכוי היתרה הממוצעת של ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
- (3) למעט מכשירים נגזרים.
- (4) סווג מחדש.
- (5) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
- (6) כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד (1)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2007			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008		
שיעורי הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות)	יתרה ממוצעת (2)	שיעורי הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות)	יתרה ממוצעת (2)
ללא השפעת כולל השפעת נגזרים	מימון	ממוצעת (2)	ללא השפעת נגזרים	מימון	ממוצעת (2)
ב-%			ב-%		
סך הכל					
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (3)					
3.07	651	(4) 85,745	(0.71)	(162)	89,531
השפעת נגזרים (5)					
	10	692		(24)	529
	141	66,512		(1,745)	81,206
נגזרים משובצים ו-ALM					
2.11	802	(4) 152,949	(4.43)	(1,931)	171,266
סך הכל נכסים					
התחייבויות כספיות שהניבו הוצאות מימון (3)					
(2.01)	(408)	(4) 81,739	3.05	657	84,937
השפעת נגזרים (5)					
	(1)	683		3	541
	(61)	66,510		1,644	81,188
נגזרים משובצים ו-ALM					
(1.27)	(470)	(4) 148,932	5.41	2,304	166,666
סך הכל התחייבויות					
0.84	1.06		0.98	2.34	
פער הריבית					
בגין אופציות					
	24			94	
בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משובצים שהופרדו (5))					
	13			(11)	
עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות (6)					
	103			100	
הוצאות מימון אחרות (7)					
	(5)			(7)	
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					
	467			549	
הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה כללית ונוספת)					
	(50)			(41)	
רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים					
	417			508	
סך הכל					
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (3)					
	85,745			89,531	
נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (7)					
	1,462			2,803	
נכסים כספיים אחרים (3)					
	815			1,277	
הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים (176)					
	(190)			(176)	
סך הכל הנכסים הכספיים					
	87,832			93,435	
סך הכל					
התחייבויות כספיות שהניבו הוצאות מימון (3)					
	81,739			84,937	
התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים (7)					
	787			2,127	
התחייבויות כספיות אחרות (3)					
	1,501			2,268	
סך הכל ההתחייבויות הכספיות					
	84,027			89,332	
סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות					
	3,805			4,103	
נכסים לא כספיים					
	1,489			1,714	
התחייבויות לא כספיות					
	164			166	
סך הכל האמצעים ההוניים					
	5,130			5,651	

(1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

(2) לאחר ניכוי היתרה הממוצעת של הפרשה הספציפית לחובות מסופקים.

(3) למעט מכשירים נגזרים.

(4) סווג מחדש.

(5) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

(6) לרבות רווחים ממכירת השקעות באיגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר.

(7) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד (1)
 נומינלי - בדולר של ארה"ב (במיליוני דולרים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2007				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008			
הכנסות שיעורי הכנסה (הוצאה)		הכנסות שיעורי הכנסה (הוצאה)		הכנסות שיעורי הכנסה (הוצאה)		הכנסות שיעורי הכנסה (הוצאה)	
כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים	ממוצעת (2) מימון	יתרה	ממוצעת (2) מימון	יתרה	ממוצעת (2) מימון	יתרה
ב-%		ב-%		ב-%		ב-%	
מטבע חוץ (5)							
נכסים כספיים במטבע חוץ							
	5.47	82	6,122		5.21	78	6,102
שהניב הכנסות מימון (3)							
השפעת נגזרים (4)							
		3	164		(4)	146	
		75	8,262		110	10,498	ALM-ו
4.47		160	14,548	4.47		184	16,746
סך הכל נכסים							
התחייבויות כספיות במטבע							
	(3.90)	(47)	4,886		(3.46)	(47)	5,504
חוץ שהניב הוצאות מימון (3)							
השפעת נגזרים (4)							
		(1)	162		(1)	149	
		(89)	9,566		(121)	10,667	ALM-ו
(3.80)		(137)	14,614	(4.21)		(169)	16,320
סך הכל התחייבויות							
0.67	1.57			0.26	1.75		
פער הריבית							

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) לאחר ניכוי היתרה הממוצעת של ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
- (3) למעט מכשירים נגזרים.
- (4) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
- (5) כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הצהרה (Certification)

אני, אליעזר יונס, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2008 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק. וכן:
    - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ג. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולוועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

א. יונס
מנהל כללי

26 במאי 2008
כ"א באייר תשס"ח

הצהרה (Certification)

אני, מנחם אביב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2008 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק. וכן:
    - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ג. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולוועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מ. אביב
סגן מנהל כללי,
חשבונאי ראשי

26 במאי 2008
כ"א באייר תשס"ח

לכבוד
דירקטוריון בנק מזרחי טפחות בע"מ

א.ג.נ.,

**הנדון: סקירת תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים בלתי מבוקרים
לתקופה שנסתיימה ביום 31 במרץ 2008**

לבקשתכם, סקרנו את תמצית המאזן המאוחד של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן – הבנק) ליום 31 במרץ 2008, את תמצית דוח הרווח וההפסד המאוחד ואת תמצית הדוח על השינויים בהון העצמי לתקופה של שלשה חודשים שנסתיימה באותו תאריך.

סקירתנו נערכה בהתאם לנהלים שנקבעו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. הנהלים כללו בין השאר: קריאת דוחות הביניים הנ"ל, קריאת פרוטוקולים של אסיפות בעלי המניות ושל ישיבות הדירקטוריון וועדותיו ועריכת בירורים עם האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים.

רואי חשבון אחרים סקרו את הדוחות הכספיים של חברה כלולה אשר ההשקעה בה ליום 31 במרץ 2008 מסתכמת בכ- 12 מיליון ש"ח. דוח סקירה זה ככל שהוא מתייחס לחברה הכלולה הנ"ל, מתבסס על סקירה של רואי חשבון אחרים על הדוחות הכספיים של החברה הכלולה הנ"ל.

מאחר שהסקירה שנערכה היא מצומצמת בהיקפה ואינה מהווה בדיקה לפי תקני ביקורת מקובלים, אין אנו מחוויים דעה על תמצית דוחות הביניים המאוחדים הנ"ל.

בביצוע סקירתנו, לרבות עיון בדוחות רואי חשבון אחרים, לא בא לידיעתנו דבר המצביע על כך, שיש צורך בשינויים מהותיים בדוחות האמורים, כדי שיוכלו להיחשב כדוחות שהוכנו על פי כללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים ולהנחיותיו.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 12 א-ד בדבר תביעות שהוגשו כנגד הבנק, ביניהן תביעות אשר הוגשו בקשות להכיר בהן כתביעות ייצוגיות, לרבות בנושא הביטוח.

בכבוד רב,

בריטמן אלמגור ושות'
רואי חשבון

תל-אביב, כ"א באייר תשס"ח
26 במאי 2008

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרץ 2008

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31.12.2007	31.3.2007	31.3.2008	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
			נכסים
10,701	13,595	9,895	מזומנים ופיקדונות בבנקים
6,145	6,894	4,096	ניירות ערך
			ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת
5	157	110	הסכמי מכר חוזר
74,320	71,452	75,117	אשראי לציבור
3	4	3	אשראי לממשלה
17	26	18	השקעות בחברות מוחזקות
1,246	1,296	1,239	בנינים וציוד
2,880	2,323	4,212	נכסים אחרים
95,317	95,747	94,690	סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
75,290	75,250	73,237	פיקדונות הציבור
3,752	5,821	3,273	פיקדונות מבנקים
282	549	267	פיקדונות הממשלה
6,189	5,263	6,338	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
4,247	3,437	5,954	התחייבויות אחרות
89,760	90,320	89,069	סך כל ההתחייבויות
5,557	5,427	5,621	הון עצמי
95,317	95,747	94,690	סך כל ההתחייבויות והון

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מ. אביב	א. יונס	י. פרי
סגן מנהל כללי, חשבונאי ראשי	מנהל כללי	יושב ראש הדירקטוריון

ב"ה, כ"א באייר תשס"ח
26 במאי 2008

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2007	2008	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
2,026	467	549	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
228	50	41	הפרשה לחובות מסופקים
1,798	417	508	רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
			הכנסות תפעוליות ואחרות
1,034	253	256	עמלות תפעוליות
65	38	8	רווחים מהשקעות במניות, נטו
91	37	19	הכנסות אחרות
1,190	328	283	סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
			הוצאות תפעוליות ואחרות
1,169	293	312	משכורות והוצאות גלוות
421	100	104	אחזקה ופחת בנינים וציוד
348	74	85	הוצאות אחרות
1,938	467	501	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,050	278	290	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
368	115	110	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
682	163	180	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
			חלק בהפסדים, נטו, מפעולות רגילות של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
1	-	-	
681	163	180	רווח נקי מפעולות רגילות
227	207	-	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
908	370	180	רווח נקי

רווח למניה (1)

רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)

3.08	0.74	0.81	רווח מפעולות רגילות
1.03	0.95	-	רווח מפעולות בלתי רגילות
4.11	1.69	0.81	סך הכל

רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)

3.03	0.73	0.80	רווח מפעולות רגילות
1.01	0.92	-	רווח מפעולות בלתי רגילות
4.04	1.65	0.80	סך הכל

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב, כל אחת.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008				
סך הכל הון עצמי	דיבידנד		הון וקרנות הון (2) (בלתי מבוקר)	הון (1) עודפים
	שהוכרז לאחר תאריך המאזן	ההוכרז לאחר תאריך המאזן		
5,557	75	-	1,979	3,503
180	-	-	-	180
(75)	(75)	-	-	-
-	75	(75)	-	-
2	-	-	2	-
(7)	-	-	(7)	-
(64)	-	(64)	-	-
26	-	26	-	-
2	-	2	-	-
5,621	75	-	1,974	3,572

יתרה ליום 1 בינואר 2008
רווח נקי בתקופה
דיבידנד ששולם
דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
השפעת המס המתייחס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
השפעת המס המתייחס
רווחים נטו, בגין גידור תזרים מזומנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2007				
סך הכל הון עצמי	דיבידנד		הון וקרנות הון (2) (בלתי מבוקר)	הון (1) עודפים
	שהוכרז לאחר תאריך המאזן	ההוכרז לאחר תאריך המאזן		
5,061	-	-	1,953	3,108
370	-	-	-	370
-	200	(200)	-	-
5	-	-	5	-
1	-	-	1	-
(19)	-	(19)	-	-
9	-	9	-	-
5,427	200	-	1,959	3,268

יתרה ליום 1 בינואר 2007
רווח נקי בתקופה
דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
השפעת המס המתייחס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
השפעת המס המתייחס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007				
סך הכל הון עצמי	דיבידנד		הון וקרנות הון (2) (מבוקר)	הון (1) עודפים
	שהוכרז לאחר תאריך המאזן	ההוכרז לאחר תאריך המאזן		
5,061	-	-	1,953	3,108
908	-	-	-	908
(400)	-	(400)	-	-
-	75	(75)	-	-
18	-	-	18	-
8	-	-	8	-
(57)	-	(57)	-	-
19	-	19	-	-
5,557	75	-	1,979	3,503

יתרה ליום 1 בינואר 2007
רווח נקי
דיבידנד ששולם
דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
השפעת המס המתייחס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
השפעת המס המתייחס

- (1) יתרת העודפים ליום 31 במרץ 2008 כוללת:
- הפרשים שליליים מתרגום של יחידות שהיו אוטונומיות בחו"ל בסך 51 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 במרץ 2007 וליום 31 בדצמבר 2007 - זהה).
  - התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, בסך של 11 מיליוני שקלים חדשים בחובה (ליום 31 במרץ 2007 - 55 מיליוני שקלים חדשים בזכות, ליום 31 בדצמבר 2007 - 27 מיליוני שקלים חדשים בזכות).
  - רווחים נטו, בגין גידור תזרים מזומנים בסך 3 מיליוני שקלים חדשים.
- (2) ברבעון הראשון של שנת 2008 הונפקו 164,278 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת, כנגד מימוש שוטף של אופציות, במסגרת תכנית אופציות לעובדים.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים

1. הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008 נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ובהתאם לעקרונות חשבונאיים לעריכת דוחות כספיים ביניים כפי שנקבעו בתקן 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות. הדוחות נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2007. יש לעיין בדוחות כספיים אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של הקבוצה ליום 31 בדצמבר 2007 ולבאורים הנלווים אליהם.

2. בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים" (IFRS) (להלן "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על ישויות שלפי תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים של תאגיד חוץ), התשס"א-2000, דוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. האימוץ לראשונה של תקני IFRS יעשה תוך יישום הוראות תקן IFRS 1, "אימוץ לראשונה של תקני IFRS", לצורך המעבר.

בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידי בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידי הבנקאיים כי:

- 1) בכוונתו לקבוע באופן שוטף הוראות ליישום תקנים ישראליים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססים על תקני ה-IFRS שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי;
- 2) במחצית השנייה של שנת 2009 יפרסם את החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. זאת, כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד גיסא, ואת התקדמות תהליך ה-convergence בין תקני הדיווח הבינלאומיים ובין התקנים האמריקאיים, מאידך גיסא.
- 3) לפיכך, בהתייחס לליבת העסק הבנקאי דוחות כספיים של תאגיד בנקאי הערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ימשיכו להיות ערוכים לפי התקנים האמריקאיים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור.

3. ביום 31 בדצמבר 2007 פרסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (להלן – "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות 5, 114 ו-118 בארצות הברית, ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארצות הברית. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי

מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סיווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש התאגיד הבנקאי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר נדרש הבנק לקיים הפרשה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפרשי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תיערך באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית". "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" – תיושם עבור כל חוב שנקבע כי הוא פגום, ואשר יתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון שקלים חדשים או יותר. לגבי חובות אחרים, רשאי התאגיד הבנקאי להחליט ולבצע הערכה פרטנית. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי המקורי של החוב, או, כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר התאגיד הבנקאי קובע שצפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי.

"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים (שיתרתם נמוכה מ-1 מיליון שקלים חדשים) והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות גדולים שאינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לגביהן חושבה הפרשה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ספציפית מיזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5: Accounting for Contingencies (להלן - "FAS 5"), על פי מודלים סטטיסטיים המביאים בחשבון את שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלי מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5.

שינויים בהפרשה להפסדי אשראי – ירשמו בסעיף "הוצאות בגין הפסדי אשראי" בדוח רווח והפסד. בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית חובות. המוערכים על בסיס קבוצתי שסווגו כפגומים בהתבסס על תקופת פיגור שלהם, בהתחשב ביכולת התאגיד הבנקאי להעריך כי גבייתם צפויה ובהתחשב בהיותם מובטחים על ידי דירת מגורים.

הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים, החל מ 1 בינואר 2010 ואילך, ללא יישום למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. על פי הוראות המעבר, תיזקף השפעת השינויים הנובעים מההוראות החדשות במועד יישומן לראשונה ישירות להון העצמי.

במסגרת הערכות הבנק ליישום ההוראה, הוקמו צוותי עבודה ונשכרו שירותי יעץ חיצוני לצורך בחינת השינויים הנדרשים בתהליכי העבודה בבנק, הן בהיבט ניהול האשראי והטיפול בחובות הפגומים, והן בהיבט הרישום החשבונאי וההשפעה על הדוחות הכספיים. למועד פרסום דוחות כספיים אלה, הושלמה הגדרת התהליכים ומערכות המחשב הנדרשים לצורך יישום ההוראה, ועומדת לקראת סיום כתיבת אפיון מפורט של הגדרות המערכת החדשה לצורך פיתוחה. במקביל, נבחר ספק תוכנה ליישום הפיתוחים והשינויים הנדרשים במערכות. במהלך השנים 2008 ו-2009 מתוכנן תהליך עדכון של תהליכי העבודה, לרבות עריכה מחדש של הנהלים וקיום הדרכות לגורמים המקצועיים, לקראת יישום ההוראה. בשלב זה של ההיערכות ליישום ההוראות, לא ניתן להעריך את ההשפעה של יישום ההוראה על ההון העצמי של הבנק, הואיל וטרם גובשו סופית המודלים לחישוב הפרשות להפסדי אשראי, בעיקר בגין חובות קטנים שיטופלו באמצעות ההפרשה הקבוצתית. השלמת גיבוש המתודולוגיה ואומדן ראשוני של השלכות היישום צפויים בסוף המחצית הראשונה של שנת 2008.

4. ביום 26 ביוני 2007 התקבל תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 12), התשס"ז-2007. התיקון לחוק נועד להגביר את רמת התחרות בין הבנקים, ולשם כך הוא קובע הסדרים המתייחסים לפיקוח על מחירי העמלות ולהגברת השקיפות של מחירי השירותים הבנקאיים, כך שללקוחות תהיה אפשרות מעשית להשוות בין מחירי השירותים הבנקאיים.

בהתאם לחוק, יוסמך נגיד בנק ישראל לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת לנגיד בהתאם להוראות חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, לקבוע רשימה של כל העמלות שתאגיד בנקאי יהיה רשאי לגבות בעד שירותים בנקאיים, ואת אופן חישובן של עמלות אלה ("תעריפון המלא"). תכלית הוראה זו היא לצמצם את מספר העמלות וליצור אחידות בשמות העמלות בין כל התאגידים הבנקאיים. כמו כן, יוסמך הנגיד לקבוע רשימות מצומצמות שייגזרו מהתעריפון המלא, לפי סוגי שירותים בנקאיים או סוגי לקוחות ("תעריפונים מצומצמים").

התאגיד הבנקאי יהיה חייב לקבוע את המחיר שהוא גובה בעד כל שירות הכלול בתעריפון המלא, וכן ליידע את לקוחותיו בדבר התעריפונים וסכומי העמלות שהוא גובה. יחול איסור על גביית עמלה שאינה כלולה בתעריפונים. הוראות אלה תחולנה לגבי לקוחות שהם יחידים, וכן לגבי תאגיד שהוא "עסק קטן", כפי שייקבע הנגיד בכללים, בשים לב למחזור עסקיו.

החוק מגדיר עילות, שבהתקיימן יוסמך הנגיד להכריז על שרות בנקאי כשירות בפיקוח. הוכרז שירות כשירות בפיקוח, יוסמך הנגיד לקבוע מחיר לעמלות בגין שירות שכזה או לקבוע, במקרים המתאימים, מחיר מרבי, וכן לאסור על גביית עמלה מסוימת. כמו כן, יוסמך המפקח על הבנקים לדון ולהחליט בבקשת תאגיד בנקאי להעלות עמלה בשל שירות בפיקוח. החוק כולל גם איסור מפורש על גביית עמלה בשל שירות בפיקוח בניגוד להוראות הנגיד והמפקח. ככל ששירות מסוים הוכרז כשירות בפיקוח והנגיד לא קבע לגביו מחיר או איסור לגבות עמלה, ותאגיד בנקאי יהיה מעוניין

להעלות את מחירו לעומת המחיר שגבה ערב ההכרזה, יהיה עליו להגיש בקשה. כן קבועה בחוק חובה להודיע למפקח מראש על העלאת עמלה בשל שירות שאינו בפיקוח.

ביום 8 בינואר 2008 נקבעו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח – 2008 מכח החוק. במסגרת הכללים נקבע התעריפון המלא ללקוחות המקבלים שירות מתאגיד בנקאי, וכן תעריפונים מצומצמים בנוגע ללקוחות המקבלים מהתאגיד הבנקאי שירות של ניהול חשבון עובר ושב ושירות של הלוואה לדיור, ובנוגע ללקוחות שהתאגיד הבנקאי הנפיק להם כרטיס אשראי. הכללים מחייבים תאגיד בנקאי להציג במקום בולט בסניפיו את התעריפונים, ולאפשר ללקוחות לקבלם בסניפיו, ובאמצעות אתר האינטרנט שלו, וכן לאפשר ללקוחות לקבל את התעריפונים המצומצמים גם באמצעות מכשירים אוטומטיים שהוא מעמיד לשירות לקוחותיו. על התאגיד הבנקאי למסור ללקוח את התעריפון המצומצם המתאים, בעת תחילת קבלת השירות. למועד פרסום הדוחות הכספיים, הכריז הנגיד על מספר שרותים בנקאיים כשירותים בפיקוח.

תחילתם של הכללים ביום 1 ביולי 2008, והבנק נערך ליישומם. במסגרת ההיערכות, הותאמו העמלות על השירותים השונים הניתנים על ידי הבנק, לכללים שנקבעו בתקנות. להערכת הנהלת הבנק, ליישום הכללים צפויה השפעה על תמהיל ההכנסות של הבנק, אך לא ניתן בשלב זה להעריך את מידת השפעה על מכלול הכנסותיו של הבנק.

5. ביום 26 בפברואר 2008 התקבל בכנסת חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20) (הגבלת תקופת התחולה), התשס"ח – 2008 (להלן – "התיקון"), לפיו תחולתו של חוק התיאומים בשל אינפלציה תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס.

בהתאם לתיקון, בשנת המס 2008 ואילך, לא תחושב עוד התאמה של ההכנסות לצרכי מס לבסיס מדידה ריאלי. כמו כן, תופסק ההצמדה למדד של סכומי הפחת על נכסים קבועים ושל סכומי הפסדים מועברים לצרכי מס, באופן שסכומים אלה יתואמו עד למדד של סוף שנת המס 2007, והצמדתם למדד תיפסק ממועד זה ואילך.

במסגרת התיקון בוצעו גם תיקונים להגדרות "רווח" ו "שכר" בחוק מס ערך מוסף. בהתאם לתיקונים, בחישוב הרווח לצרכי מס רווח ינוכה מס השכר ששולם על ידי המוסד הכספי. כמו כן, תשלום חלק המעביד בדמי ביטוח ששילם בעד עובדו לפי חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995 (להלן : חוק הביטוח לאומי), יחויב במס שכר.

בשנת 2008, כהוראת שעה, ינוכה מחצית ממש השכר ששולם על ידי המוסד הכספי בחישוב הרווח לצרכי מס רווח וכן יחול מס שכר על מחצית תשלום חלק המעביד בדמי ביטוח לאומי ששילם בעד עובדו לפי חוק הביטוח לאומי .

השפעת ביטול חוק התאומים בשל אינפלציה, נכון ליום 31 במרץ 2008, מוערכת בהקטנת הרווח הנקי של הבנק בכ-15 מיליוני שקלים חדשים בגין כל עליית מדד שנתית בשיעור 1%. התיקונים לחוק מס ערך מוסף, על בסיס הוצאות השכר בשנת 2007, צפויים להגדיל את הרווח הנקי של הבנק בהיקף של כ-5 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2008 ובכ-10 מיליוני שקלים בשנת 2009 ואילך.

6. החל מיום 1 ביולי 2004 נכנס לתוקף הסכם חדש לתקופה של שנתיים בין בנק טפחות דאז לבין הממשלה, אשר על פיו בגין הלוואות שתינתנה החל מיום 1 ביולי 2004 יחול שיעור עמלה שנקבע על פי מכרז שערך משרד האוצר בהשתתפות הבנקים למשכנתאות, הנמוך באופן משמעותי משיעור העמלה בגין הלוואות שניתנו עד ליום 30 ביוני 2004. בהתאם למכתב מהאוצר מיום 13 במאי 2007, הוארך תוקף ההסכם עד ליום 30 ביוני 2008.

בחודש פברואר 2008 פרסם משרד האוצר מכרז להתקשרות למתן הלוואות לזכאים ברמת ניקוד נמוכה, שתופעל במקביל ובנוסף להסכם האמור. ההסכם החדש נכנס לתוקף החל מחודש מאי 2008 למשך שנה. בתום השנה, יתחדש ההסכם לשנה נוספת, עד לתקופה מצטברת של 5 שנים לכל היותר, אלא אם כן יודיע אחד מהצדדים על רצונו להביא את ההסכם לידי סיום. בהתאם לתנאי ההסכם החדש כפי שנקבעו במכרז, ההלוואות לזכאים ברמת ניקוד נמוכה תינתנה מכספי הבנק. הריבית תיקבע לפי ריבית הסיוע מכספי האוצר או הריבית הממוצעת על משכנתאות, כפי שמפרסם בנק ישראל, הנמוך שבהם. תקופות ההלוואה הוגדרו ל-25 שנה, 20 שנה, 15 שנה או עד 10 שנים, לפי בחירת הלקוח, ולא יותר מתקופת הסיוע מכספי אוצר. יתר התנאים יהיו בהתאם לתנאים שהיו מקובלים בסיוע מכספי האוצר, לרבות פטור מעמלת פירעון מוקדם.

בגין ההלוואות לזכאים ברמת ניקוד נמוכה, ישלים משרד האוצר לבנקים המבצעים סיוע מכספי בנק, הפרשי ריבית בין הריבית בה תבוצענה הלוואות בפועל לבין הריבית הממוצעת כפי שמפרסם בנק ישראל, בתוספת מרווח של 50.0% עד 0.4%, בכפוף לשיעור המימון, לאזור רכישת הנכס (כמוגדר על ידי האוצר) ולקיום או אי קיום ביטוח אשראי, ובתוספת מרווח נוסף בשיעור של 0.24%, כפי שנקבע עבור הבנק, בהיותו זוכה במכרז (התוספת לבנקים אחרים שלא זכו, היא בשיעור נמוך יותר). במקביל, יהיו הבנקים רשאים להמשיך ולהעמיד לזכאים מקבוצת הדירוג הנמוכה הלוואות מכספי האוצר, בתנאי ההסכם הקודם (משנת 2004), ובכפוף לכך שהיקף הלוואות לקבוצת הזכאים מהדירוג הנמוך לא יעלה על 8% מהיקף סך הלוואות שבוצעו על ידי הבנק לקבוצה זו (מכספי בנק ומכספי תקציב).

בנוסף, נקבע לגבי כלל הזכאים, שמי שהיו זכאים לסיוע בתנאי "ריבית שוק", יקבלו החל מיום 1 במאי 2008 את הלוואות הסיוע בריבית שתיקבע בהתאם לריבית הממוצעת על משכנתאות לתקופת ההלוואה (בכפוף לתקופות שהוגדרו, כאמור לעיל), כפי שתהיה ידועה ביום הביצוע.

להערכת הנהלת הבנק, השפעת המכרז החדש צפויה למתן בשנים הבאות את הירידה בשיעורי ההכנסה על הלוואות חדשות בתיק האשראי לזכאים, שנבעה ממכרזי האוצר הקודמים. זאת, במקביל להגדלת החלק שבאחריות הבנק בתיק אשראי זה. הכנסות הבנק בגין כלל פעילות הלוואות לזכאים הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2008 בכ- 24 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה לכ-25 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד ו-98 מיליוני שקלים חדשים בכל שנת 2007.

7. ביום 14 במאי 2007, התקבלה החלטה בדירקטוריון, בתוקף מיום 17 במאי 2007, להנחות את הנהלת הבנק לפעול לכך כי החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2007 הלימות ההון (כולל הון משני עליון) לא תפחת משיעור של 11.2%. ביום 25 בפברואר 2008 החליט דירקטוריון הבנק להנחות את הנהלת הבנק לפעול כך, כי עד סוף שנת 2009 יחס הלימות ההון (כולל הון משני עליון), לא יפחת משיעור של 12%. החלטות אלה הינן בהמשך להחלטת דירקטוריון הבנק מחודש אפריל 2006, כי יחס הלימות ההון, לא כולל הון משני עליון, לא יפחת משיעור של 10%. הבנק מתעתד עד סוף שנת 2009 לגייס הון משני עליון נוסף בהיקף של עד כמיליארד שקלים חדשים. אין שינוי במדיניות הדיבידנד של הבנק.

8. ביום 27 במרץ 2007 חתם הבנק על מזכר עקרונות אשר לפיו ירכוש הבנק 50% מההון המונפק של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ("להלן" "יהב"), על הזכויות הנלוות אליהן (להלן: "המניות הנרכשות"). בתמורה למניות הנרכשות ישלם הבנק את התמורה המתוארת להלן, אשר תתבסס על ההון העצמי הנדרש של יהב לצורך שמירת יחס הון מזערי של 10% (להלן: "ההון העצמי הנדרש"). הוסכם כי יהב ימשיך לקבל שירותי מחשוב מבנק הפועלים, בהתאם לתנאים הנהוגים כיום בין בנק הפועלים לבין יהב וזאת לתקופה של שלוש שנים ממועד השלמת העסקה. ביום 9 בספטמבר 2007 נחתם הסכם מפורט למכירת המניות הנרכשות על בסיס העקרונות המפורטים במזכר העקרונות מיום 27 במרץ 2007.

ביום 13 בנובמבר 2007 נחתמה תוספת להסכם בין הצדדים, לפיה, בין השאר, נקבע המועד להשלמת העסקה ליום 27 ביוני 2008. כמו כן נקבעו, בכפוף להוראות כל דין, הסדרים הנוגעים להיערכותו של יהב בקשר לתחרות במגזר בו הוא פועל. בנוסף, גיבשו הצדדים ביניהם את התמורה הסופית שישלם הבנק עבור מניות יהב שבבעלות בנק הפועלים בהתאם לעקרונות החישוב שנקבעו בהסכם, לסך של 371 מיליוני שקלים חדשים, כך שהתמורה לא תותאם עוד לפי שינויים בהון או בתוצאותיו של יהב עד למועד ההשלמה (למעט התאמה שעשויה לנבוע מחלוקת דיבידנדים). בנוסף, יהיה בנק הפועלים זכאי לקבל כ-48 מיליוני שקלים חדשים בגין תוספת ההון העצמי בבנק יהב כתוצאה ממכירת קופות הגמל.

השלמת העסקה מותנית במספר תנאים מתלים, ובכללם העברת מניית הייסוד בבנק יהב (המהווה חלק מהמניות הנרכשות) בהתאמה לאמור בפרק "הון המניות" שבתזכיר ההתאגדות של בנק יהב.

9. ביום 13 בנובמבר 2007 חתם הבנק על מזכר עקרונות עם ישראלכרט בע"מ ויורפיי (יורוקרד) ישראל בע"מ (להלן: "ישראלכרט" ו- "יורפיי", בהתאמה) אשר עיקריו מפורטים להלן. ישראלכרט, יורפיי והבנק ינהלו משא ומתן מואץ ביניהם (במגמה לסיימו לפני 10 באפריל 2008, בהתאם לתוספת למזכר העקרונות שנחתמה ביום 3 באפריל 2008) להחלפת הסדרי ההתקשרות הקיימים, בהסכם חדש (לתקופה של 10 שנים) שמטרתו הנפקת כרטיסי אשראי ממותגים "מזרחי-טפחות" וקביעת הסדרי תפעול ומתן שירותים על ידי ישראלכרט ו/או יורפיי לכרטיסי חיוב שיונפקו על ידן ויופצו על ידי הבנק ללקוחותיו (להלן: "ההסכם החדש").

נקבע כי תמורת ההסכם החדש יהיה הבנק זכאי להקצאה, ללא תמורה נוספת, של 3.6% מניות רגילות בישראלכרט ויורפיי, זאת כאמור עבור ההסכם החדש והסדרים במסגרתו. כמו כן נקבע כי היה ולא ייחתם ההסכם החדש עד ליום 3 באפריל 2008, יהיה הבנק זכאי להקצאה של 1.8% מניות רגילות בישראלכרט ויורפיי, ובתמורה ימשיך את הסכמי ההתקשרות הקיימים היום לתקופה של 10 שנים מיום חתימת מזכר העקרונות. במקרה זה, יהיה הבנק רשאי להפיץ את הכרטיס הממותג באמצעות כל גורם אחר שיבחר.

יובהר כי סך המניות המרבי שיוקצה לבנק תמורת ההסכמים כאמור יהיה 3.6% ממניות ישראלכרט ויורפיי. המניות יוקצו בכפוף למתן "זכות סירוב ראשונה" מקובלת לבנק הפועלים בע"מ בהעברת המניות על ידי מזרחי טפחות לצד ג' וכן בכפוף לתקופת חסימה, לפיה מזרחי טפחות לא יאשר להעביר את המניות לצד ג' כלשהו (למעט לבנק הפועלים) למשך תקופה של שנה אחת (זכות הסירוב הראשונה ותקופת החסימה האמורות תעמודנה בתוקף כל עוד לא נרשמו מניות ישראלכרט ו/או יורפיי למסחר בבורסה).

ביום 10 באפריל 2008 הודיע הבנק כי המשא ומתן לחתימת הסכם חדש בינו לבין ישראלכרט ויורפיי, לא השתכלל לכלל הסכם מחייב. כפועל יוצא מכך שלא נחתם בין הצדדים הסכם חדש, ימשיכו לחול בין הצדדים הסדרי ההתקשרות הקיימים לתקופה של 10 שנים שתחילתן ביום 13 בנובמבר 2007, והבנק נותר עם 1.8% מניות רגילות בישראלכרט ויורפיי שהוקצו לו ביום 19 בדצמבר 2007, ונרשמו בספרי הבנק בתחילת שנת 2008 בהתאם לשוויין ההוגן הנאמד בכ-37 מיליון שקלים חדשים. בהתאם לכך, הצדדים נשארו מחוייבים למוסכם במזכר העקרונות שנחתם ביניהם ביום 13 בנובמבר 2007.

מזכר ההבנות כפוף לכל הדרישות הרגולטוריות הנדרשות על פי כל דין, ככל שישנן כאלו.

10. ביום 19 במאי 2008 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק ולאחר קבלת המלצתן של ועדות התגמול וההנהלה של דירקטוריון הבנק לעניין העקרונות של תכנית האופציות, לאשר תכנית אופציות ("תכנית" או "תכנית האופציות") לנושאי משרה בבנק, למנהלי סניפים, מחלקות ושלוחות וכן לעובדים אחרים בבנק ובחברות בת של הבנק, הכל כמפורט בתכנית

האופציות ובמתאר המקדמי שהפקיד הבנק בידי רשות ניירות ערך ביום 20 במאי 2008 (להלן - "המתאר"). לא יוענקו כתבי אופציה על פי התכנית לדירקטורים בבנק, ובכללם ליושב ראש הדירקטוריון, ולא למנהל הכללי של הבנק.

בנוסף לאישור תכנית האופציות, כמפורט לעיל, החליט הדירקטוריון לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת ולאחר קבלת המלצתן של ועדות התגמול וההנהלה, לאשר תכנית מסגרת לתשלום בונוסים לנושאי משרה בבנק, מלבד הדירקטורים ובכללם יושב ראש הדירקטוריון ומלבד המנהל הכללי של הבנק, עבור כל אחת מהשנים 2008 עד 2012, בין היתר בדרך של יצירת מאגר לתשלום בונוסים לנושאי משרה, כמפורט במתאר.

תכנית האופציות הינה לתקופה של 5 שנים ו-90 ימים, מיום הקצאת כתבי האופציה על פי התכנית. במסגרת אישור התכנית, החליט הדירקטוריון כי כמות כתבי האופציה אשר תשמש כמאגר להקצאת כתבי האופציה על פי התכנית, תהיה 32,500,000 כתבי אופציה, רשומים על שם, לא רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, אשר יוצעו ללא תמורה לניצעים, והניתנים למימוש עד ל- 32,500,000 מניות רגילות של הבנק בנות 0.1 שקלים חדשים ע.ג. כל אחת, בכפוף להתאמות כמפורט בתכנית, ובכפוף לעמידה בתנאי הזכאות שנקבעו בה.

כמו כן, במסגרת אישור הדירקטוריון, החליט הדירקטוריון להקצות, בשלב זה, עד 21,284,000 כתבי אופציה, על פי התכנית, ללא תמורה, לכ-309 ניצעים, שהינם נושאי משרה בבנק, מנהלי סניפים, מחלקות ושלוחות וכן עובדים אחרים בבנק ובחברות בת של הבנק, הכל כמפורט בתכנית האופציות.

כתבי האופציה שיוקצו לנאמן עבור כל ניצע, על פי התכנית, יוקצו בחמש מנות שוות. מועד ההבשלה של כל מנה כאמור, יחול בתום כל אחת מן השנה הראשונה, השניה, השלישית, הרביעית והחמישית, מיום הקצאת כתבי האופציה על פי התכנית, בהתאמה. כמות מניות המימוש, כמפורט לעיל, הינה כמות המניות המקסימלית הנובעת ממימוש כל כתבי האופציה שניתן להקצותם על פי התכנית. ואולם, כמות כתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממש, בפועל, על פי תנאי התכנית, תיגזר מן השיעור של תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון העצמי הממוצע של הבנק, עד לשיעור תשואה שנתי של 18%, בהתאם לנוסחת הזכאות למימוש, הכל כמפורט בתכנית האופציות. שיעור זכאותו האישית של כל ניצע, הנכלל בקבוצת מנהלי סניפים, מחלקות ושלוחות (כהגדרתה בתכנית), למימוש כתבי האופציה שיוענקו לו על פי התכנית, תיקבע, בנוסף לאמור לעיל, גם בהתאם לדרגת האיכות שנקבעה לו, כמפורט בתכנית האופציות.

בנוסף, הקצאת מלוא הכמות של מניות המימוש היא תיאורטית בלבד, הואיל ובפועל, לא תוקצה לניצעים מלוא הכמות של מניות המימוש הנובעות מכתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממשם,

על פי תנאי התכנית, אלא רק מניות בכמות המשקפת את סכום ההטבה הכספי הגלום בכתבי האופציה האמורים, כמפורט בתכנית האופציות.

מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוקצו על פי התכנית, ייקבע על פי שער הנעילה של מניה רגילה של הבנק בבורסה, ביום המסחר האחרון שקדם ליום ההקצאה של כתב האופציה לניצע, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים שיחולקו על ידי הבנק. לצורך רישום ההוצאה בדוחותיו הכספיים של הבנק ובהתבסס על תכנית החומש האסטרטגית, כמפורט לעיל, העריכה ההנהלה תוואי של שיעורי תשואה שנתיים (אם כי לא ליניאריים) בכל אחת משנות התכנית (2008 - 2012) עד לשיעור תשואה שנתי של 18% בשנת 2012. באמצעות תוואי זה, הוערכו הכמויות של כתבי האופציה שכל ניצע יהיה רשאי לממש מתוך הכמות הכוללת של כתבי האופציה שיוענקו לו על פי התכנית, והכל כמפורט במתאר.

ההערכה של הנהלת הבנק, כאמור לעיל, הינה בבחינת מידע צופה פני עתיד, והיא מתבססת על העובדות, הנתונים, ההנחות והתחזיות ביחס להתממשות התכנית האסטרטגית של הבנק, וככזו היא עשויה שלא להתממש, בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחויות הכלכליות בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאוגרפיים, לשוקי המטבע ושוקי ההון, לגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים, להעדפות הציבור, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כוח אדם.

כתבי האופציה על פי התכנית, יוקצו בהתאם לתנאי מסלול הכנסת עבודה, באמצעות נאמן, על פי הוראות סעיף 102 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), תשכ"א - 1961, לרבות כל התקנות, הכללים, החוזרים וההוראות שהוצאו מכוחו.

ביום 20 במאי 2008 הפקיד הבנק בידי רשות ניירות ערך מתאר מקדמי, בקשר עם הצעת כתבי האופציה לניצעים על פי התכנית, בעקבותיו עומד הבנק להגיש מתאר הצעת ניירות ערך לעובדים.

נכון למועד אישור התכנית בדירקטוריון, ערך ההטבה התיאורטי של ההקצאה שאושרה בשלב זה, כאמור, המחושב בהתאם לכללי הרישום החשבונאי בתקן חשבונאות מספר 24, נאמד בכ-98 מיליוני שקלים חדשים (כ-114 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר). חישוב ערך ההטבה התיאורטי הכולל של ההקצאה שאושרה מתבסס על הנחות בדבר כמות האופציות שיהיו הניצעים זכאים לממש על פי הערכת ההנהלה ביחס לתוואי שיעורי התשואה השנתיים, כאמור לעיל, ובהנחה של הנהלת הבנק ביחס לשיעור נטישה ממוצע של הניצעים בתכנית, שמשמעותו היא שחלק מכתבי האופציה שיוקצו יתבטלו עקב פרישתם של הניצעים להם הן הוענקו. ערך ההטבה יחושב במועד בו יוענקו האופציות בפועל, על פי הנתונים וההנחות שיהיו קיימים באותו מועד, ויפרס בספרי הבנק החל ממועד ההענקה, במשך 5 שנים.

הערכות ההנהלה בדבר תוואי שיעורי התשואה השנתיים ושיעור הנטישה ייבחנו ויעודכנו באופן שוטף, ובהתאם להן יתעדכן היקף ההוצאה שתירשם בדוחות הכספיים. ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה נקבע בעזרת מודל בלק ושולס. סטיית התקן חושבה בנפרד לכל מנה על בסיס מחירי מניה יומיים בתקופה השווה למשך חיים צפוי של כל מנה. טווח סטיות התקן, במונחים שנתיים, לחמש המנות, נע בין 24.5% לבין 25.7%. אורך חיי האופציה במודל נע בין 3.1 שנים לבין 5.1 שנים, על פי משך הזמן הממוצע בין תקופת ההבשלה לתקופת פקיעת האופציה (Simplified Approach). שיעור הריבית חסרת הסיכון נקבע לפי תשואה לפדיון ברוטו בגין איגרות חוב ממשלתיות צמודות מדד בריבית קבועה מסוג "גליל" בהתאם לתקופה הזוהה למשך החיים הצפוי למימוש כל מנה. טווח שיעורי הריבית לכל מנה נע בין 2.1% לבין 2.7%.

11. כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו קיימות תביעות שונות, בעיקר תביעות של לקוחות, וכן קיימות בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המבוססת על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו, וכן על חוות דעת של יועציה המשפטיים באשר להערכת סיכויי התביעות והבקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, לכיסוי נזקים אפשריים.

להלן פירוט של תובענות מהותיות, שבהן הסכום הנתבע (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מהונו העצמי של הבנק:

א. בחודש מרץ 1999 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה כנגד הבנק, בסכום של 20 מיליוני שקלים חדשים (לצרכי אגרה), בגין נזקים נטענים בסך כ-108 מיליוני שקלים חדשים שנגרמו לתובעים (שהם, חברה בפירוק ומי שהיו בעלי מניותיה), לטענתם, עקב סירובו של הבנק להמשיך ולאשר לחברה התובעת מסגרת אשראי מוסכמת לצורך פעילותה העסקית, הקפאת חשבון החברה התובעת וחילול שיקים שהופקדו לגביה, דבר שהביא לטענת התובעים לקריסת החברה התובעת. בחודש יולי 1999 הוגש כתב הגנה מטעם הבנק הדוחה את טענות התובע בדבר הפרה כביכול של חובות הבנק כתאגיד בנקאי. לטענת הבנק, כל פעולותיו, כנ"ל, בוצעו על ידו, כדין.

להערכת הנהלת הבנק, בהתבסס בין היתר על המידע שברשותה ועל חוות דעת משפטית שנתקבלה לענין זה, המניחה כי גרסת הבנק משמיטה את הבסיס מטענות התובעים, ונוכח העובדה כי מחקירות העדים ומן הממצאים שעלו עד כה בחקירות אלה, ההתרשמות היא כי ישנו סיכוי סביר ביותר כי טענות התובעים ביחס לאחריות הבנק כלפיהם תידחנה. ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בתביעה הינה קלושה, ולפיכך לא בוצעה הפרשה בדוחות הכספיים.

ב. בחודש דצמבר 2001, הוגש לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, כתב תביעה, כנגד הבנק, בסכום של כ-101 מיליוני שקלים חדשים. לטענת התובעים, ביצע פקיד הבנק (שהושעה מעבודתו), בעת שהיה עובד הבנק, בקבוצת חשבונותיהם, פעולות רבות שלא כדין, ללא הרשאתם וללא ידיעתם. התובעים טוענים, כי כתוצאה ממעשים אלו, נקלעו למצוקת אשראי, שחייבה אותם לבצע פעולות פיננסיות, אשר לא היו נעשות אלמלא כן, ואשר גרמו להם, לטענתם, הפסדים ישירים ועקיפים, בהיקפים של עשרות מיליוני שקלים חדשים.

בחודש ינואר 2002, הוגש על ידי הבנק כתב הגנה, שבמסגרתו נטען, כטענות מקדמיות, בין היתר, כי כל טענות התובעים המתייחסות לפעולות שבוצעו לפני למעלה משבע שנים ממועד הגשת התביעה, התיישנו. כמו כן נטען, כי התובעים קיבלו דיווחים על הנעשה בחשבונותיהם, וכי הם מנועים לכפור בנכונות האמור בספרי הבנק. בכתב ההגנה גופו נטען, כי התובעים ידעו ו/או היה עליהם לדעת על הנעשה בחשבונותיהם, וכי למצער הם התרשלו רשלנות רבתי בבדיקת חשבונותיהם, ואפשרו בכך את ביצוע הפעולות הנטענות, והמוכחשות על ידי הבנק, בחשבונותיהם. עוד נטען, כי פעולות לא כשרות, ככל שבוצעו, בוצעו על ידי פקיד הבנק באותה עת, על דעתו ובחריגה מהרשאה, והבנק לא יכול היה למנען באמצעים הסבירים הנתונים בידו. לפי הערכת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, הסיכון כי הבנק יאלץ לשאת בסכום התביעה הינו קלוש, ולפיכך לא בוצעה הפרשה בדוחות הכספיים.

ג. בחודש אפריל 2003 הוגש לבית המשפט המחוזי בתל-אביב כתב תביעה נגד הבנק, לתשלום סך של 12 אלפי שקלים חדשים ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית לתשלום סך כולל של 300 מיליוני שקלים חדשים. לטענת התובעים, על הבנק להשיב להם אישית ולקבוצה כולה חיובים אשר נרשמו ב-7 השנים שקדמו למועד הגשת התביעה בחשבונות המסווגים על ידי הבנק כ"לקוחות משפטיים" בגין "גזברות" ו"יומן", אותם אין הבנק רשאי לגבות בשל אי גילוי נאות מצד הבנק של מהות אותם חיובים. התובעים מבקשים לעצמם, בנוסף לסכום התביעה, שכר עבור טרחתם בהגשת התביעה ושכר לבאי כוחם.

לאור קביעת בית המשפט המחוזי בפסק דינו מאפריל 2005, כי הסעד שהיה מעניק לו אושרה התובענה כייצוגית, היה סעד המורה לבנק לתקן את ספריו באופן, שיבוטלו חיובים שאינם בהתאם לפסק הדין, וכן יורה לבנק לספק מידע ללקוחות בטיפול משפטי על חשבונותיהם בבנק, הרי שהחשיפה לבנק הנה לעלויות הכרוכות בביצוע הוראותיו של בית המשפט ולא לסעד כספי מעבר לתשלום שכר לתובע ובאי כוחו, כאמור לעיל. הבנק מקיים את הוראות פסק הדין מאפריל 2005 ממועד קבלת פסק הדין ואילך.

אשר על כן, בנסיבות אלה, להערכת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, הסיכון לסעדים נוספים לתובע קלוש, ולכן לא בוצעה הפרשה בדוחות הכספיים.

ד. בחודש יולי 2003 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה להכיר בתובענה כתובענה ייצוגית (להלן: "התביעה") נגד בנק טפחות, בנקים נוספים ומנהל המכס ומס בולים. התביעה הינה בגין חישובים הנוגעים למס בולים.

אחד התובעים, שקיבל הלוואה מבנק טפחות תובע הפרשי מס בולים בסך של 36 שקלים חדשים. התביעה הוגשה על סך כולל של 300 מיליוני שקלים חדשים. בתביעה נטען כי הבנק לא נהג על פי פסק דין של בית המשפט העליון בו נקבע כי כאשר הסכם כולל תמורה הנפרסת בתשלומים, יש להעריך את הסכום הנקוב בו לעניין מס בולים על פי ערכו הנוכחי של סכום קרן הלוואה בלבד. בנק טפחות, כמו יתר הבנקים, נהג לקחת בחשבון לצורך ביול את כל הריבית העתידית מבלי להוון אותה וזאת על פי דרישות של שלטונות מס בולים. בית המשפט מחק את התביעה בחודש מרץ 2008.

ה. בחודש אוגוסט 2003, הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה נגד חמישה בנקים ובכללם הבנק, תובענה ובקשה להכיר בתובענה כתובענה ייצוגית (להלן: "התביעה"). סכום התביעה הושאר לשיקול דעת בית המשפט.

בחודש דצמבר 2003, הגישו התובעים תביעה מתוקנת, כשלטענתם, הבנק אינו מקיים את האמור בתיקון מס' 2 לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשס"ג-2003, כפי שתוקנו על ידי נגיד בנק ישראל, בחודש אוגוסט 2003. לטענתם, כאשר הפקידו שיקים בבנק, לא הודיעו להם כי בגין הפעולה תיגבה מהם עמלת רישום פעולה בחשבון. לטענת הבנק, קיים הבנק את כללי הגילוי הנאות החדשים, כאמור בתיקון מס' 2 לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשס"ג-2003 הנזכר לעיל, כלפי התובעים וכלפי לקוחותיו בכלל.

טרם ניתנה החלטת בית המשפט בבקשה להכיר בתביעה כתביעה ייצוגית. לפי הערכת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת משפטית שנתקבלה, סיכויי התביעה להתקבל הינם קלושים. לפיכך, לא בוצעה הפרשה בדוחות הכספיים בגין תביעה זאת.

ו. בחודש מרץ 2004 הוגשה לבית המשפט המחוזי בנצרת תובענה ובקשה להכיר בתובענה כתובענה ייצוגית נגד בנק טפחות (להלן: "התביעה"). התביעה הוגשה מטעם לווים של בנק טפחות, בסכום מוערך כולל של כ-69 מיליוני שקלים חדשים, בגין חיוב לכאורה בריבית פיגורים עודפת מעבר למותר על פי החוק ובחיוב בעמלה במקרים שבהם הוראת הקבע של ההחזר השוטף של הלוואה שנטלו הלווים מבנק טפחות לא כובדה. לטענת התביעה יש לראות גם עמלה זו כריבית פיגורים כך שעמלה זו, יחד עם ריבית הפיגורים שבנק טפחות מחייב בגין

תקופת הפיגורים, מהווים חריגה מתקרת ריבית הפיגורים המותרת, על פי חוק הריבית, התשי"ז-1957 וחקיקת המשנה על פיו.

בחודש ינואר 2007 החליט בית המשפט העליון למחוק על הסף את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית, והורה לצדדים להגיש את עמדתם ביחס לשאלת השלכותיו של חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, על ההליך בתיק זה. בחודש מאי 2007 החליט בית המשפט העליון כי הטיפול בערעור זה יותלה עד להכרעת בית המשפט בתביעה על בסיס עילה זהה כנגד הבנק, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה על ידי חלק מן התובעים בהליך הנוכחי, בחודש יוני 2006 והמפורטת בסעיף 11) י"א. להלן. עוד נקבע בהחלטה, כי אם יוגש ערעור על ההחלטה שתקבל בתביעה הזו המתנהלת בבית המשפט המחוזי בחיפה, לכשתינתן החלטה כאמור, ניתן יהיה לדון בשני הערעורים יחד. להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, סיכויי הערעור, התביעה והבקשות לאשר את התביעה כתביעה ייצוגית, הינם בגדר "אפשרי". להערכת ההנהלה, כוללים הדוחות הכספיים הפרשה נאותה.

ז. בחודש אוקטובר 2004 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה כנגד הבנק וכנגד בנק טפחות וכן בקשה לאשר אותה כתביעה ייצוגית.

בהתאם לנטען בכתב התביעה ובבקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, התובעים טוענים, כי מניותיהם נרכשו מהם בכפיה ובשווי נמוך משוויין ההוגן של המניות, במסגרת הליך הצעת הרכש שפרסם הבנק ביום 24 ביוני 2004, לרכישת מניות בנק טפחות, אף שאחד התובעים נענה, חלקית, להצעת הרכש. לפיכך, עתרו התובעים, בין היתר, לקבל סעד של הערכה לפי סעיף 338 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.

בהצעת הרכש, הציע הבנק לרכוש מציבור המחזיקים במניות בנק טפחות את כלל מניותיהם, אשר מספרן עמד על 6,909,842 מניות, תמורת סכום של 49.5 שקלים חדשים למניה (לאחר תיקון הצעת הרכש).

נכון למועד הצעת הרכש, שוויו המאזני של הונו העצמי של בנק טפחות עמד על כ-2.06 מיליארדי שקלים חדשים, ושוויו של בנק טפחות, הנגזר מהמחיר למניה לפיו התבצעה הצעת הרכש, היה כ- 2.4 מיליארדי שקלים חדשים. השווי הגלום בהצעת הרכש הסתכם בכ-118% מהונו העצמי (החשבונאי) של בנק טפחות, ליום 31 במרץ 2004.

לטענת התובעים, סכום תביעתם האישית עומד על סך של כ-171 אלפי שקלים חדשים, ועבור כלל התובעים אותם הם מבקשים לייצג, סכום התביעה מוערך על ידם בסך של כ-2,149 מיליוני שקלים חדשים.

להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת מומחה כלכלי שניתנה לבקשת הבנק ועל חוות דעת היועצים המשפטיים בתיק, וכן נוכח טענות התובעת, לדוגמא, כי שוויו של בנק טפחות הוא כ-17.7 מיליארדי שקלים חדשים, סכום בלתי סביר וחסר כל פרופורציה לשווים של בנקים בישראל, הסיכוי שהתביעה תתקבל הינו קלוש, ולפיכך לא בוצעה בגינה הפרשה בדוחות הכספיים.

ח. בחודש מרץ 2005, הוגשה כנגד הבנק, לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תובענה על סך של 6 מיליוני שקלים חדשים ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית בסכום הנע בין 50 מיליוני שקלים חדשים, נזק ישיר מהפירעון הכפוי של הלוואות במטבע חוץ, כמפורט להלן, לבין 500 מיליוני שקלים חדשים, הכוללים תוספת בגין נזקים לכאורה אשר נוצרו כתוצאה מהנזק הראשוני (להלן: "התביעה").

לטענת התובע, הבנק ביצע פירעון כפוי של הלוואות במטבע חוץ, בטרם סיום תקופת ההלוואה, בניגוד להוראת הלקוח, בשיאו של הפיחות הזמני בשקל בסתיו 1998, כאשר חודשים ספורים לאחר מכן, השקל התייצב, יוסף וחזר לשערים המקוריים. לטענת התובע, כתוצאה מהפירעון הכפוי של הלוואותיו, נוצרה יתרת חוב בחשבונו, שהובילה למניעת ביצוע פעולות בחשבונו, ולהגדלת נזקו.

בחודש אוקטובר 2005, הגיש הבנק תגובה לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית וטען כי פעל כדין. בהתאם להערכת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת משפטית שנתקבלה, סיכוי התביעה והבקשות לאשר את התביעה כתביעה ייצוגית הינם בגדר "אפשרי". להערכת הנהלת הבנק, כוללים הדוחות הכספיים הפרשה נאותה.

ט. בחודש אפריל 2006, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה בסכום של 100 מיליוני שקלים חדשים, בגין נזקים לכאורה שנגרמו לתובעים, כתוצאה ממצג שווא לכאורה שהוצג להם על ידי עובדת סניף גבעתיים של הבנק, שפוטרה מאז מעבודתה בבנק. לטענת התובעים, הפקידו בבנק במהלך השנים סכומי כסף גבוהים בסך מיליוני שקלים, וביצעו פעולות השקעה רבות באפיקי השקעה מגוונים, בעיקר על ידי קשר טלפוני יום-יומי עם עובדת סניף הבנק, אשר ביצעה הוראותיהם ודיווחה להם על ביצוע ההוראות ועל היתרות בחשבונותיהם. התובעים טוענים כי על פי דיווחי עובדת סניף הבנק אשר טיפלה בחשבונותיהם, בסוף שנת 2003 הגיעו היתרות בחשבונותיהם לסך של 91 מיליוני שקלים חדשים.

בהסתמך על מידע זה, התקשרו התובעים לטענתם בהסכם לרכישת בית בעלות של למעלה מ-10 מיליוני שקלים חדשים. ואולם, טוענים התובעים, בדיעבד ולאחר כריתת הסכם רכישת הבית, גילו כי הדיווחים שמסרה להם עובדת הבנק היו שקריים וכי בפועל לא בוצעו

בחשבונותיהם פעולות השקעה, ולמעשה בחשבונות קיימת יתרת חובה. משכך, נגרמו לתובעים לטענתם נזקים כבדים, והסכום הנתבע על ידם מורכב מהיתרה האחרונה שדווחה להם כי קיימת בחשבונותיהם בבנק, בסך של 91 מיליוני שקלים חדשים, מהנזקים שנגרמו להם בגין ביטול הסכם רכישת הבית ומנזק נטען של עוגמת נפש.

בחודש יולי 2006 הגיש הבנק כתב הגנה, ובו טען, בין היתר, כי התובעים לא מסוגלים היו לפרט ואף לא הוכיחו אילו הוראות השקעה ניתנו על ידם, ובפועל לא בוצעה בחשבונות התובעים ולו פעולת השקעה אחת בשוק ההון בתקופה הנטענת, וממילא לא נצטברו בחשבונותיהם היתרות הנטענות. עוד טען הבנק, כי התשואות הנטענות על ידי התובעים - העומדות על אלפי אחוזים, בקצב צמיחה של למעלה מ-30 מיליוני שקלים חדשים לשנה - הינן בלתי סבירות ובלתי מתקבלות על הדעת, קל וחומר עבור משקיעים אשר אינם בעלי מומחיות בתחום וכאשר ההון העצמי ההתחלתי של התובעים בבנק הסתכם בסך של כ-150 אלפי שקלים חדשים בלבד.

עוד טוען הבנק כי הדיווחים אשר ניתנו לתובעים על ידי עובדת הבנק לגבי סכומי העתק אשר נצטברו בחשבונותיהם, ככל שניתנו דיווחים כאלה, אף הם אינם הגיוניים ואינם סבירים בעליל, וניתנו על דעתה של עובדת הבנק בלבד, תוך הצגת מצגי שווא וביצוע מעשי מרמה והונאה ללא הסכמתו של הבנק, ללא ידיעתו, ומבלי שיכול היה למנוע זאת באמצעים הסבירים העומדים לרשותו. לפי הערכת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, סיכויי התביעה להתקבל, הינם קלושים. לפיכך, לא בוצעה הפרשה בדוחות הכספיים בגין תביעה זאת.

י. בחודש אפריל 2006, הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה תביעה בסכום של 183 מיליוני שקלים חדשים, כנגד הבנק וכנגד בנק הפועלים בע"מ, כתוצאה מאי העמדת אשראי אשר הובטח לתובעים, שגרם לקריסתם לכאורה. בחודש יוני 2006, הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה תביעה נוספת נגד הבנק, על ידי אותם תובעים, בסכום של 108 מיליוני שקלים חדשים. התביעה הוגשה כנגד הבנק וכנגד נושא תפקיד בבנק, כתוצאה מאי העמדת אשראי אשר הובטח להם לכאורה, ואשר גרמה לקריסה לכאורה של התובעים. רשם בית המשפט המחוזי דחה את בקשת התובעים לפטור מאגרת בית משפט. התובעים הגישו ערעור על החלטת הרשם לפטור מאגרה לבית המשפט המחוזי.

לבקשת הבנק, ניתנו פסקי דין הדוחים את תביעות התובעים בשל אי תשלום אגרות בית משפט על ידי התובעים. יחד עם זאת קבע בית המשפט כי בשל העובדה שהוגשו ערעורים בעניין האגרה, אזי אם יתקבלו הערעורים שהגישו התובעים, יבוטלו פסקי הדין. בחודש מרץ 2007 נדחו ערעוריהם של התובעים על ידי בית המשפט המחוזי, והם הגישו בחודש מאי 2007

בקשות רשות ערעור לבית המשפט העליון, במסגרתן אף ביקשו פטור מתשלומי אגרה ומהפקדת ערבון. טרם ניתנו החלטות בנושא.

לפי הערכת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, סיכויי התובעים להצליח בבקשות רשות הערעור על בקשותיהם לפטור מאגרה, שנדחו על ידי שתי ערכאות קודם לכן, הינם קלושים. גם אם יתקבלו ערעורי התובעים, סיכויי התביעות להתקבל, לגופו של עניין, הינם קלושים, הואיל וטענותיהם אינן מגלות עילות תביעה, ואף ניתנו כאמור פסקי דין על ידי בית המשפט המחוזי הדוחים את תביעותיהם. לפיכך, לא בוצעה הפרשה בדוחות הכספיים בגין תביעות אלו.

י"א. בחודש יוני 2006, הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה תובענה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום של כ-57 מיליוני שקלים חדשים, כנגד הבנק, בגין חיוב לווים אשר הלוואותיהם (הלוואות צמודות מדד) מצויות בפיגור ונושאות ריבית פיגורים, ששיעורה עולה לכאורה על השיעור הקבוע בחוק הריבית תשי"ז-1957 ובצו הריבית שהותקן על פיו. לטענת התובעים, סעיף הפיגורים בהסכם הלוואה, הקובע כי בעת פיגור יעמיד הבנק ללווים הלוואה בלתי צמודה, הינו בלתי חוקי לכאורה, בהיותו סותר את צו הריבית. עוד טוענים התובעים כי חיובם בעמלה בגין אי כיבוד הוראת הקבע, בנוסף לריבית הפיגורים, הינו שלא כדין לכאורה, בהיות עמלת אי כיבוד הוראת קבע ריבית פיגורים לכל דבר ועניין.

הבנק הגיש בקשה לסילוק בקשת התובעים לאישור התביעה כתובענה ייצוגית על הסף, וטען כי פעל והינו פועל כדין.

להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, סיכויי התביעה והבקשות לאשר את התביעה כתביעה ייצוגית הינם בגדר "אפשרי". להערכת הנהלה, כוללים הדוחות הכספיים הפרשה נאותה.

י"ב. בחודש יוני 2006, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום של 233 מיליוני שקלים חדשים, כנגד מדינת ישראל - אגף הוצאה לפועל, כל המערכת הבנקאית, חברות הביטוח וקופות הגמל.

התובעים טוענים כי בהיותם זוכים על פי פסקי דין, פתחו תיקים נגד חייבים שונים בלשכת הוצאה לפועל, ובמסגרתם הטילו עיקולים שונים באמצעות לשכת הוצאה לפועל על נכסים שונים הנמצאים בידי צד שלישי (הבנקים, חברות הביטוח וקופות הגמל), אולם אלה, לטענתם, מסרו להם מידע חלקי, מטעה ולוקה בחסר, בהיותם בלתי ערוכים לכאורה למתן תשובות באמצעות המדיה האלקטרונית, למרות שגבו מהזוכים (התובעים) תשלום בגין כל תשובה, שלא כדין לטענתם.

הנתבעים, ביניהם הבנק, הגישו בקשה לסילוק על הסף של הבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית,

להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, סיכויי התביעה והבקשות לאשר את התביעה כתביעה ייצוגית הינם בגדר "אפשרי". להערכת ההנהלה, כוללים הדוחות הכספיים הפרשה נאותה.

י"ג. בחודש יולי 2006, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום של מעל 2.5 מיליוני שקלים חדשים, כנגד הבנק, בגין חיוב לקוחות הבנק בעמלות דמי ניהול פיקדון ניירות ערך, כהגדרתן בתעריפון העמלות של הבנק, בסכומים הגבוהים מאלה להם זכאי הבנק, על פי תעריפיו שלו עצמו, וזאת שלא כדין לכאורה.

בחודש ינואר 2007, הגיש הבנק תגובה לבקשת אישור התביעה כתובענה ייצוגית. בתגובה טוען הבנק, כי לא רק שטענות התובע עומדות בניגוד גמור לאמור בתעריפון הבנק, אלא הן אף עומדות בניגוד להיגיון ולשכל הישר. עוד טוען הבנק, כי למבקש אין עילת תביעה ולו לכאורה, קל וחומר שאין לו כל בסיס לתביעה אישית כנגד הבנק. כמו כן, טוען הבנק כי על פניה, התובענה איננה מתאימה להתברר כתובענה ייצוגית, וכי המבקש לא עמד אף לא באחד מתנאי הסף אשר בהם הוא נדרש לעמוד על פי חוק תובענות ייצוגיות, על מנת שבקשתו לתביעה ייצוגית תתקבל.

להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, הסיכוי לקבלת התביעה והבקשה לאשרה כתביעה ייצוגית הינו קלוש, ועל כן לא נערכה בגינה הפרשה בדוחות הכספיים.

י"ד. בחודש דצמבר 2006, הוגשה לבית משפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום של 150 מיליוני שקלים חדשים, כנגד הבנק, בגין הפחתת ריבית על פיקדונות, בניגוד לכאורה למנגנון הטבה שהובטח לתובע במועד פתיחת חשבונות הפיקדון, וזאת מבלי ליידעו מראש ומבלי לאפשר לו להחליט האם הוא מעוניין לחדש את פיקדונותיו בריבית המופחתת. לחילופין טוען התובע כי גם אם מנגנון הטבה האמור פקע במועד חידוש הפיקדון, הרי שהיה על הבנק להודיע ולהתריע על כך בפניו טרם חידוש הפיקדון. התובע מבסס את תביעתו על סעיף 3 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) תשמ"א-1981, לפיו קיים איסור על תאגיד בנקאי להטעות לקוח בכל עניין מהותי למתן שירות ללקוח.

בחודש פברואר 2007 הגיש הבנק תגובה לבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, בה העלה טענות מקדמיות לסילוק על הסף, ביניהן היעדר עילת תביעה אישית של המבקש כנגד הבנק, טענת התיישנות וטענה בדבר טעות יסודית בבסיס התביעה. לגופו של עניין, טען הבנק כי פעל כדין וכי הן המבקש והן התובענה אותה הוא מבקש להגיש כתובענה ייצוגית, אינם עומדים בתנאים המקדמיים המצטברים לאישור התובענה הייצוגית הקבועים בחוק ומשכך דינה להידחות. לאחרונה החל להתנהל הליך גישור בין הצדדים בסוגיות אלה.

להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, הסיכוי לקבלת התביעה והבקשה לאשרה כתביעה ייצוגית הינו קלוש, ועל כן לא נערכה בגינה הפרשה בדוחות הכספיים.

בגין כל התביעות בקבוצת הבנק שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליוני שקלים חדשים, לא כולל תביעות שצוינו בסעיף 11 להלן, קיימת חשיפה נוספת שאינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה, בסך כ-103 מיליוני שקלים חדשים.

12. כנגד הבנק תלויות בקשות לאישור תביעות ותובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, כמפורט להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה.

א. נגד הבנק ונגד בנקים נוספים הפועלים בתחום המשכנתאות תלויות ועומדות בבתי המשפט המחוזי והעליון שתי בקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות, על סך כולל של למעלה ממיליארד וחצי שקלים חדשים. לא ננקב סכום ספציפי הנתבע מכל בנק. בתובענות נטען, בעיקר, כי הבנקים גבו עמלות בגין ביטוח נכסים וביטוח חיי לווים ועסקו בתווך בעסקאות ביטוח שלא כדין, כי שיעורי העמלות שגבו הבנקים למשכנתאות הינם מופרזים וכי הבנקים והמבטחים שותפים לקרטל הגורם לתשלום פרמיות ביטוח גבוהות יותר מהפרמיות אותן היו משלמים עבור פוליסות דומות בתנאי שוק חופשי.

הבנקים מכחישים את כל טענות התובעים וטוענים כי אין ממש בטענות. בין היתר, טוענים הבנקים כי פעלו כדין, הן לגבי גביית העמלות, הן לגבי שיעורן של עמלות אלה. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, בשלב זה לא ניתן להעריך אם התביעות תוכרנה כתביעות ייצוגיות וכן את סיכויי התביעות.

ב. בחודש דצמבר 2007 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה נגד הבנק ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בסך של כ-114 מיליון שקלים חדשים לתובעים שתי עילות תביעה. לפי העילה הראשונה, המוערכת בכ-54 מיליון שקלים חדשים חייב הבנק לווים בפרמיות ביטוח נכס, בנוסף לביטוח הנכס שרכשו התובעים באופן עצמאי, באופן כפוי ושלא כדין לכאורה. לפי העילה השנייה, המוערכת בכ-60 מיליון שקלים חדשים חייב הבנק את לקוחותיו באופן כפוי בפרמיות ביטוח בהתאם למלוא ערך הנכס ולא בהתאם ליתרת ההלוואה, קרי: בסכום העולה על סכום החוב.

להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך בשלב המוקדם בו נמצא הטיפול בתביעה, לא ניתן עדיין להעריך את סיכויי התביעה והבקשה לאשרה כתביעה ייצוגית.

ג. בחודש ינואר 2008 הוגשה לבית המשפט מחוז מרכז בפתח תקווה, תביעה נגד הבנק ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בסך של כ – 237 מיליון שקלים חדשים. לטענת התובע, הבנק נוהג להפחית את שיעורי הריבית ששילם על פיקדונות קצרי מועד מתחדשים, על סמך צפי בלתי מחייב באשר להפחתת ריבית בנק ישראל. לעומת זאת, כאשר היה צפי דומה להעלאת הריבית על ידי בנק ישראל, אזי הריבית על הפיקדונות לא הועלתה על ידי הבנק אלא רק לאחר המועד שבו העלה בנק ישראל בפועל את הריבית.

כמו כן, טוען התובע, כי התנהגות הבנק לקחה בשרירות לב וכי הבנק הטעה את לקוחותיו הן בשלב הטרם חוזי – בכך שלא גילה ללקוחותיו שיש לו מבחנים שונים שעה שריבית בנק ישראל הועלתה, לעומת אלה שהחיל שעה שריבית בנק ישראל הופחתה, והן בשלב החוזי - בכך שלא יידע את לקוחותיו על כך שהפחית את הריבית על פיקדונות כאמור, על פי צפי להפחתת ריבית בנק ישראל ולא על פי הפחתתה בפועל של ריבית בנק ישראל.

התובע טוען כי בכך הפר הבנק גם את חובת הגילוי המוטלת עליו על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח). כן טוען התובע, כי אם ייקבע שעל פי תנאי החוזה בין הבנק ללקוח הבנק רשאי היה להפחית את הריבית כראות עיניו, כלשון התובע, הרי שמדובר בתנאי מקפח בחוזה אחיד. להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, ובהתחשב בשלב המוקדם בו נמצא הטיפול בתביעה, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי התביעה והבקשה לאשרה כתביעה ייצוגית.

ד. בחודש מרץ 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה נגד הבנק ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום העולה על 2.5 מיליון שקלים חדשים (כמוגדר בכתב התביעה).

התובעים טוענים כי הבנקים הפרו את דיני ההגבלים העסקיים והגבילו את עצמם כך שהתחרות בין הבנקים בכל הקשור לעמלות שונות פחתה. הבנקים, נטען בתביעה, העבירו ביניהם מידע הנוגע לעמלות השונות המחויבות על ידם. לטענת התובעים, בכך נפגעה התחרות בשוק הבנקאות והלקוחות כדוגמת התובעים חויבו בתשלום עמלות גבוהות מאשר היו משולמות על ידם אילו היו פועלים הבנקים כדין.

להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, ובהתחשב בשלב המוקדם בו נמצא הטיפול בתביעה, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי התביעה והבקשה לאשרה כתביעה ייצוגית.

13. עניינים הנוגעים לפעילות הבנק בתחום הביטוח:

א. המפקח על הביטוח הודיע לחברות הביטוח, במכתבו מיום ה-20 באוגוסט 2003, כי בכוונתו לאשר תעריפי ביטוח בפעילות הבנקים למשכנתאות, במישרין או באמצעות חברות בנות, בתחום תיווך ביטוח מבנים אגב מתן הלוואות משכנתא, כך ששיעור הנזקים המזערי שהיה בשנת 2003 בשיעור של 57% יעלה בהדרגה החל משנת 2004 ועד לשיעור של 70% משנת 2008 ואילך. שיעור הנזקים המזערי יחושב על בסיס הפרמיה נטו המשולמת למבטחי המשנה.

שיעור הנזקים, משמעו אותו החלק של הפרמיה המשולם למבטח המשנה, אחר ניכוי העמלות המועברות לחברות הביטוח ולבנקים (באופן ישיר או באמצעות סוכנויות הביטוח), כך שהעלאה של שיעור הנזקים מקטינה את חלק הפרמיה המהווה את העמלה של הבנק ושל חברות הביטוח בגין הביטוח.

ב. ביום 17 בפברואר 2005 הודיעו המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים על מדיניותם בנושא "שיווק ביטוח חיים וביטוח מבנה אגב הלוואה לדיור על ידי תאגיד בנקאי", וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2005. על פי המדיניות החדשה, תאגיד בנקאי יהיה רשאי להקים בסניפיו עמדות שיווק לא מאוישות לשם מכירת ביטוח אגב הלוואה לדיור, ללקוח שקיבל מאותו תאגיד הלוואה לדיור. עמדות השיווק יופרדו בצורה ברורה משאר עיסוקיו של התאגיד הבנקאי ויפעלו רק באמצעים טכנולוגיים.

בהתאם לכך, החל מיום 1 בדצמבר 2005 שיווק הביטוח נעשה על ידי סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, שפעילותה מופרדת מפעילות הבנק ומוגבלת רק לתיווך בביטוח מבנה, לרבות נזקי מים, ולביטוח חיים אגב הלוואה על ידי הבנק בלבד. על פי הוראות המפקח על הביטוח, עובדי הבנק לא יכולים לשמש כעובדי סוכנות ביטוח או לפעול מטעמה. ההסדר החדש חל רק על פוליסות חדשות ואינו חל על תיק RUN OFF של הלווים המבוטחים באמצעות הבנקים למשכנתאות.

ההסדר החדש מגביר את התחרות בתחום שיווק הביטוחים אגב רכישת דירה, ולפיכך עלול לגרום לירידה הדרגתית בהכנסות הבנק מביטוחים. הבנק נערך להתמודדות עם התחרות הגדלה בענף. כך לדוגמה, המעבר מתעריפים אחידים לתעריפים דיפרנציאליים, המאפשר לבנק להציע תעריפים אטרקטיביים לקבוצות לווים ובמיוחד ללווים צעירים. בכל מקרה, מאחר שההסדר חל רק על הלוואות חדשות הניתנות החל מיום 1 בדצמבר 2005, הירידה בהכנסות למועד הדוחות הכספיים אינה משמעותית, ולהערכת הבנק לא תהיה משמעותית גם בשנים הקרובות.

ג. הכנסות הבנק וחברה מאוחדת שלו העוסקות בתחום הביטוח, הסתכמו כדלהלן (במיליוני שקלים חדשים):

מבטוח נכסים	מבטוח חיים	תקופה
10	19	רבעון ראשון 2008
11	18	רבעון ראשון 2007
42	72	שנת 2007

השפעת הנושאים שתוארו לעיל משתקפת בהכנסות קבוצת הבנק מתחום הביטוח בשנת 2007 וברבעון הראשון של שנת 2008, כמוצג לעיל. במהלך הרבעונים הבאים של שנת 2008, בהם יגיע שיעור הנזקים המזערי לשיעור המקסימלי בהתאם למכתב המפקח על הביטוח, עשויה לחול ירידה נוספת בהכנסות אלו, בסכום שאינו מהותי.

לאור השינויים בשיעור הנזקים המזערי ובכללים לשיווק ביטוח, היערכות הבנק ליישום השינויים ולהתאמת האסטרטגיה העסקית לפעילות בתנאים החדשים, והשתקפות השפעת השינויים בהכנסות הבנק בפועל מביטוח, לא ניתן להעריך את מידת ההשפעה על הכנסות הבנק בעתיד.

נספח 1- רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2007	2008	
(בלתי מבוקר)		
		א. בגין נכסים (1)
671	331	מאשראי לציבור
3	-	מאשראי לממשלה
(9)	(21)	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
(15)	(373)	מפיקדונות בבנקים
10	(120)	מאגרות חוב
660	(183)	
		ב. בגין התחייבויות (1)
(349)	670	על פיקדונות הציבור
(4)	-	על פיקדונות מהממשלה
(13)	(2)	על פיקדונות מבנק ישראל וממזומנים
3	92	על פיקדונות מבנקים
(45)	(103)	על איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(408)	657	
		ג. בגין מכשירים- פיננסיים נגזרים ופעילויות גידור
1	-	חוסר האפקטיביות של גידור שווי הוגן
80	(101)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM (2)
36	83	הכנסות נטו בין מכשירים נגזרים אחרים
117	(18)	
		ד. אחר
22	24	עמלות מעסקי מימון
9	11	הכנסות מימון מגביית ריבית פיגורים מהלוואות לבודדים
31	30	הכנסות ריבית בגין חובות בעייתיים
2	(5) (3)	רווחים (הפסדים) ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה, נטו
39	40	הכנסות מימון אחרות
(5)	(7)	הוצאות מימון אחרות
98	93	
467	549	סך כל הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(7)	(15)	מזה: הפרשי שער, נטו
		ה. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעולות מימון
9	(21)	הכנסות (הוצאות) מימון בגין נכסים (סעיף א')

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) כולל הפרשה לירידת ערך בסך 19 מיליוני שקלים חדשים, ראה נספח 3.

נספח 2 - הפרשה לחובות מסופקים (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מידע על הפרשה לחובות מסופקים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008				
הפרשה ספציפית ⁽¹⁾				
סך הכל	הפרשה נוספת ⁽³⁾	לפי עומק הפיגור אחרת	הפרשה נוספת ⁽³⁾	סך הכל
2,916	172	1,923	821	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
126	8	41	77	הפרשות בתקופת החשבון
(84)	-	(9)	(75)	הקטנת הפרשות
(1)	-	(1)	-	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
41	8	31	2	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
(58)	-	(51)	(7)	מחיקת חובות
2,899	180	1,903	816	יתרת הפרשה לסוף התקופה
110	-	110	-	מזה - יתרת הפרשה שלא נכתה מסעיף אשראי לציבור

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2007				
הפרשה ספציפית ⁽²⁾⁽¹⁾				
סך הכל	הפרשה נוספת ⁽³⁾	לפי עומק הפיגור אחרת	הפרשה נוספת ⁽³⁾	סך הכל
2,867	192	1,877	798	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
129	-	63	66	הפרשות בתקופת החשבון
(79)	(4)	(10)	(65)	הקטנת הפרשות
50	(4)	53	1	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
(50)	-	(50)	-	מחיקת חובות
2,867	188	1,880	799	יתרת הפרשה לסוף התקופה
115	-	115	-	מזה - יתרת הפרשה שלא נכתה מסעיף אשראי לציבור

- (1) בהלוואות שלגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור.
 בהלוואות אחרות לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.
 (2) סווג מחדש.
 (3) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.

נספח 2 - הפרשה לחובות מסופקים (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פרטים על הלוואות לדיור ואופן חישוב ההפרשה הספציפית (1)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008						
סך הכל	סכום הפרשה ספציפית		מזה: סכום		יתרת אשראי	
	אחרת	לפי עומק פיגור	בפיגור (4)	יתרת חוב (3)	מאזנית (2)	
						הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה לפי עומק פיגור
811	-	811	535	1,102	36,485	
14	9	5	26	102	2,739	הלוואות גדולות (5)
25	25	-	9	60	658	הלוואות אחרות
850	34	816	570	1,264	39,882	סך הכל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2007						
סך הכל	סכום הפרשה ספציפית		מזה: סכום		יתרת אשראי	
	אחרת	לפי עומק פיגור	בפיגור (4)	יתרת חוב (3)	מאזנית (2)	
						הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה לפי עומק פיגור
795	-	795	500	1,128	33,698	
26	22	4	34	145	2,057	הלוואות גדולות (5)
8	8	-	11	110	671	הלוואות אחרות
829	30	799	545	1,383	36,426	סך הכל

- (1) לפרטים בדבר אופן חישוב ההפרשה לחובות מסופקים לפי עומק הפיגור ראה באור 1 ט"ז (2 ו-3) לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2007.
- (2) יתרת אשראי לדיור לאחר ניכוי יתרת הפרשה ספציפית לחובות מסופקים ויתרת הפרשה בגין ריבית פיגורים.
- (3) יתרת אשראי בעייתית (מעל עומק פיגור של 3 חודשים) ולאחר ניכוי יתרת ההפרשות.
- (4) כולל ריבית על סכום הפיגור וללא ניכוי יתרת ההפרשות.
- (5) הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן עולה על כ-809 אלפי שקלים חדשים (ב-31 במרץ 2007 - 780 אלפי שקלים חדשים).

נספח 3 - ניירות ערך

ליום 31 במרץ 2008

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 במרץ 2008					
הסכום במאזן	עלות מופחתת	רווחים	רווח כולל אחר מצטבר (4)	שווי הוגן (1)	
בלתי מבוקר					
הרכב					
ניירות ערך זמינים למכירה					
איגרות חוב ומלוות -					
2,206	2,206	20	20	2,206	של ממשלת ישראל
40	40	-	-	40	של ממשלות זרות וסוכנויותיהן
1,350	1,438	1	89	1,350	של אחרים
3,596	3,684	21	109	3,596	סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה
(3) 405	336	69	-	405	מניות של אחרים (2)
4,001	4,020	90	109	4,001	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה
הרכב					
ניירות ערך למסחר					
איגרות חוב -					
94	94	-	-	94	של ממשלת ישראל
1	1	-	-	1	של אחרים
95	95	-	-	95	סך כל ניירות הערך למסחר
4,096	4,115	90	109	4,096	סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) (בחודש יולי 2003, התקבל מכתב מהפיקוח על הבנקים בו נדרש הבנק לסווג אשראי שניתן ללקוח מסוים אשר אינו עומד בתנאי הפירעון שנקבעו ואשר כנגד חבות זו שועבדו מניות של חברת תקשורת מובילה, כ-"נייר ערך זמין למכירה", החל מהדוח הכספי ל-30 ביוני 2003. שווי השוק של המניות הנ"ל ליום 31 במרץ 2008, הנכלל בסעיף זה מסתכם ב-297 מיליוני שקלים חדשים. הסכום האמור לעיל עולה על סכום האשראי בניכוי הפרשה ספציפית לחובות מסופקים ב-72 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות בנכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-49 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

נספח 3 - ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2007

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 בדצמבר 2007					
הסכום	עלות	רווח כולל אחר מצטבר (4)		שווי הוגן (1)	
במאזן	מופחתת	רווחים	הפסדים		
					מבוקר
					ההרכב
					ניירות ערך זמינים למכירה
					איגרות חוב ומלוות -
4,010	4,026	5	21	4,010	של ממשלת ישראל
69	69	-	-	69	של ממשלות זרות וסוכנויותיהן
1,587	1,628	-	41	1,587	של אחרים
5,666	5,723	5	62	5,666	סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה
(3) 399	295	104	-	399	מניות של אחרים (2)
6,065	6,018	109	62	6,065	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הסכום	עלות	רווחים		שווי הוגן (1)	
במאזן	מופחתת	מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן		
					ניירות ערך למסחר
					איגרות חוב -
79	79	-	-	79	של ממשלת ישראל
1	1	-	-	1	של אחרים
80	80	-	-	80	סך כל ניירות הערך למסחר
6,145	6,098	109	62	6,145	סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) בחודש יולי 2003, התקבל מכתב מהפיקוח על הבנקים בו נדרש הבנק לסווג אשראי שניתן ללקוח מסוים אשר אינו עומד בתנאי הפירעון שנקבעו ואשר כנגד חבות זו שועבדו מניות של חברת תקשורת מובילה, כ-"נייר ערך זמין למכירה", החל מהדוח הכספי ל-30 ביוני 2003. שווי השוק של המניות הנ"ל ליום 31 בדצמבר 2007, הנכלל בסעיף זה מסתכם ב-322 מיליוני שקלים חדשים. הסכום האמור לעיל עולה על סכום האשראי בניכוי הפרשה ספציפית לחובות מסופקים ב-98 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות בנכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-46 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

נספח 3 - ניירות ערך
פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים
 ככומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 במרץ 2008			
עלות מופחתת בלתי מבוקר	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן (סכום במאזן)	
רווחים	הפסדים		
ניירות ערך מגובי משכנתאות			
-	-	-	ניירות ערך מסוג "העבר באמצעות"
-	-	-	ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
54	20	34	CDO
-	-	-	CDO מגובה ברובו במשכנתאות (1)
101	24	77	CLO
-	-	-	SIV (1)
155	44	111	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים

ליום 31 בדצמבר 2007			
עלות מופחתת מבוקר	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן (סכום במאזן)	
רווחים	הפסדים		
ניירות ערך מגובי משכנתאות			
-	-	-	ניירות ערך מסוג "העבר באמצעות"
-	-	-	ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
58	11	47	CDO
-	-	-	CDO מגובה ברובו במשכנתאות (1)
102	12	90	CLO
22	-	22	SIV
182	23	159	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים

(1) הופחת במלואו.

ברבעון הראשון של שנת 2008 נרשמו הוצאות בסך 19 מיליוני שקלים חדשים בגין הפרשות לירידות ערך שאינן בעלות אופי זמני השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (בשנת 2007 – 114 מיליוני שקלים חדשים).

נספח 3 - ניירות ערך פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש:

31 במרץ 2008			
פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו
(ABS) ניירות ערך מגובי נכסים			
34	20	-	-
70	20	7	4
104	40	7	4
CDO			
CLO			
סך הכל			

ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)

שוויין ההוגן של השקעות הבנק בניירות ערך מגובי נכסים ליום 31 במרץ 2008, מסתכם בכ- 111 מיליוני שקלים חדשים. (31 בדצמבר 2007 - 159 מיליוני שקלים חדשים) ההשקעות כוללות ניירות ערך מסוג : CDO, CLO ו-SIV, כמפורט להלן:

א. **Collateralized Debt Obligation (CDO)** הינו נייר ערך המגובה במכשירי חוב מסוגים שונים העשויים לכלול הן חובות ישירים והן חובות מאוחדים. ה-CDO מחולק לשכבות לפי סדר קדימויות. כל שכבה היא חוב נפרד, בעל דירוג ספציפי, הזכאי לתשלומי קרן או ריבית, לפני כל החובות הנמצאים בדרגת קדימות נמוכה ממנו. סך שווים של החובות הנחותים משכבת חוב מסוימת, מוגדר כשכבת ההגנה לאותו חוב.

שוויין ההוגן של השקעות הבנק בניירות ערך אלה, נכון ליום 31 במרץ 2008, כ- 34 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2007 - 47 מיליוני שקלים חדשים). כל השקעות הבנק באפיק זה הן השקעות המדורגות בדירוגי השקעה עם שכבות הגנה, ומנוהלות על ידי אחת מחברות ניהול השקעות המובילות בעולם. הנכסים המגבים הם נכסים סינתטיים בפיזור סקטוריאלי נרחב ובדירוגי אשראי שונים, רובם דירוגי השקעה (BBB- ומעלה).

ירידת הערך שנזקפה לקרן הון נכון ל-31 במרץ 2008 בגין ההשקעות אלה מסתכמת בכ-20 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2007 - 11 מיליוני שקלים חדשים). בהתאם למידע שבידי הבנק, נובעת ירידה ערך זו מאווירת המשבר המתמשך בשווקים הפיננסיים הבינלאומיים ומהמשך העלייה הכללית במרווחי האשראי בעיקר לקראת תום הרבעון הראשון של שנת 2008, עקב המשבר בבנק ההשקעות "Bear Stearns".

נספח 3 - ניירות ערך פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים

על פי הערכת הבנק אין סכנה של חדלות פירעון או סכנה למחיקת שכבות ההגנה בהשקעות אלו. כמו כן, ביכולת הבנק להחזיק בניירות הערך עד לפדיון או עד לחזרת השווי ההוגן לעלות ההשקעה. לפיכך, הוגדרה ירידת הערך כירידת ערך זמנית. לאחר תאריך המאזן, נכון לאמצע חודש מאי 2008, נרשמה עליית ערך בשווי ההשקעות האמורות, בסך כ- 3.5 מיליון שקלים חדשים (כ-1 מיליון דולר ארה"ב).

ב. CDO המגובה ברובו במשכנתאות - הבנק השקיע בסוג נייר זה סכום של כ-42 מיליון שקלים חדשים (כ-10 מיליון דולר). הנכסים המגבים כוללים כ-84% משכנתאות לפרטיים (RMBS¹), כמחציתן מסוג subprime. במחצית השנייה של שנת 2007 רשם הבנק הפסד בגין ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, במלוא סכום ההשקעה, עקב ההערכה כי ההסתברות לקבלת תקבולים בעתיד בגין עסקה זו היא נמוכה.

ג. Collateralized Loan Obligation (CLO) הינו סוג ספציפי של CDO. מכשירי החוב המגבים את ההשקעה ב-CLO הינם תיקי הלוואות בדרגת קדימות ראשונה ושנייה, שניתנו לגופים מסחריים. שוויין ההוגן של השקעות הבנק בניירות ערך אלה ליום 31 במרץ 2008 כ- 77 מיליון שקלים חדשים. (נכון ל- 31 בדצמבר 2007 - 90 מיליון שקלים חדשים). כל השקעות הבנק באפיק זה הן בשכבות המדרגות בדירוגי השקעה (BBB ומעלה) עם שכבת הגנה, המנוהלות על ידי חברות ניהול השקעות מהגדולות בעולם, הנבחרות בקפידה. כ- 85% מההלוואות המגבות את ההשקעות הללו הינן הלוואות מובטחות בדרגה ראשונה (SENIOR). בתיק ה-CLO של הבנק אין חשיפה למשכנתאות, בכללן משכנתאות מסוג subprime, או למוצרים בעלי מינוף שערכם ירד כתוצאה מהמשבר הנוכחי. ירידת הערך שנזקפה לקרן הון נכון ליום 31 במרץ 2008 בגין ההשקעות האמורות מסתכמת בכ- 24 מיליון שקלים חדשים (31 בדצמבר 2007 - 12 מיליון שקלים חדשים). בהתאם למידע שבידי הבנק, נובעת ירידה ערך זו מאווירת המשבר המתמשך בשווקים הפיננסים הבינלאומיים ומהמשך העלייה הכללית במרווחי האשראי בעיקר לקראת תום הרבעון הראשון של שנת 2008, עקב המשבר בבנק ההשקעות "Bear Stearns". על פי הערכות הבנק, אין סיבה להניח כי המנפיקים לא יעמדו בהתחייבויותיהם. כמו כן ביכולת הבנק להחזיק בניירות הערך עד לפדיון או עד לחזרת השווי ההוגן לעלות ההשקעה. לפיכך, הוגדרה ירידת הערך כירידת ערך זמנית.

¹ RMBS (Residential Mortgage Backed Securities) – ניירות ערך המגובים במשכנתאות לפרטיים, שבהן תשלומי הריבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפרעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.

נספח 3 - ניירות ערך פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים

ד. **SIV Structured Investment Vehicle** (מוצר השקעה מובנה) (כולל בעיקר ניירות ערך מגובי נכסים: RMBS, CMBS², תקבולי כרטיסי אשראי, הלוואות לסטודנטים וכדומה) בדירוגי השקעה גבוהים לטווח בינוני עד ארוך. חלק ניכר ממימון רכישת ניירות הערך מגובי הנכסים (שכבת ה-Senior) מבוצע על ידי הנפקת ניירות ערך מסחריים לטווח קצר (Commercial Papers - CP) ואגרות חוב לזמן בינוני (MTN). היתרה (שכבת ה-Junior) ממומנת על ידי הנפקת Capital Notes, הנחותים ביחס לשכבת ה-Senior.

לבנק השקעה במוצר השקעה מובנה (SIV) בשכבת Capital Notes. תיק הנכסים מורכב ברובו מתקבולי כרטיסי אשראי, ביטוח, RMBS, CMBS, CDO ואגרות חוב של חברות. כ-93% מתיק הנכסים הוא בדירוג השקעה גבוה, מעל AA. סכום ההשקעה המקורי של הבנק במוצר ההשקעה המובנה (SIV) הסתכם בכ-115 מיליון שקלים חדשים (כ-25 מיליון דולר). משבר הנזילות בשוקי האשראי הביא להגדלת מרווחי האשראי בכל הסקטורים, וכתוצאה מכך לירידה בשווי נכסי מוצר ההשקעה המובנה. במקביל התייקרו עלויות הנפקת CP, כך שהעלויות השוטפות של מימון העסקה עלו. המינוף הגבוה בעסקה, העצים את ירידת השווי עקב הגידול במרווחים. לכן, למרות שהנכסים הם ברמת דירוג גבוהה ושיעור ירידת איכותם היה נמוך יחסית, ישנה השפעה מהותית על שווי ההוגן הכולל של מוצר ההשקעה המובנה (SIV). בדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008 נכללת הפרשה לירידת ערך במלוא סכום ההשקעה ב-SIV, לעומת הפרשה בסך כ-76 מיליון שקלים חדשים (כ-80% מעלות ההשקעה המקורית) ליום 31 בדצמבר 2007, בהתאם לשווייה ההוגן של ההשקעה במועד זה. במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 רשם הבנק הוצאה נוספת בסך 19 מיליון שקלים חדשים ובכך השלים את סכום הפרשה למלוא עלות ההשקעה. ההערכה כי ירידת הערך אינה בעלת אופי זמני נובעת בעיקרה מהשחיקה השוטפת בשווי ההשקעה עקב עלויות המימון הגבוהות והמינוף הגבוה, ומההנחה כי יעבור זמן רב עד שעלויות המימון של השוק יחזרו לרמה ששררה לפני פרוץ המשבר. יצוין כי למרות שהשקעה זו הופחתה במלואה, הבנק ממשיך לקבל קופונים סדירים. הקופון האחרון התקבל במחצית חודש אפריל לאחר תאריך המאזן.

---

² CMBS (Commercial Mortgage Backed Securities) - ניירות ערך המגובים במשכנתאות לגופים מסחריים, שבהן תשלומי הריבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפרעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.

נספח 4 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
ליום 31 במרץ 2008 (בלתי מבוקר)
(במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	במטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולרים של ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
							נכסים
9,895	-	307	3,176	3,382	575	2,455	מזומנים ופיקדונות בבנקים
4,096	(3) 405	51	1,433	1,447	247	513	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו
110	-	-	-	-	-	110	במסגרת הסכמי מכר חוזר
75,117	-	2,377	2,198	7,375	33,422	29,745	אשראי לציבור (2)
3	-	-	-	1	2	-	אשראי לממשלה
18	(7)	-	-	-	-	25	השקעות בחברות כלולות
1,239	1,239	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
4,212	58	87	103	424	356	3,184	נכסים אחרים
94,690	1,695	2,822	6,910	12,629	34,602	36,032	סך כל הנכסים
							התחייבויות
73,237	-	2,147	3,608	12,909	19,907	34,666	פיקדונות הציבור
3,273	-	124	104	954	1,609	482	פיקדונות מבנקים
267	-	-	-	37	230	-	פיקדונות הממשלה
6,338	-	-	-	-	6,338	-	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
5,954	178	168	127	464	536	4,481	התחייבויות אחרות
89,069	178	2,439	3,839	14,364	28,620	39,629	סך כל ההתחייבויות
5,621	1,517	383	3,071	(1,735)	5,982	(3,597)	הפרש
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(277)	(1,922)	3,125	(6,758)	5,832	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	(18)	(297)	(914)	(1,183)	-	2,412	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	16	63	(139)	196	-	(136)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
5,621	1,515	(128)	96	403	(776)	4,511	סך הכל כללי
-	6	31	(2,665)	2,418	-	210	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	26	176	1,772	(443)	-	(1,531)	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

- (1) לרבות צמודי מטבע חוץ.
(2) ההפרשה הכללית, המיוחדת והנוספת לחובות מסופקים נכתה באופן יחסי מבסיסי הצמדה השונים.
(3) כולל סך 295 מיליוני שקלים חדשים בגין מניות שנתקבלו להבטחת אשראי.

נספח 4 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
ליום 31 במרץ 2007 (בלתי מבוקר)

(במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	במטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולרים של ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
13,595	-	1,071	871	8,541	1,100	2,012	מזומנים ופיקדונות בבנקים
6,894	(3) 394	73	1,934	1,454	1,543	1,496	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או נרכשו
157	-	-	-	-	-	157	במסגרת הסכמי מכר חוזר
71,452	-	2,781	2,275	8,237	32,852	25,307	אשראי לציבור (2)
4	-	-	-	1	3	-	אשראי לממשלה
26	2	-	-	-	-	24	השקעות בחברות כלולות
1,296	1,296	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
2,323	51	49	33	276	204	1,710	נכסים אחרים
95,747	1,743	3,974	5,113	18,509	35,702	30,706	סך כל הנכסים
התחייבויות							
75,250	-	2,783	3,070	13,487	20,067	35,843	פיקדונות הציבור
5,821	-	115	161	834	1,713	2,998	פיקדונות מבנקים
549	-	-	-	43	283	223	פיקדונות הממשלה
							איגרות חוב וכתבי התחייבויות
5,263	-	-	-	-	5,263	-	נדחים
3,437	156	67	40	121	497	2,556	התחייבויות אחרות
90,320	156	2,965	3,271	14,485	27,823	41,620	סך כל ההתחייבויות
5,427	1,587	1,009	1,842	4,024	7,879	(10,914)	הפרש
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(665)	(1,676)	(2,738)	(4,579)	9,658	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(129)	(21)	(1,193)	-	1,343	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(214)	(69)	109	-	174	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
5,427	1,587	1	76	202	3,300	261	סך הכל כללי
-	-	(89)	(680)	719	-	50	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	836	622	744	-	(2,202)	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) ההפרשה הכללית, המיוחדת והנוספת לחובות מסופקים נכתה באופן יחסי מבסיסי הצמדה השונים.

(3) כולל סך 297 מיליוני שקלים חדשים בגין מניות שנתקבלו להבטחת אשראי.

נספח 4 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
ליום 31 בדצמבר 2007 (מבוקר)

(במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	במטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולרים של ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
							נכסים
10,701	-	1,211	1,527	5,338	616	2,009	מזומנים ופיקדונות בבנקים
6,145	399	51	1,581	1,165	1,207	1,742	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
5	-	-	-	-	-	5	אשראי לציבור (2)
74,320	-	2,419	2,237	8,167	33,586	27,911	אשראי לממשלה
3	-	-	-	1	2	-	השקעות בחברות כלולות
17	(7)	-	-	-	-	24	בניינים וציוד
1,246	1,246	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
2,880	43	35	66	242	310	2,184	סך כל הנכסים
95,317	1,681	3,716	5,411	14,913	35,721	33,875	
							התחייבויות
75,290	-	2,238	3,256	13,651	20,020	36,125	פיקדונות הציבור
3,752	-	213	106	748	1,633	1,052	פיקדונות מבנקים
282	-	-	-	39	243	-	פיקדונות הממשלה
6,189	-	-	-	-	6,189	-	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
4,247	147	61	82	150	558	3,249	התחייבויות אחרות
89,760	147	2,512	3,444	14,588	28,643	40,426	סך כל ההתחייבויות
5,557	1,534	1,204	1,967	325	7,078	(6,551)	הפרש
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(1,243)	(1,592)	421	(5,220)	7,634	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	(13)	50	(413)	(837)	-	1,213	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	7	(100)	4	7	-	82	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
5,557	1,528	(89)	(34)	(84)	1,858	2,378	סך הכל כללי
-	6	(41)	(660)	2,536	-	(1,841)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	26	(20)	415	(505)	-	84	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) הפרשה הכללית, המיוחדת והנוספת לחובות מסופקים נוכחה באופן יחסי מבסיסי הצמדה השונים.

(3) כולל סך 322 מיליוני שקלים חדשים בגין מניות שנתקבלו להבטחת אשראי.

נספח 5 - מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	חטיבה פיננסית			בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
	ניהול פיננסי	פעילות בינלאומית	פיננסית						
549	121	(32)	194	60	(21)	(64)	291	רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	
-	(47)	18	(68)	(21)	97	74	(53)	מחיצוניים בינמגזרי	
549	74	(14) ⁽⁴⁾	126	39	76	10	238	רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	
283	20	18	28	13	43	5	156	הכנסות תפעוליות ואחרות	
832	94	4	154	52	119	15	394	סך הכנסות	
41	-	(1)	15	-	15	-	12	הפרשה לחובות מסופקים	
501	52	29	35	16	103	6	260	הוצאות (הכנסות) תפעוליות ואחרות	
-	7	-	15	13	(10)	-	(25)	מחיצוניים בינמגזרי	
501	59	29	50	29	93	6	235	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות	
290	35	(24)	89	23	11	9	147	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים	
110	11	(10)	35	8	5	4	57	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	
180	24	(14)	54	15	6	5	90	רווח (הפסד) נקי	
13.5%	16.2%	(20.8%)	12.8%	22.9%	8.8%	-	15.6%	תשואה להון	
95,149	16,141	6,461	18,735	4,191	4,839	-	44,782	יתרה ממוצעת של נכסים	
89,498	20,740	5,910	12,180	2,068	11,095	2,555	34,950	יתרה ממוצעת של התחייבויות	
83,769	8,859	3,686	26,404	4,239	4,204	-	36,377	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾	
45,485	45,485	-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות	
93,674	24,192	716	36,579	2,024	11,213	6,033	12,917	יתרה ממוצעת של ניירות ערך	
75,117	-	4,189	17,124	4,139	4,746	-	44,919	אשראי לציבור (יתרת סוף)	
73,237	10,049	5,391	10,656	1,992	10,994	2,495	31,660	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)	
17,306	-	-	172	20	162	-	16,952	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	

ג. מידע על הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	פעילות בינלאומית	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
308	-	2	88	31	51	-	136	מרווח מפעילות מתן אשראי
139	-	2	15	5	19	9	89	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות אחר
102	74	(18)	23	3	6	1	13	
549	74	(14)	126	39	76	10	238	סך הכל

ד. מידע על אזורים גאוגרפיים (2)

ישראל	מחוץ לישראל	סך הכל מאוחד
89,241	204	842
5,754	(24)	(10)
94,995	180	832

- (1) כולל יתרות חוץ מאזניות, כפי שחושב לצורך הלימות הון.
- (2) ההכנסות והנכסים לפי אזורים גאוגרפיים יוחסו על בסיס מיקום משרדי הקבוצה.
- (3) כולל רווח מפעילות מימון, לפני הפרשה לחובות מסופקים והכנסות תפעוליות אחרות.
- (4) כולל הפרשה בסך 19 מיליוני שקלים חדשים לירידת ערך השקעות בניירות ערך מגובי נכסים, וכן הוצאות בסך 31 מיליון שקלים חדשים בגין ירידת שווי השקעות בנגזרי אשראי, הנרשמות בדוח רווח והפסד.

נספח 5 - מגזרי פעילות
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2007 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. מידע על מגזרי פעילות (4)

סך הכל מאוחד	חטיבה פיננסית		בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
	ניהול פיננסי	פעילות בינלאומית						
467	(17)	10	193	39	4	(18)	256	רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
-	31	16	(86)	(13)	61	25	(34)	מחיצוניים בינמגזרי
467	14	26	107	26	65	7	222	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
328	52	13	56	12	44	4	147	הכנסות תפעוליות ואחרות
795	66	39	163	38	109	11	369	סך הכנסות
50	-	-	17	-	17	-	16	הפרשה לחובות מסופקים
467	39	25	33	18	95	5	252	הוצאות תפעוליות ואחרות
-	16	1	13	10	(11)	(3)	(26)	מחיצוניים בינמגזרי
467	55	26	46	28	84	2	226	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
278	11	13	100	10	8	9	127	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
115	5	6	40	3	4	4	53	הפרשה למיסים על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות
163	6	7	60	7	4	5	74	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
207	8	-	5	-	35	47	112	רווח, מפעולות בלתי רגילות, לאחר מס
370	14	7	65	7	39	52	186	רווח נקי
32.1%	10.8%	14.5%	16.1%	11.8%	61.4%	-	39.8%	תשואה להון
89,321	17,350	4,616	17,122	3,665	5,001	-	41,567	יתרה ממוצעת של נכסים
84,191	23,833	5,229	10,155	1,983	8,728	1,877	32,386	יתרה ממוצעת של התחייבויות
76,673	8,025	3,042	25,537	3,689	4,582	-	31,798	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1)
42,298	42,298	-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
82,303	674	677	32,130	1,971	17,417	9,370	20,064	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
71,452	-	3,439	18,345	3,742	4,960	-	40,966	אשראי לציבור (יתרת סוף)
75,250	13,917	5,644	11,559	1,869	9,256	1,882	31,123	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
17,408	-	-	83	49	186	-	17,090	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

ג. מידע על הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים (4)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	פעילות בינלאומית	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
262	-	13	70	18	40	-	121	מרווח מפעילות מתן אשראי
139	-	13	15	4	19	7	81	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
66	14	-	22	4	6	-	20	אחר
467	14	26	107	26	65	7	222	סך הכל

ד. מידע על אזורים גאוגרפיים (2) (4)

ישראל	מחוץ לישראל	סך הכל מאוחד
753	42	795
368	2	370
84,436	3,982	88,418

- (1) כולל יתרות חוץ מאזניות, כפי שחושב לצורך הלימות הון.
(2) ההכנסות והנכסים לפי אזורים גאוגרפיים יוחסו על בסיס מיקום משרדי הקבוצה.
(3) כולל רווח מפעילות מימון, לפני הפרשה לחובות מסופקים והכנסות תפעוליות אחרות.
(4) סווג מחדש

נספח 5 - מגזרי פעילות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007 (מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. מידע על מגזרי פעילות

סך הכל מאוחד	חטיבה פיננסית		בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
	ניהול פיננסי	פעילות בינלאומית						
2,026	(124)	(105)	657	185	(309)	(100)	1,822	רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים מחיצוניים בינמגזרי
-	340	96	(195)	(70)	586	149	(906)	
2,026	216	(9) ⁽⁴⁾	462	115	277	49	916	רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הכנסות תפעוליות ואחרות
1,190	146	56	163	42	173	21	589	סך הכנסות הפרשה לחובות מסופקים הוצאות תפעוליות ואחרות
3,216	362	47	625	157	450	70	1,505	רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הוצאות תפעוליות ואחרות
228	-	3	77	7	74	-	67	מחיצוניים בינמגזרי
1,938	167	130	133	124	361	11	1,012	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות
-	28	-	68	(9)	(26)	1	(62)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים הפרשה למיסים על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות
1,938	195	130	201	115	335	12	950	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים חלק בהפסדים, נטו, מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת מס
1,050	167	(86)	347	35	41	58	488	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים חלק בהפסדים, נטו, מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת מס
368	59	(30)	121	12	15	20	171	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים חלק בהפסדים, נטו, מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת מס
682	108	(56)	226	23	26	38	317	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים חלק בהפסדים, נטו, מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת מס
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות
681	107	(56)	226	23	26	38	317	רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות לאחר מיסים חלק בהפסדים, נטו, מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת מס
227	9	-	5	1	39	52	121	רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות לאחר מיסים חלק בהפסדים, נטו, מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת מס
908	116	(56)	231	24	65	90	438	רווח (הפסד) נקי
-	26.3%	(24.0%)	13.0%	9.2%	21.6%	-	19.2%	תשואה להון
94,044	18,955	5,873	17,499	4,349	4,938	-	42,430	יתרה ממוצעת של נכסים
88,713	23,082	5,999	12,240	2,167	9,796	2,210	33,219	יתרה ממוצעת של התחייבויות
80,796	8,681	3,456	26,298	3,801	4,561	-	33,999	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1)
45,472	45,472	-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות גאמנות
92,803	6,790	766	37,711	2,149	21,091	4,731	19,565	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
74,320	-	4,412	17,412	4,087	4,806	-	43,603	אשראי לציבור (יתרת סוף)
75,290	⁽⁵⁾ 12,583	⁽⁵⁾ 5,481	10,753	2,432	11,106	2,204	30,731	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
17,431	-	-	113	50	158	-	17,110	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

ג. מידע על הרווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	פעילות בינלאומית	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
1,139	-	88	312	80	168	-	491	מרווח מפעילות מתן אשראי
600	-	17	72	18	86	47	360	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
287	216	(114)	78	17	23	2	65	אחר
2,026	216	(9)	462	115	277	49	916	סך הכל

ד. מידע על אזורים גאוגרפיים (2)

ישראל	מחוץ לישראל	סך הכל מאוחד
יטרות ממוצעות של סך נכסים לשנת 2007	יטרות ממוצעות של סך נכסים לשנת 2007	רווח נקי לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007
88,844	993	הכנסות לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007 (3)
5,200	(85)	3,214
94,044	908	2
		3,216

- (1) כולל יטרות חוץ מאזניות, כפי שחושב לצורך הלימות הון.
- (2) ההכנסות והנכסים לפי אזורים גאוגרפיים יוחסו על בסיס מיקום משרדי הקבוצה.
- (3) כולל רווח מפעילות מימון, לפני הפרשה לחובות מסופקים והכנסות תפעוליות אחרות.
- (4) כולל הפרשה בסך 114 מיליוני שקלים חדשים לירידת ערך השקעות בניירות ערך מגובי נכסים.
- (5) סווג מחדש